

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. Štev. 86
TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, 15. in 16. aprila 1939

NAROČNINA NA MESECE:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Španija v oklepu osi

Skrivnostni dogodki okoli angleškega Gibraltaria — Veliko premikanje španskih in italijanskih čet — Gradnja francoskih utrdb na Pireneih — Madridska proslava zmage bo šele 15. maja

LONDON, 15. aprila. V tujajskih diplomatskih krogih se zatrjuje na podlagi posebnih informacij, da general Franco ni pristopil samo k paktu proti kominterni, ampak je sklenil s Italijo in Nemčijo tudi posebno tajno vojaško pogodbo, s katero je prevzel nasproti obema velešilam določene obveznosti. To informacijo potrjujejo v polni meri tudi najnovejši dogodki okoli Gibraltaria, premikanja italijanskih čet in nemški pomorski manevri v španskih vodah.

UTRJEVANJE GIBRALTARJA

LONDON, 15. aprila. Iz Gibraltaria poročajo, da so se pričela na severu te znamenite angleške trdnjave naglo in obsežno dela, da se še bolj utrdi meja nasproti Španiji. Na kraj utrjevalnih del privlačajo vedno nove oddelke vojakov in delavcev. Na poučenem mestu izjavljajo, da so ta utrjevalna dela potrebna zaradi varnosti Gibraltaria na kopnem, ker zbirajo Španci v bližini, zlasti pa v La Linei, vedno nove čete, med katerimi so tudi italijanske, in ker grade nasproti Gibraltariju z vsjo naglico utrdbe. Sploh se opaža v Španiji zelo živahno gibanje čet, iz katerega bi se dalo sklepati, da se pripravljajo na neke posebne dogodke. V Cadixu se zbirajo močne italijanske čete z velikimi zalogami nalmodernejšega bojnega materiala. To gibanje čet na španski strani vzbuja v Angliji, pa tudi v Franciji vedno večjo pozornost, posebno pa delstvo, da pošilja Italiji v Španijo še nove oddelke. Zaradi tega mora storiti Anglija pravočasno vse za uspešno obrambo Gibraltaria. Francija pa za varnost na Pireneih. Včeraj sta prispela v Gibraltar francoska vojaška ataleja pri Francovi vladi v Burgozu. Tako vojaški kraljeve letalski ataleja sta takoj obiskala guvernerja Gibraltaria.

NAGLA PETAINOVA VRNITEV

PARIZ, 15. aprila. Francoski izredni veleposlanik v Španiji, maršal Petain, se je včeraj nenadoma vrnil iz Pariza v Burgozo. Njegova tako nepričakovana vrnitev je vzbudila veliko pozornost in jo, kakor se zatrjuje, v zvezi z akcijo Italije in Nemčije pri generalu Francu. Italijanski in nemški pritisk nanj je tako velik, da postaja vedno bolj igrača v rokah Rima in Berlina. Veleposlanik bo v imenu francoske vlade resno opozoril špansko vlado na posledice, ki bi nastale, ako bi se tula igra v Španiji nadaljevala. Obenem le pa pričela Francija z vsjo naglico graditi utrdbe tudi vzdolž španske meje, ki doslej odina še ni bila utrjena. Pariz pa pritiska vedno bolj tudi na London z zahtevom, da vpelje Anglija takoj splošno vojaško dolžnost, ker bi pripadla Angliji v primeru vojne posebna naloga zlasti na skrajnem evropskem zahodu.

GIBRALTAR TRN V ŠPANSKEM TELESU

BERLIN, 15. aprila. »Berliner Börsenzeitung« piše o Gibraltariju, da je trn v španskem telesu in da ga je zato treba izdreti. V podobnem smislu pričeljo pisati o Gibraltariju tudi drugi nemški listi, kar dokazuje, da se pripravljajo mimo drugega tudi kampanja na tej strani Evrope, ki je sedaj prvič naperlena direktno proti Angliji in njeni posesti.

NEMŠKO BOJNO BRODOVJE

LONDON, 15. aprila. Nemško bojno brodograd, ki odpluje 18. t. m. na pomladanske pomorske vaje v španske vode, se sestoji iz dveh italijanskih ladij, dveh križark, šestih rušilcev, 15 podmornic ter večje števila spremljevalnih ladij. Brodograd je sestavljen iz najmodernejših bojnih ladij, ki so bile vse zgrajene v največjem času. Nemška eskadra bo obiskala severno Španijo, Portugalsko, Tanger in španski Maroko. Ta manever se tol-

mači kot odgovor na najnovejšo angleško-francosko akcijo, obenem pa hoče Nemčija osvoboditi del italijanskega brodograda, da se lahko vrne iz španskih vod v osrednje in vzhodno Sredozemlje. Zatrjuje se pa tudi, da je namen ohraniti generala Francu, da postavi svoje že dolgo napovedovane zahteve nasproti Angliji in Franciji.

PARADA ŠELE 15. MAJA

MADRID, 15. aprila. Na uradnem mestu zanikajo, da bi bilo slavnostno vkrakovanje generala Francu v Madrid že 2. maja, kakor je izjavil Mussolini. Vkrakovanje se bo izvršilo komaj 15. maja in bo pomenilo proslavo konca državljanske vojne. To bo največja vojaška parada, ki jo je Španija kdaj doživela. Prvič se je udeležiti tudi moderni oklopni avtomobil.

Nemško-poljska napetost

VON MOLTKE BO BAJE PRINESEL IZ BERLINA ODPOVED NEMŠKO-POLJSKEGA PAKTA. — KAMPANJA V NEMŠKEM TISKU.

VARSAVA, 15. aprila. Havas poroča: Nemški veleposlanik von Moltke, ki se mudi sedaj v Berlinu, se bo vrnil te dni v Varšavo, kjer bo takoj obiskal Becka. Izvedelo se je, da je bil Moltke poklican v Berlin zaradi novih navodil nemške vlade v zvezi z nemško-poljskim odnosom. V zvezi s tem je sprejel Beck včeraj tudi poslanike Anglije, Amerike in Romunije. Na nemški strani zatrjujejo, da bo von Moltke prinesel iz Berlina odpoved

nemško-poljskega pakta.

VARSAVA, 15. aprila. Zunanji minister Beck je včeraj sprejel angleškega, sovjetskega in italijanskega veleposlanika ter romunskega, jugoslovanskega in holandskega poslanika.

BERLIN, 15. aprila. V nemškem tisku se nadaljuje in stopnjuje kampanja proti Poljski in zavzema vedno bolj oblike, ki so ostale znane izven časa češko-slovaške krize.

Razvrstitev nemške vojske

Z DANAŠNIM DNEM DOVRŠUJE NEMCIJA SVOJO DELNO MOBILIZACIJO IN RAZVRSTITEV ČET NA POSAMEZNIH MEJAH.

LONDON, 15. aprila. Agencija Reuters poroča, da dovršuje Nemčija z današnjim dnem svojo delno mobilizacijo. Na vojaški konferenci dne 11. t. m. je bilo sklenjeno, da se razpoložljive nemške čete razporedijo sledeče: 35.000 mož odpotuje po morju v Klajpedo in Vzhodno Prusijo, 72 tisoč mož na severno nemško-poljsko mejo pri Koridorju, 220.000 mož na

osrednji in južni del nemško-poljske meje, 350.000 mož na holandsko mejo, 430 tisoč mož na francosko mejo, 100.000 mož na južno mejo in v Italijo, 38.000 mož pa v italijansko L. biljo. Tem 1.248.000 možem je pa treba pristiati še oddelke aktivnih čet, ki so deloma tudi že razvrščene na mejah ali v njihovi bližini.

Pred skupno jugoslovansko-bolgarsko izjavo

SOFIJA, 15. aprila. Takoj ko sta bili v četrtak objavljeni angleško-francoski garancijski listi in Romuniji, sta se sestala bolgarski ministrski predsednik in jugoslovanski poslanik na izredno konferenco, po kateri je jugoslovanski poslanik takoj odpotoval v Beograd. Te dni se pričakuje silno važna združena izjava Jugoslavije in Bolgarije z ozirom na mednarodni položaj.

Danes govori Clano

RIM, 15. aprila. Danes bo govoril zunanji minister grof Clano pred korporacijsko zbornico svoj veliki zunanje-politični govor, v katerem se bo bavil z mednarodnim položajem. Seje se udeležiti tudi nemški maršal Göring, ki se je vrnil v

spremlstvu maršala Balba iz Libije v Rim, kjer sta ga pričakovala in sprejela Mussolini ter njegov zet grof Ciano z vrhovnimi vojaškimi poveljniki.

UKREPI IZVEN EVROPE

SIDNEY, 15. aprila. Včeraj se je pričela velika pacifična obrambna konferenca, ki je rodila vidne rezultate. Singapoor je sklenil izredne dodatke za svojo obrambo v znesku četrtil milijarde dolarjev. Malaja je v isti namen investirala že pet milijard din. Nova Gvineja se priključuje obrambnemu sistemu Avstralije. V Hongkongu se zbirajo prostovolci. Indija pa je danes izdala Bello knjigo, s katero prejme od danes dalje glavni guverner Indije izredna pooblastila in preidejo nanj kompetence indijskega kongresa in deželnih zborov. Enake obrambne ukrepe je storila Južna Afrika.

Zapiski

Hjalmar Schacht

Horace Greely Hjalmar Schacht je bil rojen 22. januarja leta 1877. In se je po končanih studijah posvetil bankarstvu. L. 1923. je postal prvi

prezident Nemške državne banke in ostal na tem mestu do l. 1930. V tem času je stabiliziral marko in rešil Nemčijo inflacije, pozneje je pa pripravil še konec plačevanja reparacij. Pri odpravi reparacij je igral silno važno vlogo posebno zaradi svojih tesnih prijateljskih in sorodstvenih zvez z Londonom. Zaradi tega so izkoristili njegove izredne sposobnosti in zveze tudi nacionalni socialisti in so ga po svoji zmagi l. 1933. zopet postavili na mesto guvernerja Nemške državne banke. Tudi sedaj je napravil nemškemu denarstvu in gospodarstvu neprecenljive usluge. Kljub temu je prišel lani v navzkrižje s političnimi voditelji tretjega rajha in moral se je umakniti. Toda njegove aktivnosti tudi s tem še ni bilo konec in poverjene so mu bile razne gospodarske mislije v tujini. Prav sedaj potuje po orienitu in je prispel v Indijo, da bi navezal z njeno tesnejše stike za Nemčijo. Zdi pa se, da je naletel na močan odpor, ki izvira iz političnega ozadja. Indijski gospodarstveniki so mu napovedali bojkot.

Miši v Belem domu

Za bližajoči se obisk angleške kraljevske dvojice so izdali v Washingtonu posebne ukrepe, ki so ostali javnosti neznan. Prezident Roosevelt je odredil, da je treba odločno zatreti miško zalezavo v washingtonskem Kapitolu. Dogodilo se je namreč ob slavnostnih priložnostih, da so miši letale po parketih in razburile goste, posebno dame. Sredstva, ki so jih doslej preizkusili v boju proti mišim v Kapitolu, niso zalegla.

Millijardni prejemki radia

Generalni ravnatelj britskega radia Ogilvy je na predavanju v Liverpoolu dejal, da je Britska radio družba (British Broadcasting Company - BBC) prejela od začetka svojega delovanja 36 milijonov funtov (okoli 5 milijard dinarjev) na takšah od naročnikov. Od tega je izplačala družba državi blagajni na davkih 15 milijonov funtov.

Za nevtralnost USA

»Zavod javnega mnenja«, ki se trudi, da bi proučil nazore vseh slojev ameriškega prebivalstva o aktualnih vprašanjih na temelju znanstvenih metod, je objavil izsledke najnovejše ankete o znani spremembi ameriškega zakona o nevtralnosti. Po njegovih izdatkih, ki pa niso zmerom odločilne za resnično razpoloženje najširših ljudskih plasti severnoameriške javnosti, je pritegnila sicer večina udeležencev ankete podpiranju demokraciji s hrano v primeru vojne, na vprašanje pa, ali naj Združene države izvažajo demokracijam tudi vojaški material, je pritrldilo le malo udeležencev ankete. Proti pošiljanju ameriških bojnih ladij v Evropo se je izrazilo 84 odstotkov udeležencev.

Nemško-poljsko gospodarstvo

Nemčija je bila doslej največji odjemalec poljskega blaga in njenih surovin. Bila je pa tudi njena največja uvoznica. Poljska je uvažala iz Nemčije blaga za 300 mil. zlotov in izvažala v Nemčijo za 282 mil. zlotov. V odstotkih je nemški delež na poljskem izvozu 26%, na uvozu pa 23%.

Maribor, 15. aprila.

Jutri se pričena v naši sončni obravnavi prestolnici II. Umetnostni tedni, ki naj pokaže najnovejšo plodove dela domačih slovenskih umetnikov vseh področij: literarnega, likovnega, glasbenega in gledališkega, obenem pa vzbudi tudi v najširših plasteh javnosti zanimanje za naše najgledljive kulturne snovane.

Kulturno izživljanje naroda je bilo vedno zadnji cilj po napredku stremenja človeštva in najvišja ter najtrajnejša vrednota življenja. Zunanja moč in sila, vodeča navadno po tragični nujnosti razvoja v nasilje in barbarstvo, lahko za nekaj časa prepleti narode in množice, da pozabijo na svoje pravo človečansko poslanstvo, toda za trajno se ne more vzdržati na oblasti. Prej ali slej pride čas, ko duh zopet zmaga nad materijo, kvaliteta nad kvantiteto in kultura nad barbarstvom.

Ako se ozremo nazaj v zgodovino, ki jo je prehodilo človeštvo v teh nekaj tisočletjih od prvih kulturnih dvigov v Prednji Aziji in severni Afriki do danes, vidimo, da so že davno pozabljene sijajne vojske in zmage nasilnih osvojevalcev izumirali narodov. Na njihovo življenje in delo nas spominjajo kvečjemu še imena in nepomembne zgodbe. Ako ne bi bili ti narodi storili za človeštvo nič drugega, kakor samo nekaj krvavih bojnih pohodov, se danes danes zame ne bi več brigal. Da žive še vedno v spominu človeškega občestva in bodo živeli do konca, za to se morajo zahvaliti izključno le svojim kulturnim in v prvi vrsti umetniškimi stvaritvam. Velicaste umetnine starih Asircev in Babiloncev, Egipčanov, Fenicjanov, Etruskov in predvsem starih Helenov in Rimljanov so tisto, kar nas navdaja s spoštovanjem do njih in občudovanjem do njihove duhovne moči. Milijoni ljudi z vsega sveta, ki obiskujejo njihove nekdajne domovine, ne hodijo tja zaradi spomina na vojskovodje in boje, ampak zato, da občudujejo nesmrtno umetnine, se ob njih oplajajo z novimi vzpodbudami in plemenitijo duha in srce.

Že to je zadosten dokaz, kaj je izmed tistega, kar narodi počno in ustvarjajo, važnejše in trajnejše in kaj ima resnično, ne le hipno in namišljeno vrednost. Dokaz je pa tudi, da duhovna in umetniška veličina ni odvisna od števila njihovih pripadnikov in še manj od števila njihovih bajonetov. V tekmi, ki je edina vredna človeških naporov, ki je edina plemenita in vzvišena, sodelujejo lahko vsi, tudi številčno najmanjši narodi. Še prav mala Helada ustvarila največje umetnine preteklosti, katerih ni mogel nikoli niti doseči, kaj šele preseči toliko večji poznejši Rim. Toda ne samo v preteklosti, tudi v sedanjosti imamo za to nešteto klasičnih primerov. Ali niso duhovne stvaritve Švedov, Norvežanov, Fincev in mnogih drugih malih narodov večje, pomembnejše in trajnejše, kakor dela tolikih sodobnih, desetkrat večjih narodov?

Med male narode spadamo tudi mi Slovenci, in zato je tudi nam odkazano naše veliko poslanstvo v občestvu človeštva v duhovnem, kulturnem, umetniškem ustvarjanju. Ne, s silo orožja in osvajanju tujih ozemelj se ne moremo in nečemo upejvati. To dvomljivo in minljivo slavo prepuščamo Slovencem drugim. Nočemo in ne moremo pa prepušiti drugim skrbi za svoj kulturni dvig! Rasti hočemo iz sebe, iz svojosti svoje duševnosti, iz narodnih zakonov, ki leže v nas samih. S temi zakladi smo se že doslej ustvarili med najkulturnejše narode Evrope, naše hoteenje pa sila še višje: postati moramo svetlo duhovno žarišče na tem važnem križišču Evrope!

Zato moramo mobilizirati vse svoje stvarjalne sile prav povsod. V Mariboru jih je mobiliziral Umetniški klub, ki je postal zbirališče vseh oblikovalcev višjih vrednot slovenske avtohtone kulture na ozemlju bivše mariborske oblasti, revije te mobilizacije pa so naši Umetnostni tedni. Kakor nekoč stari Grki na olimpijadi, hočemo pokazati naši pesniki, pisatelji, dramatik, slikarji, kiparji, glasbeniki in gledališki igralci, kaj so v teku enega leta ustvarili najboljšega. Zato so določene vsako leto tudi nagrade, ki ne vrednotijo samo ustvar-

Tako govori Amerika

MOSKE BESEDE PREZIDENTA ROOSEVELTA O MODERNEM BARBARSTVU IN O POTREBI OBRAMBE PRED NEVARNOSTMI.

WASHINGTON, 15. aprila. Včeraj je imel predsednik Zedinjenih držav, Roosevelt, pred skupščino vosemeriške unije velik govor. Poudaril je, da družina ameriških narodov že več kakor pol stoletja složno deluje na utrditvi svetovnega mira. »Iz želje, služiti miru, se sestajajo ameriški narodi na konferenca, da razčistijo morebitne nesporazume v miru in ne po vojni. Ameriški narodi so daleč od tega, da bi drug drugega zalezovali zaradi pohlepa po naravnih bogastvih. Vsaka misel na nasilo rešitve sporov jim je smešna, zločinska. Ali res ni boljše rešitve mednarodnih nesporazumov od načina, kakršnega so se posluževali Huni in Vandal pred 1500 leti? Novi svet vodi politiko odprtilih vrat, sporazumnega sodelovanja in odklanja misel medsebojnega obračunavanja po vzorih iz kamene dobe. Ali moremo mi v novem svetu pomagati Evropi, da ne strmoglavi v propast? Jaz mislim, da! Nobene nujnosti ni, da bi stari svet moral v katastrofo. Ljudje so ujetniki mišljenj, ki se jih lahko vsak čas osvobode. Pred dnevi je govoril nekoga naroda rekel, da je ujetnik Sredozemlja. Nekaj dni nato je vodja še večjega naroda dejal, da je jamstvo, ki ga je dal svobodni narod drugemu svobodnemu narodu grožnja in obkroževanje. Ničesar ni res! Šlo je le za utrjevanje miru pred napadi! Ako bi nas kdo napadel, bi nakletel na skupen odpor. Ko

sem lani obiskal Kanado, sem naglasil, da bi USA branile to deželo, če bi jo kdo napadel z onkraj oceana. Panameriška konferenca javlja svetu: Zavedati se je treba, da postaja razdalja med ameriško celino in starim svetom zmerom manjša. Zračna brodovja bodo v zgodnjem času s lahkoto preletela ocean. Usoda Amerike in Evrope postaja vedno bolj vezana. Novi rod mora pripraviti tesno sožitje obeh svetov, kajti gospodarska katastrofa Evrope bi težko prizadejala tudi Ameriko. Pripravljeni moramo biti, da se iz starega sveta ne zanesemo semkaj kvarne ideologije, ki bi spemlinjala hiše v karnarne. Bratski narodi preko Oceana se morajo oprostiti more večno ponavljajočih se vojn. Zgledujejo naj se pri nas. Naša volja za mir je močna. Spodobni smo pokazati vse drugačno disciplino od one zavezanja in brezplodnih napadov. Pri novi ureditvi miru bomo tudi mi imeli svojo besedo.«

London, 15. aprila. Rooseveltova poslanica je navdala vodilne kroge z resničnim zadoščenjem. Z njo je zavrnjena trditve, da vodi Anglija obkroževalno politiko, obenem so odobrena jamstva, ki sta jih dali Anglija in Francija. Posebno se je naglašalo Rooseveltove besede o odločnosti Amerike, da se sli zoperstavi s silo in odstavek, kjer je za načinom obračunavanja pred 1500 leti točno ugotovljeno, od kod prihajajo napadi.

Ruska letalska pomoč

KER SE POLJSKA IN ROMUNJA BRANITA RUSKIH PEHOTNIH ČET, BO RUSIJA PRISKOCILA V PRIMERU VOJNE NA POMOČ Z LETALSTVOM.

LONDON, 15. aprila. V zvezi z izjavami Chamberlaina in Halifaxa v parlamentu in lordski zbornici glede Rusije, kateri stavita ovire za sodelovanje Poljske in Romunije, so bila včeraj v angleškem znanem ministru ves dan pogajanja med pooblaščenici Anglije, Francije, Poljske in Rusije o stvarnem sodelovanju poslednje v primeru vojne. Z ozirom na pomisleke Poljske in Romunije proti so-

delovanju s sovjetskimi četami, je bilo sklenjeno, da se sklene pakt o letalski pomoči sovjetske Rusije, ki razpolaga, kakor znano, z ogromnim letalskim brodom. Pogajanja so baje že tik pred ugodnim zaključkom. S tem v zvezi je bila včeraj tudi dolga in važna konferenca med lordom Halifaxom in sovjetskim veleposlanikom Majskim.

Veliki kitajski uspehi

HONGKONG, 15. aprila. Kitajski ofenziva napreduje z naglimi koraki. Včeraj so Kitajci osvojili zelo važno mesto Kajfang. Pred Kantonom stoje v razdalji le še 15 km, od Hankova so pa oddaljeni 35 km.

Novi ukrepi v Franciji

PARIZ, 15. aprila. Minister za javna dela je izdal včeraj uredbu, s katero se stavi del delavstva pod vojaško disciplino. V Parizu, Marseillu in drugih mestih so pričeli včeraj ponovno kopati strelske jarko in zaklonišča ter razdeljevati pesek proti požarom, ki jih po podstrešjih vnanjejo zažigalne bombe. V Marseillu so pričeli deliti tudi plinske maske. V Parizu se opaža veliko povpraševanje po dolarjih.

ANGLESKA LETALA ZA GRČIJO.

ATENE, 15. aprila. Včeraj so prišle prve znatne pošiljave vojnih letal iz Anglije za Grčijo. Iztovorjene so bile v Pirreju, Atenah in Larissi.

TUJCI V FRANCIJI

PARIZ, 15. aprila. Včeraj je bila ustanovljena organizacija »Tujcev v Franciji, drugi domovini«, katere vodstvu pripadajo tudi vsi bivši letalski ministri, veliki konstruktorji, piloti itd. Novi organizaciji se pridružijo vsi v Franciji živeči tujci, ki bodo svoji novi domovini stavili prostovoljno na razpolago svoje sile.

jeneja, ampak dajejo tudi nove pobude za nadaljnje ustvarjanje. S tem smo pa Slovenci v kratki dobi in v največjih razmerah ustvarili iz Maribora tisto žarišče, ki ga prejšnji tuji gospodari niso mogli ustvariti nikoli, niti v mnogo ugodnejšem ozračju in z vse večjimi sredstvi. Njihov Maribor je bil le kulturni konzument, naš Maribor je sam kulturni producent!

Vsi plemeniti napori naših umetnikov bi pa bili seveda brez haska, ako ne

Domači zapiski

Predsednik vlade v Zagrebu

V beograjskih političnih krogih mnogo razpravljajo, kdo je dejansko pooblaščen za razgovore pri reševanju narodnega sporazuma. V opozicijskih krogih naglašajo, da se je predsednik vlade razgovarjal s predsednikom HSS, brez predstavnika SDS, nekateri krogi JRZ pa goje nade, da more dr. Maček doseči svoj cilj le v zvezi z JRZ. Pri vsem tem izmenjavanju političnih misli je dejstvo, da se predsednik vlade zaveda resnosti položaja in sprejema v svojem kabinetu predstavnike vseh opozicijskih skupin. Beograjska opozicija računa z dejstvom, da je dr. Stojadinović še vedno predsednik JRZ. V političnih krogih verujejo, da bo ministrski predsednik Cvetković, ki je dospel sinovi v Zagreb, nadaljeval razgovore z dr. Mačkom na osnovi, zadovoljivi za vso opozicijo, in naglašajo, da so se pogajanja z inž. Košutičem v Beogradu vršila na stanovanju uglednega radikalnega prvaka dr. Nimčića.

Ideali Nemcev v Bački

Na skupščini »Kulturbunda« v Deronji je imel glavni organizator kulturno političnega gibanja Nemcev v severni Bački inž. Spreizer obširen govor o potrebi organiziranega nastopa nemške manjšine. Kritiziral je baške Nemce, ki nimajo drugega ideala kakor da se dobro napilejo in najedo, da postanejo bogati, da ohranijo svoj dober položaj in da se želijo med najbližjimi družinami. Naj si vzamejo za zgled Nemce iz Rajla, ki se prvenstveno brigajo za svoje duhovne potrebe in fizično vzgojo naroda. Odvetnik Fran Reut je govoril o potrebi zburjanja nacionalne zavesti pri Nemcih v odlašnem srezu, kjer je še zmerom močan madžarski vpliv. Kakor poroča novosadski »Dan« je dejal Reut, da je prišla Jugoslavija osvobodena tudi Nemcem in dolžnost Nemcev je, da se rane ob ramenu bore s Srbi za svojo svobodo.

Mladina in politika

Prirodno je, da ima tudi mladina svoje politične simpatije in antipatije, svoje vero in ideale. Toda v svojem delu se mladina ne sme dati zapeljati po političnih frazah in strankarski ideologiji, pravi dr. H. Krizman. Ideologijo, ki je mladini simpatičnejša, mora kritično presojati, druge spoznavati in jih gledati z vidika politične znanosti, po znanstvenih metodah pravega razumevanja političnih metod in življenja. Samostojna in svobodna mladina bo pripravila prihodno in osvobodilno delo le tedaj, ako v sebi in narodu razvije politično vzgojo in kulturo, zbira politična izkustva ter jača politično zavest človeškega dostojanstva in socialnih dolžnosti.

Teško bo najti srbskega »Mačka«

Strankarskim vodjem srbskega naroda postavlja dr. Maček nalogo, da izmed sebe izbere predstavnika, ki bi imel v številu izraženo tolikšno moč, kot jo ima vodja hrvatskega naroda. Kdor le malo pozna mišljenje srbijanskih politikov, pravijo »Jugoslovenske novine«, ve, da bo težko najti srbskega »Mačka« in bodo raje ostali pri partizanskem sistemu strank. Po prvi in drugi Jugoslaviji prihaja zdaj tretja, v kateri se borita dva nacionalna principa dveh strankarskih sistemov za oblast. Eno teh načel bo zmoglo in dalo obeležje tretji Jugoslaviji.

Industrijska podjetja v Beogradu

Beograjska industrija se je po vojni zelo razmahnila. Ugodne davčne dajatve vabilo zadnje čase industrijo iz vseh krajev države v prestolnico. L. 1919. je imel Beograd 67 industrijskih podjetij, l. 1925. je 99. Tik pred nastopom krize je bilo v prestolnici 137. l. 1932. je 156 industrijskih obratov. L. 1935. je število industrijskih podjetij naraslo na 173, lani na 250 obratov, ki zaposlujejo 15.000 delavcev.

Prirojena ali politična narodnost?

Radivoj Rehar

V sporih med Slovenci in Nemci na našem ozemlju je obstajalo že od nekdaj nesoglasje glede pojmovanja narodne pripadnosti. Dočim smo stali Slovenci do sledno na stališču, da je narodnost nespremenljiva, so zagovarjali Nemci mnenje, da jo je mogoče s svobodno odločitvijo svobodno menjati. Po tem je bilo naše pojmovanje narodnosti etnično, nemško politično. Nemško pojmovanje je bilo tipično avstrijsko. Heterogenemu skupcu Avstriji, ki se ni ničesar bolj bala kakor etnične sile narodov, je naravnost ustrezalo in vsem monarhističnim namenom odgovarjalo načelo političnega pojmovanja. Zato je to pojmovanje širila, podpirala in našla zlasti v naših Nemcih najbolj navdušene označevalce te teorije, kajti samo na tej podlagi je bilo mogoče ustvarjati iz sinov slovenskih staršev pripadnike nemške politike. Slovensko načelo je tako fabriciranje »Nemcev« eo ipso izključevalo.

Ako se pa ozremo globlje v zadevo, moramo takoj opaziti, da je našo teorijo ustvarjala stvarnost, dočim je pri Nemcih ustvarjal teorijo namen! Mi smo izhajali s stališča, da je narodnost skupina ljudi, ki jih ne družijo samo zunanja oznaka jezika, zavesti in prepričanja, kar se vse res da menjati, ampak predvsem duševnost celotnega značaja, ki jo je v dolgih stoletjih izoblikovala krvna sorodnost, sorodnost zgodovine, sorodnost čustvovanja, sorodnost miselnosti, katere osnovni elementi so vsebovani že v prirodnem značaju človeka, so torej prirojeni. Da je temu res tako, je dokazala tudi znanost, ki more popolnoma določno opredeljevati miselnost, t. j. mentaliteto in mentalnost posameznih narodov in njihovih pripadnikov. To se odkriva zlasti jasno v umetnosti vseh panog, in menda ni na svetu človeka, ki bi mogel oporekati dejstvu, da n. pr. Rus Dostojevski nikoli ne bi bil mogel napisati »Faust«, Nemec Goethe pa ne »Zročina in kazi«, pa če bi se bil Dostojevski tudi oklenil nemščine in se politično opredelil za Nemca, odnosno Goethe za Ruso.

Že samo ta bežna primera dokazuje, da je narodnost nekaj dosti globljega in trajnejšega, kakor samo svobodna politična opredelitev. To dokazuje nič več in nič manj, da tudi človek, ki sledeč teoriji naših Nemcev, iz svoje politične volje zapusti narodnost svojih prednikov in se opredeli za drugo narodnost, v svojem najglobljem bistvu še vedno ohrani značaj svoje prirojene narodnosti in ostane tako po svoji duhovnosti še dalje pripadnik te narodnosti. Spremenila se samo njegov jezik in njegovo politično prepričanje. Ta notranja pripadnost k prirojeni narodnosti se ohrani celo tudi še v njegovih otrocih, pa četudi nikoli niso znali jezika svojih prednikov in se svoje prirojene narodnosti nikoli niso zavedali. Ako bi analizirali značaje in duhovno strukturo na podlagi nemške teorije v Nemce spremenjenih Slovencev, bi prišli do presenetljivih zaključkov, ki bi pravilnost te trditve do dna dokazali. — Vzemimo na primer samo zadnjega avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigg (Šušnika), katerega stari oče je bil še trdno zaveden Slovenec. Vzgojen je bil v popolnoma nemškem okolju kot Nemec in se svoje slovenske prirojene narodnosti nikoli ni zavedal, toda po vsem svojem značaju in po vseh svojih dejanjih je ostal do zadnjega tipičen Slovenec in samo tako je bilo tudi mogoče razumeti njegovo politiko. Slovenska je celo njegova fiziognomija!

Da nastane iz neke n. pr. slovenske rodovine resnično nemška rodovina, je treba več generacij in mnogo krvnih mešanj, pa še potem se lahko zgodi, da dobi ta ali oni potomec nenadoma zopet vse tišne lastnosti svojih slovenskih prednikov. Isto velja seveda tudi za Nemce, ki postanejo Slovenci in za vse dru-

ge narode. Sicer pa, ako bi bilo nemško načelo svobodnega narodnega opredeljevanja resnično, ne bi bila nikoli mogoča nobena rasna teorija. Ako ne bi bila narodnost globlje zasidrana, kakor v svobodni politični opredelitvi, bi tudi vsi židje, ki bi se svobodno opredelili za Nemce, postali v tistem trenutku pravi Nemci. Prav to pa rasna teorija nemškega nacionalnega socializma zanika in postavlja s tem na laž tudi vso avstrijsko teorijo o narodnosti kot svobodni opredelitvi. Ako iz žida ne more, kljub jeziku in političnemu prepričanju, postati Nemec, tudi iz Slovenca ne more. Kakor ohrani žid dalje svoje židovske temeljne lastnosti, tako ohrani tudi Slovenec slovenske!

Zato naši nemčurji niso in nikoli ne morejo biti Nemci, pa če vsak dan stokrat prisrežejo, da so se opredelili za nemško narodnost, če se poslužujejo samo nemščine in če še tako sovražijo Slovence. Prav to sovraštvo je tipično potrdilo navedenega, ker izvira iz podzavesti, da so ostale korenine le še v starih tleh. Tisti, ki je uvedel proti židom sveto inkvizicijo, je bil toledski nadškof, krščen sin židovskih staršev! Prav s sovraštvom do židov, ki je presegalo ono

kristjanov, je hotel zadušiti v sebi vest odpadništva in prepričati svet, da je zarazen kristjan.

Od tod izvira vsa zagrizenost naših nemčurjev in ves bes do Slovencev: ker se svojega prirojene slovenstva ne morejo iznebiti, ker so vsi njihovi zavedni napori zaman in jih to v podzavesti neprenehoma preganja. Tako so zaradi svojega političnega odpadništva izključeni iz občestva slovenskega naroda, po svojem slovenskem prirojenem bistvu pa tudi iz duhovnega občestva nemškega naroda. Ako hočejo, da zopet najdejo svoje notranje ravnotežje, se morajo vrniti sami ali vsaj po svojih otrocih tja, od koder so prišli: vrniti se morajo v slovenstvo! Zato je v interesu duhovne čistosti Nemcev samih — ako si ne žele še več Schuschniggov — da se renegatov sami odrežejo in jih izločijo iz svojega občestva. In ko bodo tako sami med seboj, se bo pot prijateljstva med njimi in nami prav lahko in prav hitro našla. Dokler se pa to ne bo zgodilo, korak na to pot ne bo mogoč. Renegati bodo večna stena, kinas bo delila! Razen tega bodo negacija vse vrednosti nemške nacionalno-socialistične rasne teorije.

Zgrešeni cilji naše inteligence

Rudi Čačinovič

Dvajset let brezuspešnih »vistosmeritvenih« centralističnih poizkusov je razkrinkalo že mnogo trditve, s katerimi so nastopali slovenski zagovorniki centralizma. Odpor na katerega so naleteli taki poizkusi na področju slovenskega kulturnega izživljanja, se je pojavil tudi v slovenskih gospodarskih krogih, na katerih varljivih upih so bili nekdanje zgrajeni. Potrdila se je tudi pri nas resnica, da ne more biti popolne kulturne svobode brez resnične gospodarske in finančne samostojnosti.

Pomisli si, ko navdajali slovenske izobražence, se takrat, ko je bilo že vsakomur jasno, da se temeljno vprašanje medsebojnih odnosov treh narodnih individualnosti, predvsem pa hrvaškega vprašanja prej ali slej mora rešiti. Danes, ko je to vprašanje neposredno pred razpletom, da se slovenske prilike tembolj potrebuje, da se zbrisejo zadnji ostanki stare miselnosti, in da gradimo svojo bodočnost izključno v skladu z interesi slovenske narodne skupnosti.

Prva lažna postavka v temeljni zmoti naše inteligence je bila posledica spretno propagandne slovenskih centralistov, ki so obhujljali slovenski inteligenci v centralistično urejeni državi posebno privilegiran položaj intelektualni premoči Slovencev nad zaostalo revno sredino kje na jugu.

Statistike centralistično urejenih ustanov zgovorno dokazujejo, kako zmotna je bila ta postavka. Razvojna tendenca je najrazvidnejša iz statistike vodstev teh ustanov, kjer Slovenci nismo bolj odrezali od Hrvatov. Če pa upoštevamo hrvaško kompaktnost in škodljive posledice varljivih upov centralistično usmerjenega slovenskega inteligenta na naše politično življenje, smo Slovenci neprimerno slabše odrezali. To kaže posebno današnji položaj, v katerega smo zašli neprimerno in razdvojeni in to v precejšnji meri ravno po krivdi take inteligence.

Druga zmotna centralistična inteligent je strah pred slovenskim klerikalizmom, proti kateremu je iskal zunanje zaslonbe v centralizmu. Slovenski inteligent ni opazil, da se s takšno politiko še bolj oddaljuje od ljudstva in utrjuje moralni prestiž nasprotne skupine. V

svoji kratkovidnosti ji je celo omogočil, da je ohranila videz edine zagovornice slovenskih narodnih interesov tudi v časih, ko njena politika tega nikakor ni opravičevala.

Namesto da bi opustili stare poti in krive preroke ter krenili na pot naprednih slovenskih skupin v skladu z interesi slovenske narodne individualnosti, je omahoval, taktiziral in pričakoval rešitve od zgoraj. S tem je slabši resnično napredna prizadevanja — dasi je o naprednosti največ govoril — ter je tako omogočil nekaj totalitarnih poizkusov konservativne strani, pred katerimi je hotel Slovence obvarovati. Nedvomno bi bili vsi totalitarni poizkusi katere koli skupine vključni slovenski narod v svoj strankarski in ideološki kalup, ki bi bil v današnjih časih še posebno nevaren.

Upajmo, da bodo žalostne skušnje slovenskega naroda v komaj minuli dneh tudi tu koristno delovale. Še zadnji omahilivec se mora prepričati, da je rešitev pred takimi pojavi le v tesni povezanosti z interesi slovenskega naroda.

Slovenski centralistično usmerjeni inteligent je doživel podobne izkušnje s svojimi egoističnimi stanovskimi računi kot slovenski industrialec. Razvoj, ki je bil narekovan po interesih druge sredine in katerega orodje je bil, ga je ne samo izrinili iz te sredine, temveč začel ograjati tudi doma.

Vpliv slovenske inteligence v ljudstvu bo največji, kadar bo tesno povezana z njegovimi vsakodnevnimi prizadevanji za boljše življenjske pogoje. Najnaprednejša skupina je tista, ki je pripravljena v tem boju največ žrtvovati. Temni dobri v zgođeni slovenske inteligence, ki je rodila Bachove »huzarje«, je sledila ona izmed najsvetlejših dob njenih prizadevanj za bodočnost slovenskega naroda. Dovolj je svetlih pojavov posebno med mlajšo slo-

vensko inteligenco, ki tako razdobje, v tesni zvezi s preprostimi slovenskimi množicami, obetajo tudi v bodoče. V njih pa je tudi edina rešitev problemov, ki so po zmotnih postavkah ustvarjali iz slovenskih inteligentov zagovornike centralizma — tokrat v popolni skladnosti z interesi najširših množic slovenskega naroda.

Osrednji obrambni problem

Ivan Bratko

Pri mnogih malih, ogroženih ali že podlarnjenih narodih opažamo, da so se vse njihove socialne plasti aktivizirale v obrambnem boju. Ni sloja, ki bi stal ob strani; zgolj neznatna peščica, ki nima v ljudstvu korenin, skače temu neprestanemu, zdaj uspešnemu zdaj s težkimi porazi kronanemu boju, v hrbet. Na drugi strani pa imamo prav pri enem izmed najmanj razvitih slovanskih narodov primer, da so bile ljudske plasti v tem boju razdvojene in neorientirane, ter je ozki,

proti ljudski skupini uspelo v trenutku velikih zgodovinskih odločitev, odločilno povzpeti se na najvidnejše mesto. V mislih imamo slovanski primer, kjer je trenutno prevladal duh oportunitizma, duh, ki gradi na iluzijah o tujevi dobrohotnosti, duh ki mu je tuje spoznanje, da je vsak narod deležen in sposoben toliko samoodločbe, kolikor si je s pravičnim bojem pridobil.

Slovenski narod hoče brez dvoma v vseh svojih plasteh in političnih forma-

Novi roman „VEČERNIK“

Donedellek

„Nevarna ljubezen“

17. t. m.

Naročite pravočasno „Večernik“

cijah prvo pot, kajti to je pot, po kateri mora prejeti slej vsak narod, ki hoče nuditi pravi in trajni odpor tečajem nenačnosti med narodi in težnjam asimilacije malih narodov. Asimilacija dandanes za nas ni toliko v opuščanju narodnega jezika. Asimilacijske težnje prihajajo do izraza zlasti v socialnem navezovanju množice. To socialno navezovanje sega od širjenja misli, da smo v gospodarskem pogledu sestavni del tuje skupnosti, pa do kupovanja naše zemlje po tuji, nekmetjskih ljudih. Boj zoper asimilacijo, zoper ustvarjanje ljudstva brez narodne zavesti, pa terja širine. Priletnosti širokih plasti podeželskega prebivalstva in industrijskega delavstva.

Doslej je bilo obrambno delo omejeno skoraj izključno na študiranje mladine. Mladina na univerzi se je združila in s tem pokazala na pravih potih. Mladina je edino v svoji širini in po svojih močeh odgovarjala na dogodke časa in na dejstva dokazala, da v njej ni ohromel naravni čut za narodne interese. Vendar je daleč premalo, če le en tenak sloj kora s časom, široke ljudske plasti pa ostajajo zadaj. Premalo je, če le en sloj zamenja stare metode dela z novimi, zastarela gesla s sodobnejšimi, če je le v njem premagana nekdanja mentaliteta, drugod pa še vedno gospodari. Zaradi tega je sedaj naš osrednji problem, kako razširiti uspešno obrambno delavnost v vsej širini in globini naše narodne skupnosti.

Ustavimo se najprej pri delavstvu. Delavstvo stoji v teh naporih še vedno ob strani, ali po vsaj ne kaže tiste aktivnosti, ki odgovarja njegovi moči in značaju. Medtem ko je stalo tuje delavstvo v prvih borbenih vrstah svojega naroda, med naše delavstvo šele prodira spoznanje, da je obrambni boj sploh potreben. Vzgoja k meglemu internacionalizmu, ki je odklanjal ali podcenjeval narodne interese, je v tem pogledu zapustila sledove vse do danes. Naj omenimo tu le naše trbovelske revirje! Tak internacionalizem, ki se je vedno bolj izkazal kot oportunizem, je razlagal narodni boj za izključno domeno meščanstva. V resnici pa prav dogodki zadnjega časa priča, da narodni boj najbolj živo zadenejo ljudstvo. Saj stavijo porazi v teh bojih na kocko njegovo eksistenco, slabijo njegovo kulturno rast, ga mečejo na dno sodobne reakcije in bede. Zato je prav med ljudstvom ogroženim na rodov, ki so vezani na svoje narodne ideale s tradicijo in z uspehi, največ odločnosti in najmanj kapitulancije. Delavstvo predstavlja objektivno pri nas važnega čimtelja v obrambnem delu! Čas je, da se te doslej speče energije vzdamo in prinesemo novega duha v to delo. Primeri nekaterih krajev v Sloveniji že zdaj pričajo, kolikšnega pomena je to za narod, ki je potreben dvakratne moči, da zmora naloge, ki se mu nalagajo in katere ga še čakajo.

Mogoče se težji je problem podeželskega prebivalstva, problem njegove vo-

lje in pripravljenosti, uvrstiti se z dušo in telesom v ta boj. Naša vas je v povolnosti doživela udarce za udarci. Zato se je iz izgubo velikih zahodnih tržišč. Razvojni proces je zaostrel, zlasti v krizi, nasprotje med mestom in vasjo, med bogatimi in siromašnimi, med našo zaostalostjo agrarno proizvodnjo in med racionalizirano proizvodnjo ameriških velikih tlap in plantaž. Naš narodni položaj skozi 20 let je vsa ta nasprotja še bolj ostrila. Tako je bila ustvarjena tista osnova, na kateri je bilo hujo ojašano politično delovanje in gospodarsko pridiranje. Težka razočaranja in nevednost so bila ugodna tla za sejanje sladkih laži, vzgoja k neveri vase in k malodušju je ojašala ustvarjati iluzije o odrešenikih in gospodarsko propadanje je utrla pot tujemu kapitalu na našo vas. Tujec obiluje z denarjem, naš mali človek ga nima. Tako se dogaja, da danes, ko našemu kmetu primanjkuje zemlje za golo eksistenco, prehaja ta zemlja v tuje, nekmetjske roke zaradi luksusa in politične akcije.

Preusmeriti ta gospodarski razvoj na vasi je mogoče samo s trdnim kmetijskim gibanjem. Z gibanjem, ki bo zopet vrnilo kmetu ljudstvo vero vase, v to, da so tudi od njega odvisni gospodarski procesi; v njem zbudi duh odločnosti in samozavesti. Agrarni vzvod Slovenije je brez dvoma danes v tem pravcu zoraž že globoke brazde. Tako bo spet okrepjena ljubezen do rodne grude in do domovine.

Eno je brez dvoma: samo trdno delavsko gibanje in zavedno kmetijsko gibanje moreta postati tista trdna temelja, na katerih stoji odprta moč našega naroda. Nemogoče in kratkovidno je, poimovati obrambno delo le v ožjem smislu: le v boju proti neposrednim akcijam. Treba je iti globlje, h koreninam zla! Potrebna je naslonitev na matične plasti slovenskega naroda, zlasti na podeželje, in izpolnitev osnovnih pogojev njegovega narodnega razmaha: izobrazbe, svobode in socialne pravičnosti. S tem pa ne smemo niti najmanj podcenjevati neposredne obrambne akcije. Ta akcija je naš neposredni odgovor na tuje delo, dočim je namen posredne: popraviti to, kar se je v 20 letih zagrešilo z naše strani. Izprepletanje prve in druge naloge je pot, ki pelje slovenski narod naprej, iz stagnacije k razmahu, od malodušja k veri vase.

V ponedeljek
novi roman
„Nevarna ljubezen“

Kultura

Dijak prosjak na mariborskem odru

Komična opereta »Dijak prosjak« spada med tiste klasične stvaritve dunajske lahke Muze, ki jim tudi zdo časa ni razjedel vrednosti, da jih še vedno radi gledamo in poslušamo, in so nam morda kakor prijeten odhiti v poplavi sodobne revijalne plehokosti. Klasična je opereta po libretu, ki sta ga napisala F. Zell in R. Gené, in po glasbi, ki jo je oskrbel Karl Millöcker (1842–1899), sodobnik Suppéja in Straussa starejšega.

Libreto »Dijak prosjak« je poln komike, pa tudi globljih misli, čustev in tendenc: in dasi je nastal v popolnoma drugih in drugačnih časih, iz drugačnega ozračja in čustvovanja, se nam zdi, kakor da je aktualen prav sedaj bolj kakor je bil kdaj prej. Saj je v osredju vsega dogajanja bolj političnega naroda proti tujemu tlačitelju, ki ga krona ob koncu operete silijana narodna in moralna zmaga. Tako vidimo na eni strani spletko brutalne sile, na drugi srčno plemenitost in neomajno, naravnost silovito ljubezen do naroda in njegove svobode. V vsem pa je nazadnje še vzpodbuda k veri, da pravica in resnica nazadnje vendarle zmaga. Bez zasluge je dal Millöcker ade-

kvatno glasbo, ki sicer res ni podobna sodobnim »šlagerjem«, je pa zato polna toplih melodij in tonov.

Tokratno mariborsko vpričitev »Dijak prosjak« je pripravil kot režiser g. Anton Harastovič, kot glasbeni vodja in dirigent pa g. Lojze Hercog. Režiser se je držal tradicionalne inscenacije in ostale opreme, pa tudi režije same ter dosegel tako učinek solidnosti. Enako izhodišče si je izbral g. Lojze Hercog ter nam izdelal glasbeno in pevsko stran tako, da je vpričitev prav prijetno sprejemljiva. G. Harastovič je oskrbel razen tega še za naše razmere zadosti sprejemljive baletne nastope. Kolikor je pomanjkljivosti, so večinoma iste, kakor pri večini naših takih prireditev in bi se dale odstraniti le s potrebno reorganizacijo.

Izvrstno se znova uveljavlja v vlogi mlade grofice Lavre Nowalske naša diva gđ. Jelka Igljeva, ki se razvija tako pevsko kakor igralsko od vpričitev do vpričitev. Zelo primerno vlogo ima g. Vida Kovičeva v stari grofici Nowalski, ker pridejo tu do veljave vse njene kvalitete. V vlogi grofice Bronislave nastopa v večji partiji gđ. Ma-

Novice

„Križa organista“ v Slov. Bistrici

K poročilu pod tem naslovom, ki smo ga priobčili v velikonočni številki, nam je postal slovenjebistriški župnijski urad pojasnilo, v katerem pravi, da je organist g. Grögl imel službo odpovedano že dalje časa, ki da jo je sam odpovedal s 1. IV. in se mu zaot krivica ne godi. Odpoved je vsakomur na vpogled v župnijskem uradu. Nadalje, da g. Grögl navzlic napovedi zadnje čase niti za cerkveni zbor

ni imel rednih vaj. S priznico je bilo objavljeno, da mu je župnijski urad izplačal vse pogrebne in štolnine. Dajanje so mu pa dolžne samo nekatere stranke, Cerkevno sodišče v Mariboru pa bo razsodilo, če mu pripadajo tudi orglane maše za 6 let nazaj. Pevski zbor se po odstopu g. Grögla ni zmanjšal, ampak pomnožil in pel Aleluju, kakršne še Slov. Bistrica ne pomin.

Naši bodoči piloti

Med prvimi obmejimi jadralnimi skupinami je bila na pobudo tuk. učitelja g. Zarka Burje v drugi polovici 1936 ustanovljena tudi v Gornji Radgomi jadralna skupina z delovnim programom, ki obsega gradnjo jadralnih letal ter izsoljanje jadralnih letalcev-pilotov. Pod vodstvom g. Burje se je kaj kmalu zbrala okrog njega peščica mladih letalcev, ki so se oprijeli praktičnega dela brez vsakega hrupa in večjih denarnih sredstev. Pri tem dejanskem položaju pa je jasno, da tudi širša javnost doslej ni vedela za dosedanje znatne uspehe te obmejne marljive jadralne skupine. Kot mravljičje pridne viditi ob vsakem prostem času že 15 članov broječo skupino, zaposleno v delavnici g. dr. Vinka Čremošnika pri gradnji jadralnih letal. Prvo letalo je bilo dograjeno že v lanskim spomladi, drugo je tik pred dokončno gradnjo, gradi pa se tretje, ki bo takisto pred potekom 3-letne

dobe obstoja dograjeno.

Toda ne samo v delavnici, tudi na terenu so dosegli naši marljivi mladi jadralci že lepe uspehe. Sprva so vezbali v jadranju s prvim dograjenim letalom vsak praznik in nedeljo ob ugodnem vremenu na Lomanoškem bregu pod tako zvanim Jageričevim vrhom. Jadranje sta učila z »gumi-startome« člana Mariborskega aerokluba inž. Humek in Filipič. Sedaj so se naši letalci preselili v Gornjo Radgomo ter vezbajo na Tratah, kjer je raven teren ter izredno pripraven za vezbanje s pomočjo avtomobila in jeklene vrvi. Nekateri agilni jadralci so pokazali dokaj lepe uspehe, zlasti gđ. Sterniša Franc, Belec Stanko, Semenčič Ivo in Pučko Ernest, od katerih se pričakuje, da bodo trileti položili prih. nedeljo celo izpit »B«, za izpit »A« pa se predvideva celo 40 kandidatov.

Težka nesreča v Apaški kotlini

KONJA UBILO, VOZNIKI PA LE ZA LAS UŠLI SMRTI

V terek se je primeril na ovinku med vasmi Žiberici in Žepovci v Apaški kotlini hud karambol, pri katerem je bil ubit en konj, medtem ko so vozniki le za las ušli gotovi smrti. Iz Žepovca se je vračal proti domu Josip Malý iz Trata pri Gornjem Čemurku s svojim tovornim avtomobilom ter vozil s precejšno brzo pravilno ob desni strani ceste. Na ovinku proti Žibercem pa mu je privozil nasproti z enovprežnim vozom okrajni zdravnik

dr. Julij Matthey iz Apač. Ker je cesta na tem delu precej ozka, je bil karambol neizogiben. Avtopodjetnik Malý je sicer zavrgel popolnoma ob rob ceste, vendar je zadel ob oboje voza in konja s tako silo, da je bil konj ubit, avto pa se je prevrnil v obcestni jarek, kar je rešilo življenje Malýju in dr. Mattheyju. Kabina in karoserija tovornega avtomobila je popolnoma polomljena, šipe strte, občutno poškodovan pa tudi motor.

Zaupanje slovenskih varčevalcev

LEP PORAST HRANILNIH VLOG IN VLAGATELJEV

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani za mesec februar so vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah narasle v februarju za 11 milijonov din na 1.150.090.558 din. Vloge na knjižice so narasle za 8 milj. na 670.7 milj., v tekočem računu pa za 3 milj. na 479.3 milijona din.

Porast vlog na knjižice izkazuje 13 hranilnic, v tek. rač. 9, skupne vloge pa so narasle pri 13 hranilnicah. Tudi število vlagateljev je naraslo skupno za 340 na

132.719. Od porasta odpade 284 na vlagatelje na knjižice (porast pri 10 hranilnicah) in 56 na tekoče račune (porast pri 8 hranilnicah). Skupno število vlagateljev je naraslo pri 10 zavodih.

Kakor januar, izkazuje torej tudi februar zelo lepo sliko stalnega naraščanja vlog pri hranilnicah in vrnitev zaupanja v denarne zavode.

Ne pozabi naročnine!

rija Veldinova in kaže zlasti pevsko simpatične sposobnosti, dočim ji igralsko še manjka zadostna sproščenost in temperamentalna razigranost. V g. Mariu Lubejevi smo pa našli izvrstnega korneta Richthofna, ki doprinaša znaten del k lepemu uspehu celotnosti.

Med moškimi vlogami sta kot pevca prva seveda naš izvrstni tenorist g. Analo Manoševski v vlogi »dijak prosjak« Simona Simonowicza, in baritonist g. Ivo Anžlovar v vlogi vojvode Adama Kazimirja. Markantne like predstavljajo dalje g. VI. Skrbinašek v vlogi guvernerja Ollendorja, g. P. Kovič v vlogi jetniščarja Enterichta, g. R. Nakrst kot krakovski župan, gosp. Blaž kot rimski vojvoda, g. Rasberger kot major Wagenheim in g. Verdonik kot poročnik Schweinitz. Ostale manjše vloge so razdeljene med gđ. Harastoviča (sluga Onufrij), Črnoborega (Pifike), Kosiča (Pufike), Košuto (gostinčar) in Jarca (jetnik). Uveljavljata se dobro tudi zbor in orkester.

K Jugoslovanski bliseri, izšla je skupna 7–8. številka letošnjega letnika te naše odlične mariborske fufsko-propagandne revije z mnogimi zanimivimi prispevki o turističnih postojankah v Mariboru, Savinjski dolini, Rogški Slatini, Prekmur-

ju, Dobrni, Ljubljani, Slatini Radenci, Bledu, Krku, Bakru itd. Na uvodnem mestu je napisana L. Zoržuta pomladanska dojeta pesem »Pomladi«, — med tekstom je pa obilo pokrajinskih slik. Revijo urejuje prof. dr. F. Mišič.

K Uspeli slikarji Vanku v Ameriki. — Hrvaški slikar Vanku je imel v New Yorku v največji tamkajšnji galeriji svojo kolektivno razstavo, ki je dosegla veliko priznanje. Znani ameriški kritik A. M. Frankfurter primerja Vanka s slavnimi mojstri Caloto, Goyo in Daumierjem.

K General Franco kot pisatelj. Hitler je napisal znano knjižo »Moj boj«. Mussolini več knjig spominov, političnih spisov in celo dramo, španski diktator general don Francisco Franco Bahamonde je pa izdal knjigo spominov na boje svoje tretje armade pod naslovom »Marnecos, Diario de una Bandera«.

K Razstava nemških grafikov v Čilu. Te dni je v čilskem glavnem mestu Santiagu de Chile razstava nemških mojstrovke grafikov, ki jo je organiziral Čilsko-nemški kulturni institut.

K Razstava mojstrskih akvarelov. V Beledru na Dunaju je odprta razstava starih mojstrskih ostarmskih in nemških akvarelov. Zastopani so Rudolf von Alt, J. H. Brand, Lorenz Janscha, P. Schütz, J. Ziegler, Moritz Schwind, Peter Fendi, Karl Schindler in Friedrich Trenk-

Dajte Celju I. draginjski razred!

Celje, 15. aprila. Kdor pozna življenje v drugih naših mestih, se bo gotovo čudil draginji, ki je v Celju. Od stanovanja pa vse do najneznatnejše zelenjave na trgu ima v Celju večjo ceno kakor drugje. Če upoštevamo, da so v Celju državni in zasebni uradniki ter delavci in nameščenci prav tako plačani kakor v drugih krajih, pridemo do zaključka, da je življenjski standard v Celju mnogo neugodnejši.

Prav nič se ni čuditi prizadevanju Celjanov, da bi prišli v prvi draginjski razred, saj je ta njihova težnja povsem upravičena. Hodil sem po celjskem trgu in prisluškoval razgovorom tukajšnjih gospodinj. Tožile so o dragini, ki je po

njihovem prepričanju v Celju največja, saj za dvajset dinarjev gospodinja ne more prinesiti bog ve kaj domov, dočim dobi gospodinja v Mariboru ali v Ljubljani za ta denar razmeroma mnogo več. Zato je upati, da bodo vplivni zastopniki Celja na merodajnih mestih posredovali, da bo Celje uvrščeno v prvi draginjski razred, da se bo tako življenjski minimum v Celju izenačil z drugimi mesti. Pogledati je treba samo v stanovanja najbednejših Celjanov, pa bo vsakdo smatral željo Celjanov po prvem draginjskem razredu za popolnoma pravilno in upravičeno. Zato Celju prvi draginjski razred!

-lg.

Njega obsodili na smrt, njej pa prodali hišo

Celje, 15. aprila. Obsodba roparskega morilca Zabukoška na smrt na vešalih je izzvala v vsej bližnji in daljni celjski okolici izredno senzacijo in odobravanje. Prav toliko senzacijo pa je danes v Celju povzročila vest, da so istega dne, ko so Zabukoška obsodili na smrt, njegovi ljubici

Apoloniji Sovinčevi, ki je igrala pri razpravi proti Zabukoški eno najvažnejših vlog, prodali njeno hišo in posestvo v Žepini pri Škofji vasi. Tako je Sovinčeva na en dan izgubila ljubčka in posestvo. Apolonijino posestvo je bilo prodano za 74.000 dinarjev. Kupil ga je sodni izvrševalec g. Franc Fidler iz Celja.

Če izgubi pilot orientacijo

ZASLNI PRISTANOK NEMŠKEGA ŠOLSKEGA DVOKRILNIKA V CELJU

Celje, 15. aprila. V Celju in okolici je sinoči vzbudil zaslani pristank nemškega šolskega letala izredno senzacijo. V večernem mraku je letalo pristalo za Kirbišovo tovarno v Sp. Lanovžu. Bil je to nemški šolski dvokrilnik, ki je bil namenjen iz Linza v Celovec ter ga je vodil pilot Vašnik iz Celovca. Po pristanku je pilot izpovedal, da je letel precej visoko, kjer ga je zajel zelo

močan veter ter ga zanesel proti zahodu. Videč pod seboj srobrni vodni pas, je menil, da je to Drava. Ne da bi vedel, da se nahaja nad Celjem, se je v dobri veri, da je nad Koroško, spustil in pristal. Čim je letalo pristalo, se je na kraju zgrnila velika množica ljudi, ki so pridreli, da vidijo dnevno senzacijo. Naše oblasti so letalo zastražile, dokler se ne uredijo vse potrebne formalnosti.

Dve rudarski nesreči v Trbovljah

V Trbovljah je prišlo do težke rudarske nesreče. V vzhodnem obratu se je zrušil oboj in zasipal 40-letnega rudarja Alojzija Unetiča, dočim se je ostalih 6 rudarjev, ki so delali zraven Unetiča, srečno rešilo. Delavstvo je takoj začelo z odkopavanjem; vendar je delo močno ovirano zaradi neprestanih plazov, ki sproti zasipavajo rove. Reševalci dvomi, da bi Unetič, ki zapušta ženo in dva otroka, še živel. Če ga ni podstolo ruševje, se je za skoraj gotovo zadržal, saj trajajo dela na odkopavanju že tri dni.

Včeraj pa se je pripetila druga usodna nesreča v zapadnem obratu. Pri čiščenju žleba je zadel v rovskem kanalu iztirnjen vozček 57-letnega rudarja Miha Leskovška, se prevrnil ter mu zdrobil čeljust in mu stisnil prsni koš. Zaradi težjih notranjih poškodb so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Pred kratkim se je

ponesrečil v rudniku tudi njegov sin, vendar pa je poškodbe prebolel.

Tri vinčarije pogorele

Na nepojasnjen način je začela zvečer goriti v vasi Vičanski vrh v Slovenskih goricah vinčarija posestnika Franca Munda iz Sodincev. Ogenj je zajel z največjo naglico s slamo krito poslopje in preskočil na sosednjo vinčarijo, ki je last trgovalca Medika pri Veliki Nedelji, od tod pa je preskočil ogenj še na stiskalnico in klet posestnika Martina Cvetka iz Cvetkove. Vsa poslopja so zgorela do tal zaradi pomanjkanja vode. Peršetiški in ključarovski gasilci so mogli ogenj samo zaježiti. Skupna škoda znaša 75.000 din; krita je z zavarovalnino le deloma.

Spomnite se CMD!

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Kako se je to zgodilo?« je vprašal z živim zanimanjem. »Jaz nimam smisla za mehaniko, na žalost.«

»Če se vzdigne sprejemalo, popusti vzmet, ki porine izlo v tole stekleno ploščico, inspektor. Ploščica se skoraj ne vidi v tej stekleni čašici.« Govoril je ves čas z istim hripavim šepetom.

»Zelo bistromno, res,« je opomnil Reynolds. »Kdo je utesnil priti sem in to storiti?«

»Nabrzne nekdo, ki je bil preobčuten za službenca, kateri pregleduje telefone.« Je bil nedoločen odgovor. »To se mi je zgodilo ravno pred trenutkom in jaz sem se čutil preveč slabega, da bi kaj podvzel. In na srečo ste prišli vi.«

Reynolds se je nerodno okrenil in močno stopil govorečemu na nogo; pri tem je meril na kurje oko, katerega vzboklino na njegovi nozi je bil že davno opazil. Posledica je bila, da je mož strašno zakrčkal od bolečine, potem pa glasno in ježno kiel.

»To sem si mislil,« je suho opomnil

Reynolds. »Igra je končana. Pod to ploščico ni bilo nikakega strupenega plina.«

»Ne — toda v temle je!« je zaskovnil mož. »Mojta igra je končana, a vaša tudi!«

Nameril je majhno brizgalico na Reynoldsovo usta in stisnil. »Tu imate!«

Prebledel je in se zgrudil v naslanjač, ko je videl, da je Reynolds neigibno stal, in sišal, kako je Reynolds s hladnim, razsodnim glasom strašne besede:

»William Arken Norrington, po domače Fritz Brandt, aretiram vas pod obdolžitvijo premoišljenežnega umora Karla Ardena in Richarda Selcoita.«

Bill Die je potrpežljivo čakal, da je inspektor Reynolds izpil svojo drugo skodelico čaja in si prižgal cigareto, preden se je upal izpregovoriti o predmetu, ki je bil tako drag njegovemu srcu. Njegova mati mu je rekla, da nikakor ne sme govoriti o uradnem poklicu med jedjo.

»Gospod, včeraj ponoči ste bili gotovo strašno vesel, ko ste vedeli, da je morilec varno zaprt,« je rekel previdno.

»Zares mi je odleglo,« je pritrtil in-

81

spektor in se nasmejal.

Dečku je obraz zažarel.

»Povejte mi, kje se vam je prvič zbudil sum na tega, gospod,« je prosil.

Reynolds je na pol zapri svoje sive oči ko je odgovoril.

»Ko sem zasliševal goste gospoda Ingrama v njegovi knjižnici neposredno potem, ko je bil umor odkrit,« je odgovoril nekoliko žalostno. »Toda človek mora dokazati dejstva in ne sme ravnati na osnovi tega, kar ugane, dečko. Na Norringtona je padel prvi sum zato, ker je bil edini, ki je nehoti in preden mu je bilo povedano, kaj se je zgodilo, uporabljal pretekli čas, ko je govoril o Karlu Ardenu!«

KONEC.

V ponedeljek

novi roman

»Nevarna ljubezen«

V večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

o. Nj. Vel. kralj Peter II. je prevzel pokroviteljstvo nad letošnjim sokolskim zletom v Ljubljani. Na zletu, ki bo na Vidov dan, se bo praznovala 70-letnica prvega sokolskega društva.

o. Promet Pošne hranilnice v marcu 1939. Pretekli mesec je bilo vpisanih pri Pošni hranilnici 4173 novih vlog. Vsega skupaj vlaga pri Pošni hranilnici 544.249 vlagateljev, a celokupna vsota vseh vlog je znašala koncem meseca 1.358.060.032 din. Stanje vlog na čekovni račun pa je znašala koncem meseca 1.550.571.193 din, tako da znašajo skupne vloge nad dve milijardi in devetsto milijonov dinarjev.

o. V Limbušu je v starosti 83 let umrla ga. Lina Robič, posestnica in vdova po šolskem nadzorniku. Pogreb dobrošrečne pokojnice bo jutri, v nedeljo, ob pol 16. iz hiše žalosti na limbuško pokopališče. Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek ob 7. jutraj v Limbušu.

o. Motenj v električni razsvetljavi v Ljubljani ni bila kriva velenjska elektrarna, ki je ves čas nemoteno obratovala, temveč so motnje povzročili defekti v ljubljanskem kabelskem omrežju.

Ptuj

p. Premestitev v poštne službi. V Split je premeščen višji poštni kontrolor Anton Franežević.

p. Zgorelo so tri vinčarije. V Vičancih pri Vel. Nedelji je izbruhnil požar v vinčariji trgovca Medika Ivana iz Vel. Nedelje. Vseled vetra sta se vneli še sosednji vinčariji pos. Munde in pos. Cvetka iz Sodincev. Ker je na griču primanjlo vode, je bilo gašenje brezuspešno. Vse so zgorale do tal. Škoda znaša okrog 80.000 din. Vzrok požara še ni dognan.

p. Iz bolnišnice. Zebec Vilma, 11-letna kočarska hči iz Turškega vrha pri Zavrču si je pri padcu zlomila nogo. Pernek Peter, 46-letni hlapec iz Sv. Andraža v Haložah, je pri kresovanju zadobil težke opekline.

p. Motor jo je povozil. Med Bukovci in Sv. Markom niže Ptuja je neznan močnik povozil 77-letno prenužitko Kovačič Ano iz Bukovca. Kmalu za tem je podlegla poškodbam.

p. SK Drava in SK Ptuj imata jutri ob pol 16. uri prvenstveno tekmo na breškem igrišču.

p. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Mozart«.

p. Obrtno društvo v Ptuj zboruje jutri dopoldne v gost. Berlić Joško.

p. O napisu spomenika na Minoritskem trgu. Te dni so pričeli obnavljati spomenik na Minoritskem trgu. Na jugovzhodni strani je nemški napis v obnovi iz l. 1882. Priporočljivo bi bilo, da bi se ob tej priliki spravila nemška plošča v muzej in vzdala bi se naj nova s slovenskim napisom.

Celje

c. Zaključno predavanje na Ljudski univerzi. V ponedeljek bo ob 20. uri v Ljudski univerzi zaključno predavanje. Govoril bo šef banovinskega instituta za raziskovanje raka dr. Cholewa o borbi proti raku. Predavanje bodo spremljale zanimive skiptične slike.

c. Brezposelnost v Celju. Borza dela v Celju ima doslej v evidenci 1130 brezposelnih, med njimi 122 žensk. Število brezposelnih še vedno raste.

c. Delo dobe. Tukajšnja Borza dela nudi delo 4 hlapcem, 4 deklam, 2 poljskima delavcema, 5 kuharicam, 2 služkinjama, natakari, postrežnici, krojača in kočjaža. Prosilci naj se javijo med uradnimi urami pri celjski Borzi dela.

c. Nedeljski sport. V nedeljo bo ob 16. uri na Glaziji nogometna tekma za prvenstvo podvezde med ČSK in SK Celjem. To bo druga izločilna finalna tekma.

c. Voz kamenja ga je pokopal. Na Ojstrem pri Laškem se je na 47-letnega posestnika Franca Ojstrskega prevrnil voz kamenja in ga zelo težko poškodoval. Ranjenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c. Rekruti v Celju. Včeraj so ves dan prihajali v Celje vojaški novinci.

c. Zopet senzacionalna razprava v Celju. Tukajšnje državno tožilstvo je sestavilo obtožnico proti dvema roparjema, ki sta napadla Žirovnika v Frankolovem. Razprava bo pred velikim kazenskim senatom najbrže še prihodnji teden.

c. Pevski koncert dr. gimnazije. meščanske šole šolskih sester, dr. dekljske meščanske šole in deške meščanske šole bo v nedeljo, 20. aprila, ob 17. uri popoldne v mestnem gledališču.

c. Vlom v Škofji vasi se pojasnjuje. Pred kratkim so neznan storilec vlomil v stanovanje posestnice Terezije Pajmanove v Škofji vasi in ukradil mnogo obleke, obutve in perila ter moško kolo. Celjska policija je ukradenko kolo včeraj izsledila v Bukovčaku, kar bo gotovo pomagalo pojasniti vlom.

c. Dvignite pisma! V upravi »V. čerika« v Celju, Prešernova ulica 3/II so dospele ponudbe na oglas pod »Sončna lega«, ki jih je treba dvigniti.

c. Lepa moka g 3, čista mast 17,50, bučno olje 11. Specerija Romih-Kramer, Prešernova 8.

c. Ples s čajanko jadrane skupine »Aerokluba« vsako nedeljo popoldne od 6. do 11. ure v Celjskem domu.

c. Zanimivo glasbeno predavanje. V ponedeljek je imel ravnatelj Glasbene Maticice g. Karlo Sancin na Ljudskem vseučilišču v Celju zelo zanimivo predavanje o »glasbi nekdanj in danes«. Ogromno snov je g. ravnatelj na zelo posrečen način strnil v večerno predavanje, s katerim je orisal najvažnejše dobe glasbenega razvoja in njeza ustvarjanja od prvih početkov pri starih kulturnih narodih vse do današnjega dne.

Maribor

Mlada rast v bujnim cvetju

Komaj dober teden je za nami, ko so bila jutra še mrzla, ko se je moral človek zavijati po večerih in nočeh v zimski plašč, skoraj skozi noč pa je dahnila pomlad s tako silo čez pokrajino kakor malokatero leto. V borih nekaj dnevi je poglodelo pomladi v vzvetoletu, da sta ves Maribor in njegova okolica odeda v en sam cvet. Neverjetno lepi so zdaj pogledi na okoliške vasi, na mariborska predmestja in stanovanjske predele vil na obronkih mesta. Vrtovi so vsi v cvetju; rožasti marelični cveti se ljubko odražajo od enolično pobarvanih sten hiš in nalikujejo na kitajske podo-

be. Barvane marelične cvetove poživlja cvetje črešnji, hrški in breskvinih drevcev. Drugače je po drevju zelenja bolj malo, to šele poganja.

Ne kaže se pa diti pomladi samo na drevju in v naravi, ampak tudi v ljudeh. Meščani so skozi noč slekli zimске plašče ter hodijo v lahni poletnih; in tudi ženski svet se je oblekel v rožaste pomladanske obleke. Pomlad gre preko dežele, skoraj je prehitra in premočna. Na novo je pogladi kri starcu in vznemirila mladost. Ne more biti drugače, ko pa cvete drevje in je začela kiliti mlada rast iz zemlje.

Razstava II. Umetnostnega tedna

Letošnji drugi Umetnostni teden v Mariboru se bo pričel v nedeljo, 16. t. m., s slavnostno otvoritvijo razstave del slikarjev in kiparjev s področja bivše mariborske oblasti, ki bo ob 11. uri dopoldne v veliki uniojski dvorani na Aleksandrovi cesti. Razstavo bo otvoril z nagovorom podpredsednik Umetniškega kluba g. Rudolf Golouh. Svoja najnovejša dela razstavljajo akad. slikarji zg. Karel Jirak, Ivan Kos, Zoran Mušič, Franče Mihelič, Albert Sirk in mnogi drugi.

Dela je za razstavo izbrala posebna žirija in s tem poskrbela, da bo tudi kvaliteto dobra. V ponedeljek, dne 17. t. m., bo ob 20. uri v Narodnem gledališču koncert nakrajenih novih del, v sredo, 19. t. m., ob 20. uri v Ljudski univerzi recitacijski večer domačin književnikov, v soboto, 22. t. m., v Narodnem gledališču premiera Stanka Cankarja drame »Poptopljene svete«, nato pa v spodnjih kazališčih prostorih družabni večer z razdelitvijo nagrad.

200 naročnikov potrpežljivo

čaka na telefon

ZATO DOBI MARIBOR RAZŠIRJENO TEL. CENTRALO. — NA MOSTU PRAVLJAJO KANALE ZA NOV KABEL.

Mariborska telefonska avtomatična centrala ima prostora za 1000 števil. Število naročnikov se suče okoli 800, blizu 200 pa jih čaka na svoje številke in instalacijo. Tako vodi preko mostu tik ob pločniku na desni strani Drave kabel s 120 žicami, ki so vse zasedene in novi interesenti ne morejo dobiti telefona. Pripravljen pa je že obširen načrt za razširitev centrale, kjer bo prostora vsaj za nekaj sto števil več. Čas razširitve še ni

določen, ker je treba vložiti najprej nove kable, nato počakati, da se presodi številni reflektantov. Preko mostu se že vrši izkopavanje jam za kanalizacijo. Skozi kanal bo napeljan nov kabel, kar bo gotovo šele proti jeseni, ker ni mogoče razkopati vsega mostu obenem. Prav tako kakor preko mostu bo položen več kablov po mestu in ves načrt razširitve centrale je v skladu s hitrim razvojem našega mesta.

POLICIJSKA NAREDBA ZA ČAS VPOLKILA NABORNIKOV.

Na osnovi člena 66 in 67 zakona o notranji upravi se radi preprečenju pijančevanja in izgrezov po vojaških nabornikih v dnevih 17. aprila 1939 izdaja sledeča naredba:

§ 1. V času, ko traja vpoklic, je imetnikom gostilniških in kavarniških obratov prepovedano vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač nabornikom in njihovim spremljevalcem.

§ 2. Vaskomur je prepovedano v tem času pod kakršnim koli imenom prodajati nabornikom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače, jih zanje kupovati in nositi.

§ 3. Nabornikom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač.

§ 4. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali po čl. 69 zakona o notranji upravi z globo 10–500 dinarjev, oziroma ob neplačilu globe v omejenem roku z zaporom od 1–10 dni ter odvzemu alkoholnih pijač, ki bi jih nosili s seboj rekruti ali njih spremljevalci.

§ 5. Naredba stopi v veljavo dne 17. aprila 1939 in velja čel d. istega dne.

Predstojnik mestne policije:
v. d. Stanko Kos s. r.

Poštarski dom na Pohorju

Poštarski dom, ki ga je zgradilo združenje mariborskih poštarijev, stoji na eni najlepših razglednih točk Hočkega Pohorja. Od tod je lep razgled na vso Dravsko dolino in daleč tja čez Slovenske gorice. Sam dom obdajajo smrekovi gozdovi, da je tod okoli ozračje neverjetno zdravilno za bolehe ljudi, in predvsem za one, ki se jim hoče za nekaj dni miru in samote. V tej sezoni je prevzel oskrbnik Poštarskega doma nov oskrbnik Julij Jesenko, ki ima za seboj dolgoletno oskrbniško prakso iz Gorenjske. V samem domu so na razpolago številne sobe za izletnike in za letoviščarje, v dom pa ima dostop vsakdo.

m. Premestitve v poštni službi. Premesteni so bili višji poštni kontrolorji in

kontrolorke: Zivko Dobrič iz Maribora v Split, Helena Dekleva iz Maribora v Zgornji grad, kontrolorka Ivana Koščič iz Maribora v Cankovo, Rikarda Gselman iz Cankove v Maribor in Justina Florjančič iz Gornjega grada v Maribor.

m. Napredovanje v katastrski upravi. Za višjega svetnika v 4-I je napredoval v Mariboru g. Stanko Brinšek.

m. Ponovitev klavirskih koncerta Klasincvih. Na željo občinstva boša g. dr. Roman in ga. dr. Elfe Klasinc ponovila v torek, dne 18. t. m., ob 20. uri v salonu trdnice Bäuere v Tyrševi ulici 26 svoj klavirski koncert, h kateremu so vabljeni vsi prijatelji glasbe. Vstop brez vabila in brez vstopnine.

m. Ljudska univerza. V ponedeljek, 17. t. m., priredi Ljudska univerza v spomin 90-letnice Prešernove smrti Prešernov večer. Življenje in delo našega največjega pesnika bo prikazal dr. Ante Slodnjak, prof. iz Ljubljane, njegove najlepše pesmi pa bo recitiral g. Ciril Debevec, režiser Narodnega gledališča v Ljubljani. — V sredo, 19. t. m., priredi člani Umetniškega kluba v Mariboru literarni večer, na katerem bodo čitali izbrana poglavja iz svojih del.

m. Koncert harmonikarjev v Studenčih. V nedeljo, 16. t. m., ob 16. uri se bo prvič predstavil g. Hartman s svojimi harmonikarji na odru gasilskega doma v Studenčih. S kromatičnimi harmonikami se bodo izvajali klasični komadi. Odmore bodo izpolnile humoristične enodejankе. Za to pridrivev vlada veliko zanimanje ter bo nudila velik umetniški užitek. Koncert se vrši pri pogrnjenih mizah.

m. Odpovedi delavstva v tekstilnih tovarnah. V tovarni Doctor in drug je dobilo vse delavstvo 14-dnevni odpovedni rok. To je že tretja podobna odpoved v zadnjem času. Tovarna bo najbrže vzela

delavstvo nazaj za tridnevni delovni teden. — V tovarni Zelenka & Co. je bilo odpovedano 170 delavcem in delavkam v tkalnici. V predmestju pa je bilo delavstvu odpovedano že pred kratkim.

m. Zveza kulturnih društev v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor jutri v nedeljo, 16. t. m., ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma.

m. Tekstilno delavstvo naj se udeleži v kar največje število shoda, ki bo jutri v nedeljo, 16. t. m., v Gambrovi dvorani.

m. V Hutterjevi tovarni gradijo nove objekte. Tekstilna tovarna Hutter in drugi je začela graditi kotlarno in vodno čistilno napravo; stroški so preračunani na 1.900.000 din.

Vrtna garniture

ležalne stole, poljske stole in sončnike kupite poceni pri OBNOVI. F. NOVAK, Jurčičeva ulica 6

m. Posesne spremembe. G. Bojan Špes je kupil od mestne občine za 151.440 din zemljišče in stavbo na bivšem Rosenbergovem posestvu. — Krojaški mojster Alojzij Cepec pa je kupil od Marije Babčičeve v Prisojni ulici polovico hiše; plačal je 75.000 din.

m. V Prago odide prihodnji teden g. Peter Malec k režiserju Narodnega gledališča Dostali studiat režijo. Čez dva meseca se vrne spet v Maribor.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč vrši v nedeljo, 16. aprila, OUZD zdravnik dr. Turin Ivan, Maribor, Linhartova ulica 12.

m. Spomin na dr. Ferda Lašiča. V ponedeljek, 17. t. m., mine leto od tega, ko nas je zapustil za vedno naš vneti in odlični narodni borec dr. Ferdo Lašič. Kako nujno bi ga rabili prav sedaj, da bi s svojim zdravim optimizmom bodril mlađušne k odločni, neustrašeni borbi. Ni ga več, ne bo ga več, a njegov duh je še med nami ter nas kliče k vztrajnemu, odločnemu delu za narod in domovino. Veliki časi zahtevajo velike ljudi, a teh je tako malo! Njegovemu spominu se oddolžimo najlepše s tem, da poleg ostalega vnetega dela za narod, darujemo Družbi sv. Cirila in Metoda v »Sklad dr. Lašiča«: Darove sprejema Posojilnica v Narodnem domu in blaginjak Moške podružnice CMD g. šolski upravitelj Fran Cvetko.

m. Če bo vreme ugodno, bo jutri od 11. do 12. v parku koncert vojaške godbe.

m. Neznano tuje letalo nad delavnici državnih železnic. Sinoči je ob 17 uri 45 minut priplul iz limbuške smeri enokrilni zelenkasto sive barve, plul v višini kakih 200 metrov nad delavnicami tukajšnjih drž. železnic ter odplul proti Pobrežju, kjer je zavil in izgubil za Meljskim hribom. Oblastva domneva, da je bil enokrilnik iz zamejskega.

m. Na treh krajih so krađi v eni noči. Danes ponoči je bil ukraden stroj za upogibanje železa kovaču Alojzu Makarju v Razvanju Orožništvo je doglalo, da je bil malo pozneje ukraden voz pos. Rečnik Francu v Razvanju. Najbrže so tatovi naložili na ta voz stroj. Med potjo se je polomilo eno kolo, ki so ga nadomestili z novim; ukradli so ga kolarju Puklu v Zg. Hočah. Stroj je vreden 1600 din in se lastnik boji, da bi ga tatovi ne razbili in prodali kot staro železo.

m. Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Meljske in Aleksandrove ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes prekrasen film v naravnih barvah, pesmi in plesni lepe Španjolke, »Gusarske noči«.

* Kino Esplanade. Velezanimi film iz svetovne vojne »Na Soči 1917«, Sibylle Schmitz.

* Kino Union. Od danes »Tajnosti Rdečega morja«, aktualni posnetki iz Džibutija in pokrajin ob Rdečem morju. V glavni vlogi Harry Baur.

* Zvočni kino Pobrežje, 15. in 16. aprila »Alarm v Pekingu«, prekrasen film zelo napete vsebine in junške borbe. Fröhlich, Voss, Marenbach.

Mariborsko gledališče

Sobota ob 20. uri: »Upniki — na plan«. Premiera. Red D.

Nedela ob 15.: »Dijak prosjak«. — Ob 20. uri: »Upniki — na plan«.

Ponedeljek, ob 20.: Koncert Umet. tedna. Red D.

Torek, ob 20.: Dijak prosjak. Red A.

V današnji premieri »Upniki — na plan« je zasedba sledeča: Košič v vodilni vlogi solistatorja in postojenka Jazbeca, v večjih vlogah se: Nakrst kot odvnetnik, Stander kot koncipient, Košta kot bankir Hegner, Gorinskova kot njegova žena, Rasbergerjeva kot dekle iz predmestja, Verdonik kot vničilec, Grom kot restavratr Trahtar, Crnobori kot krojač. Razen tega nastopijo še: Blaž, Jarc, Brunčko, Zoharjeva in Krizajeva.

Komorni koncert Umet. tedna v mariborskem gledališču v ponedeljek, 17. t. m., velja tudi za abonente reda D. Biokli pa ne veljajo.

Novi roman »VEČERNIKA«

ponedeljek

»Nevarna ljubezen«

17. t. m.

Naročite pravočasno »Večernik«!

Prekmurje

Sokolstvo ob 20-letnici Prekmurja

V OKVIRU »PREKMURSKEGA TEDNA« BODO V MURSKI SOBOTI VELIKE SOKOLSKES MANIFESTACIJE.

Važna narodna manifestacija za časa »Prekmurskega tedna« bo zlet mariborske sokolske župe, ki bo v Soboti letos 18. junija. Za mariborsko župo je udeležba na zletu obvezna, prijavljena pa je tudi varaždinska župa. Verjetno je, da se bo zleta udeležila tudi celjska župa, če ne vsa, pa vsaj polovica. Prijavljajo se tudi skupine iz raznih drugih krajev Slovenije in Hrvaške.

Organizacijo zleta vodi soboško društvo. Delo je razdeljeno na razne oddelke. Največja skrb je posvečena primerni prireditvi »Murnega« stadiona, preskrbi

stanovanj za one, ki bodo v Soboti tudi prenočevali ter oskrba primerne in zadostne hrane. Priprave na stadionu bodo večinoma izvršene s kulukom domačih članov. Večina zletnikov pripotuje s posebnimi vlaki in bodo v Soboti samo na glavni železni dan v nedeljo, 18. junija.

Sokolski župni zlet je organiziran v proslavo 20letnice prekmurskega osvoboditve ter bo skupno z drugimi zborovanji, manifestacijami in prireditvami gotovo mnogo pripomogel k temu, da bo postal »Prekmurski tedna« važna narodna in državna prireditev.

Zborovanje trgovcev v Murski Soboti

PRED OTVORITVIJO »TRGOVSKEGA DOMA« IN DVORAZREDNE TRGOVSKE SOLE.

Združba trgovcev za murskosoboški okraj bo imela v soboto, 29. aprila, ob 9. uri dopoldne v dvorani »Sokolskega doma« v Soboti 18. redno glavno skupščino. Poleg običajnega dnevnega reda, poročil in določitve proračuna za 1939. leto ter volitve v upravo, nadzorni odbor, razne oddelke in odbore, so tokrat na dnevnem redu še nekatere splošne prireditve. Ta posebni del dnevnega reda obsegajo: prireditev »Prekmurskega tedna«, na katerem bodo trgovci močno zastopani; glavna skupščina Zveze trgovskih združenj dravske banovine, ki bo v Soboti za časa »Prekm. tedna«; istočasno

bo tudi slovesna otvoritev soboškega »Trgovskega doma«. Posebno važna za nadaljnji razvoj trgovstva v Prekmurju bo dvorazredna trgovska šola, ki bo imela svoje prostore v novem »Trgov. domu« in o katere ustanovitvi bo tudi razpravljala trgovska skupščina. Samostojni predlogi morajo biti pisмено vloženj ter v rokah uprave najmanj tri dni pred pričetkom skupščine. Veljavno jih morejo predložiti samo člani, ki so poravnali svoje obveznosti za leto 1938. Udeležba na skupščini za člane obvezna. Tehtni zadolžki, javljeni pisмено 1 dan prej, se upoštevajo.

Drobnj in zanimivi dogodki

Odhod sezonskih delavcev. Kot smo že poročali, bi morali odpotovati sezonski delavci v Nemčijo že 3. aprila. Ta prvi transport 700 delavcev pa je po krivdi nemških oblasti, ki niso dale na razpolago zadostnega števila vagonov, bil nena- doma preložen za teden po veliki noči. Delavci so odpotovali šele v četrtek dne 13. aprila.

Obrotni tečaj. Banska uprava bo na prošnjo združenja obrtnikov priredila v Soboti tri tečaje: za čevljarje, lončarje in krojače. Tečaj je namenjen tudi pomočnikom. Prijave sprejema Združenje obrtnikov v Murski Soboti (predsednik Sukič). Tečaji se bodo začeli takoj kakor hitro bo prijavljeno zadostno število udeležencev.

Odhod rekrutov. V četrtek so odpotovali iz Sobote naborniki. Soboti, ki izgleda radi tisočev sezonskih delavcev, ki obkoljujejo dnevno borzo dela in okraj-

no načelstvo, kot mesto s stalnim sejmom, je bila tega dne še posebno živahna. Poleg rekrutov je bilo še mnogo spremstva. Tega dne je odpotovala tudi velika skupina sezonskih delavcev.

Kronika nesreč. Poleg smrtnih nesreč, ki je bila posledica trčenja motornega kolesa in bicikla in katere žrtev je postal Janez Kizma iz Gederovec, se je v Soboti in okolici primerilo v velikem tednu in praznični dni mnogo nesreč. V soboški bolnici je precejšnje število poškodovalcev, ki so padli s kolesa, voza ali se kako drugače poškodovali. — Z revolverskim strelom je neznan napadalec ranil Franca Marinčiča iz Berkovec. — Stefan Polanec, delavec iz Sobote, se je ponesrečil pri izkopavanju gramoza v gramoznici. — V gozdu veleposestnice g. Vilme Dobray v Vučji gomili je nastal velik požar, ki ga je veter še nevarno širil. Zgorelo je 5 orolov gozda. Pravijo, da je bil požar podtaknjen.

Novi roman »VEČERNIKA«

v ponedeljek

»Nevarna ljubezen«

17. t. m.

Naročite pravočasno »Večernik«!

Urednik

Fran Trdko

Končal je nekaj razredov srednje šole, absolviral celo trgovski tečaj in nekega lepega dne je vložil prošnjo za nastavitve. Nekaj mesecev je čakal — kakor čaka vsi, ki vlagajo prošnje v zavedi službe — in naposled je po dolgem, nestrpnem pričakovanju dobil dekret. Dekret je vtaknil v žep, razprostrl roke in se na široko nasmehnil: »Sedaj sem pa gospod!«

In gospod Janko Merc je v resnici postal gospod uradnik z lepo plačo, povrh pa še z dokladami, katerim so pravili: stanarinja. Obšel se je kakor se spodobi in kar je v veliki meri odgovarjalo današnjemu družabnemu življenju, če se vse hoče v javnosti pokazati. In to še ni vse. Kupil si je tudi debelo palico, temno plav klubok, lovsko puško, raket za tenis, radio in bog ve kaj še. Zjutraj je odhajal v pisarno, opoldne do treh v kavarno in partijo biljarda, ravno tako zvečer, dokler se naposled ni zaljubil. Zaljubljen pa se je tako močno, da je čestokrat obupal nad svojim življenjem. In vselej, kadar je tako obupano mislil na svojo izvoljen-

ko, je na rahlo plosnil ob visoko čelo: »Čudim se, da morem biti tako zaljubljen? Čudna, prav čudna reč!...« Potem je kakor nor hodil sem ter tja in začel peti, da je bila soba polna sladkih pomladanskih melodi.

Zvečer, ko je s štajerskih hribov vel lahen veter in ko je sonce zašlo tam nekje za Pohorjem je šel na rendezvous. Na prsa si je nataknil rdeč nagelji, obraz osvežil s fino kolonsko vodo, da je bilo očiščeno okrog njega napojeno s prijetnim vonjem po vijolicah. V parku je sedel na klopi, oholo zastrmel v nebo in si počivil. Ljudje, ki so šli tod mimo, so mu spoštljivo dvigali kloubeke on pa je z nizkim baritonom odgovarjal: »Na zdravje!«

Vselej, kadar je tako sedel in kadar ona ni prišla v pravem času, je mislil na bodočnost Na tiste lepe in srečne dneve, ki bodo šele prišli. Zbogom, ki bo Bog da tudi sinčka. O, da sinčka, to je važno. On bo hodil v pisarno in ko se bo vračal domov, ga bo na oknu čakala žena z otrokom v naročju. Potem bo ženo povabil na izprehod, jo stisnil pod roko, da naj cel svet vidi, kako je srečen, kako zana ljubiti. Ljudje ga bodo spoštovali in mislili o njem samo lepo. In še dalje je mislil: Ljudje bodo v njem

Lovska trofeja. Soboški lovci so prinesli z budinskega lovišča redko trofejo — jazbeca. Razstavili so ga v izložbenem oknu trdnice Kardoš. Ustrelil ga je g. Fr. Čačinovič.

Dela na Trgovskem domu. Te dni so bila oddana nekatera dela v zvezi z gradnjo Trgov. doma. Kleparska dela bo vršilo podjetje Gustav Dittrich, Sobota, instalacija vodovoda in centralne kurjave Ussar iz Maribora, parketna dela Remec & Comp. iz Kamnika, steklarska podjetje Nemec Janez, Sobota, električnomoaterska pa občinsko električno podjetje.

Občni zbor Zveze poljedelskih delavcev. Preteklo nedeljo je bil v zvezi z zborovanjem občni zbor Zveze poljedelskih delavcev, o katerem je »Večernik« že med tednom poročal. Iz poročil podanih na občnem zboru je razvidno, da ima Zveza P. D. 10.126 članov in da je imela 20 zborovanj po raznih krajih. Denarni promet znaša okrog 77.000 din. osebni izdatki 10.000 din, potni 4000 din. Lansko leto je podelila 900 din podpor. Bila je sprejeta tudi sprememba pravil. § 17. določa, da more biti vsak član odbora uradnik ZPD in lahko prejema tudi mesečno plačo. ZPD se združuje z Zvezo združenih delavcev in je z njo članica Jugorasa, ki mu predseduje g. min. pred. Dragiša Cvetkovič. Od 1. aprila bo šlo 25% članarine in vsa pristopnina za rezervni fond. Iz tega se lahko črpa le takrat, ko ni drugih sredstev. Namenjen je predvsem zgradbi delavskega azila, za izobrazbo in podpore. Iz raznih poročil in govorov poslušamo tudi, da bo letos za sezone v Franciji plača 325—350 fr., za ženske 250—280 fr. ZPD bo sodelovala z Rafaelovo družbo. Pred franc. parlamentom je zakon o izenačenju socialne zaščite nezakon in franc. delavci v Franciji. Naši delavci imajo prsto vožnjo od nemške in francoske meje naprej. Treba bo dati to olajšavo tudi v Jugoslaviji. Govorilo je več govornikov med njimi tudi minister Snoj, župan in banksi svetnik Hartner, poslanec Bajlec, vodja borze Kerec, Preželj, dr. Karlin, nam. bana itd. Poleg raznih političnih vprašanj so omenjali predvsem potrebo, da oni, ki jih stiska ne žene v tužino, ostanejo doma. Predsednik organizacije je postal g. Franc Novak, podpredsed. Gedec Jožef, trgovski pom., tajnik Škrlec Bela, gimnazijec. Sprejeta je bila tudi resolucija o zahtevah, za katere se namerava potegovati ZPD.

NOVA JADRALNA SKUPINA.

Tudi tu ob severni meji domovine smo se odzvali pozivu Nj. Vis. kneza Pavla z dne 26. marca, da stavimo svoje idealistične in viteške sposobnosti na razpolago letalstvu Jugoslavije. Ustanovili smo jadrarno skupino Aero-klub. »Naša krila v Ljutomeru. Naš delovni program obsega gradnjo letal in šolanje letalcev-pilotov, bodočih braniteljev jugoslovanskega neba. Da izvedemo to lepo nalogo, so nam potrebna večja gmotna sredstva. Pričeli smo z nabiranjem akcij in prosimo tukajšnja društva, gospodarske ustanove in zasebnike, da upoštevajo

naše narodno-obrambne cilje in nas najzadnjeje podpro gmotno in moralno.

Tatvine v gostilni

Gostilna Irme Benkove v Nemčevcih je za Mursko Sobočane lepa izletna točka. Gostilna je bila razkričana, da se v njej krađe koleša in izginja piancem denar, da se shajajo v njej sumljive ženske, ali gostje le radi grejo na dobro kapljico. Ko je pozni kovač Červec v tej gostilni piančeval, mu je izginilo nad 900 din. Nalezel se je do nezvesti ter plačeval piančo in jedajo. Ko pa je prišel domov, so prišli k njemu neki ljudje in mu povedali, da so viedli, kako ga je gostilničarka otipavala. Domači so vedeli, da je odnesel nad 1000 din od doma, zdaj pa ni imel v žepu ničesar več. Povedal je, da mu je denar najbrže izginil v Benkovi gostilni. Odlili so tja, a tam niso o tatvini ničesar vedeli, gostilničarka je sama preiskala Červekove žepne in našla v listnici 400 din, ki jih drugi niso našli. Orožnikom je gostilničarka povedala, da je Červec posodil njenemu možu 400 din, kar so mu pa še isto uro vrnili. Končno je Irma priznala, da je Červecu vzela 900 din. Naslednji dan je Irma odšla k Červeku, da bi ji potrdil posojilo. Ta pa ni hotel ničesar slišati. Orožnikom pa je Irma nazadnje priznala, da je vzela 400 din ter jih dala možu.

Na razpravi sta pred sodnikom Proharnjem oba obtožbenca pripovedovala, da sta priznala iz strahu pred orožniki, prič- ba pa bi naj bile sami sovražniki, največji sovražnik pa kovač Červec.

Sodnik je obsodil Irmo na 6 mesecev strogega zavora, Janeza pa na 3 mesecev strogega zavora, oba na povračilo ukradenega denarja in na plačilo stroškov. — Oba obtožbenca sta prijavila priziv in revizijo.

o. »Rejec malih živali«, aprilska številka je izšla s sledečo vsebino: Kužne bolezni perutnine — Umjetno valjenje — Naravno valjenje — Prehrana zgodnjih piščancev — Modri in beli danažan — Oskrba in prehrana koka — Sv. Oregor je puške poženi! — Podlistek: Kako sem prišel z reja kuncov — Gospodine! Topinam bura — Društveno vesti — Drobšč — Po tujem svetu — Posvetovalnica — Tržne cene — Mail oglasi za kratke čas — Vsak mesec ena — Mail oglasi za sredovanje prodaje valnih jale. — List stan- letno 30.— din in se naroča v Ljubljani, Karunova ul. 10.

Kdor hoče prodati, mora oglaševati!

»Kadar hočeš — že jutri, še danes... Vsa si v meni in jaz v tebi.« Pogledal jo je v oči in nadaljeval: »Glej, edino z menoj boš srečna. Gospod sem, tako mi pravijo. Vse, kar imam, je tudi tvoje. Ljudstvo me spoštuje, se me tako rekoč boji. Moj Bog — predstavljaš si tisto srečo, katere nalu čaka?«

Potem sta molala. Tam nekje za Budinskimi gozdovi je kakor žareča obla priplaval luna. Prvi žarki, ki so se prikradli skozi goste vejevje, so pozlatili stezo, ki je vodila do njih. Nad parkom je ležal večerni pokol, in od nekle daleč se je slišalo zvonjenje. In vse to je lezalo nad njima, kakor lahen zefir, ki ti poboža ozmojeno čelo, da se prebudiš iz težkih sanj in veselo zapoješ.

Janko Merc je tako preživljal vse poletne večere, dokler se naposled ni oženil. Oženil pa je prav tisto, s katero je sanjal o maiskih rožah, o ljudstvu, o zabavi in o večni sreči.

Sedaj, ko so že skoraj pokukali prvi pomladanski dnevi, ga je na cesti videni večkrat v družbi svoje žene. Kakor pljavka ji je vsesan pod roko in videni je zelo srečen. On ve, da ga vsi občudujejo in prav zato je potrebno, da se pokaže svetu.

Naša vas

Žejna, izsušena zemlja vpije ...

Ze poldrugi mesec ni bilo izdatnega dežja — Rastlinstvo potrebuje ogromne množine vode za rast — Usodne pomladne suše v preteklosti

Pomlad je planila v deželo in čež noč smo se znašli v prijetno božajočem nadilju kličočega življenja. Vseenoakrog se drami priroda, sadno gozdno drevje in lepotočnik grmičevje po parkih se odeva letos istočasno v pisano cvetje in zelenje. Nežno brstje boža oko in človeku je toplo pri srcu ob hvaležnem priznanju zakonom vesoljstva, ki nam vsako leto pričarajo najdražje vtise v morju blagodejne svetlobe prebujene pomladi.

Normalno kakor le rekodaj se drami letos narava in hladnem dnem suša se je zahvaliti, da se ni cvetje prezgodaj izpostavilo nevarnostim strupene slane. — Zgodnje pomladi, kakršna je bila n. pr. l. 1936, navadno ne prinese dobre letine, toda letos, ko se meščani vselej dolgočasnih sončnih dni, se kmeto vto oko zaskrbljeno ozira proti nebu.

Premalo, skoraj nič ni bilo doslej dežja. V Mariboru in okolici, kjer namerimo v marcu in aprilu povprečno 159 mm padavin, je kanilo letos le nekaj kapljic dežja. Zadnji izdatni dež je napojil zemljo februarja, poslej se vrste suhi dnevi. Po Dravskem polju in prisolnih rebrih okoliških hribov kriči razpokana zemlja po moči. Za plugom se kadi izsušena prst, trava in ozimna hosta skoraj že počrpalj zadnje zaloge vlage iz globin dežja. Po vrtovih škrope ljudje dan za dnem zelnjavo kakor sredi vročega poletja — in to v času, ko bi morala pasti na oba mariborska okraja z mestom vred povprečno 198,432,000 litrov ali 198,432,000 ton dežja!

Pomanjkanje dežja je prav v pomladnem času lahko zelo usodno za letino. Zemlja je preobložena s kemičnim presnavljanjem in dovajanjem soka v celice zelenje mnogo svoje vlage v zrak in jo nobena rastlina dolgo časa uspevati brez vode. Ne smemo pozabiti, da izhlapeva zlenje mnogo svoje vlage v zrak in jo mora stalno nadomeščati iz zemlje. Doglasi so n. pr., da izhlapeva trta na površini 11,375 cm lista v 12 urah 60,5 grama vode. Za 1 kg suhe trtine potrebuje pšenica 250 do 300 litrov vode! Na 1 ha pšeničnega polja izhlapeva v času razvoja 1,779,920 litrov vode, na enakem prostoru rži 834,890 litrov, ječmena 1,236,718 in koruze 2,277,760 litrov vode! Srednja višina porabljene vode, ki bi ostala na naših žitnih poljih, bi tvorila tedaj, če bi ne otekla, okrog 20 cm globoko jezero. Za ugoden razvoj žitnega polja je treba najmanj 700 do 900 mm padavin, ako je manj, podleže suši.

Pomladi, ko rastlina še nima listja, je vpijanje vode posebno močno. Drevice potrebuje velike množine vlage ko poganja listje. Če pomislimo tedaj, da je letos srkalo drevje že itak skopo vlogo iz tal, morajo v doglednem času če ne bo kmalu dežja, nastati usodne posledice za našo, posebno ob meji donosno sadno letino. Drobni nastavki plodnic, ki se bodo utegnili razviti v sad, bodo neodporni ob prvi rji popadali z vej.

Učenjaki so izračunali, da porabi drevje in vsakihi 10 gramov posušenega lista naslednje množine vode: breza 67,987 gr, lipa 61,519, gaber 56,251, bukev 47,246 hrast 28,345, smreka 5,847 in bor 3,207 gramov deževnice. Na 1 ha nad sto let starega bukovega gozda odpade 3,5 do 5 milijonov litrov deževnice! Črni bor izhlapeva dnevno 6, smreka 13, breza 65, jesen celo 85 litrov vlage, 1 ha travnate zemlje 1 do 3 milijone litrov vode.

Pomladne suše so tedaj že po naravi sami nevarne za rastje. Jeseni in pozimi se pomanjkanje dežja v prirodi tako ne občuti. Vremenska kronika pozna v preteklosti dokaj primerov, ko so pomladni suši sledile zelo slabe letine. V blagi zimi l. 1186 je cvetelo sadno drevje že v januarju, jablane so nastavile v februarju kakor lešnik debele plodove. Dolgotrajna suša v drugi polovici pomladi je uničila letino. L. 1228. je sledila deževni zimi zgodnja pomlad. Trta je cvetela že v aprilu, o kresu so pospravljali pšenico tudi v višjih legah, v juliju je dozorelo

grodje. Jesen je prinesla sušo, ki popospravljenim pridelkom ni več škodovala. V zimi 1289—90. je cvetelo sadno drevje že o božiču. Ljudje so se kopali v rekah. Sredi januarja so nabirali jagode, pomlad je bila zelo suha, jesen deževna. Prav tako je bilo v letih 1328. in 1420. ko so celo v Alpah obirali črešnje in jagode že v aprilu. Blage zime so prinesle suho pomlad l. 1521. in 1540. nasprotno je ostrim zimam sledila suha. pozna pomlad l. 1610., 1642. in 1648. V l. 1904. 1911. in 1921. je več tednov kanilo le nekaj dežja, usihali so studenci in reke. L. 1893. je vladala suša v srednji Evropi 45 dni, od 20. marca do 3. maja, ponekod je v 62 dneh suše l. 1908. padlo le 7,7 mm dežja!

Zemlja je žejna in čaka izdatnih padavin. Izostal je letos celo običajni »berski gnoj«, pomladni snež. Vsakih 1000 litrov snežnice ali deževnice prinaša s seboj na zemljo 50 gr nečistih snovi iz zraka, ki so najboljše gnojilo za rastlinstvo. Daleč naokrog gospodarji močan antefikon, ki nam vedri nebo. Pravijo, da je letos tudi zalivski tok približal svoje tople struje evropski obali. Od tod izredno vroče pod nebe zgodnje pomladi ob nemški in nizozemski obali kjer se je kopalna sezona obmorskih letovišč že začela. Vse naše reke kažejo suha rebra v strugi in nizko stanje vode priča, kolikšno je pomanjkanje vode v plasteh naše zemlje, ki ježna čaka blagodejnega dežja. — Ino.

Vas potrebuje kmetijske in ne meščanskih šol!

Svoje dni je bil izdan pri nas zakon, kateri deli osnovne šole v višje in nižje. Po tem zakonu bi se naj višja osnovna šola odcepila od nižje ter se pretvorila v izražito kmetijsko šolo. Te šole bi morale dati vasi to, kar dajejo meščanske šole obrtništvu. Korak za zboljšanje razmer na vasi je bil s tem nakazan, ni pa bil storjen.

Pri nas se rado govori, da smo agrarna država, da se pri nas do 80% prebivalstva preživlja od kmetijstva. Prav so razumno s tem procentom pa se pri nas premalo stori za povzdigo kmetijstva na vasi. Večina dela naših osnovnih šol je omejena na starinski osnovnošolski pouk pisanja in čitanja, dočim se vse premalo stori za kmetijsko strokovno izobrazbo kmetkega otroka, da bi se v šoli naučil

tega, kar bo doma nujno rabil.

Na naši vasi prevladuje kvarno mišljenje, da mora fant v mestne šole, če ima dobro glavo. Ali prav te šole nimajo ničesar skupnega z našo vasio. Če tak doštudiran kmetijski fant hoče pomagati po končanih študijah ljudstvu, iz katerega je izšel, po navadi ne ve storiti ničesar; saj je šel njegov razvoj v povsem drugačni smeri, samo v tisti ne, da bi lahko pomagal kmetu pri izboljšanju njegovega poljedelstva, kar je za kmeta bistveno. Tak v nekmetijskih šolah vzgojen vaški otrok lahko spomaga kmetu edino s pravdom, lahko skrbi za njegov dušni blagor itd. Skratka, kmet nima ničesar od svojega otroka. Študij otrokov ni bil plodonosen za vas. Tudi politične ideje, ki jih prinašajo ti bivši vaški otroci v vas, so

dale od vas, niso zasle v vaših potreb. Dejstvo je, da se bo moglo ekonomsko in današnje težko stanje vasi izboljšati v veliki meri po kmetijskih šolah. Meščanske in srednje šole, v katere zahaja naša mladina, dajejo samo izobražen proletariar in ne preporoditeljev zaostalih vas. Fant dobi »diplomo« ter se pogospodi. Na vse mogoče načine se trudi, da se prebije do kakršne službe v mestu od katere nima koristi ne on, ne njegovi domači, ki so ga poslali študirat, ne naša vas, ne kmetijstvo, skratka — nič. Vas bi morala narediti iz njega produktivnega faktor, mesto pa je naredilo neproduktivnega.

Zadnje je v veliki meri krivda našega šolstva, in to že osnovnošolskega. Lahko rečemo, da pri nas primanjkuje tak tip šole, ki bi usmeril vaško mladino in njeno izobrazbo v ono smer, ki bi bila koristna za vas. Tudi dosedanje kmetijske šole so, kar se zadnjega tiče, v veliki meri zgrešile svojo nalogo. Glavni cilj teh šol je bil, izdati fantu diplomu. Tak absolvent po navadi ne odide na vas, da bi tam začel z delom in nesel tja, kar je v šoli pridobil, ampak stremi vedno za tem, da se zavleče na kak kolikor toliko dober položaj. Zakonska odredba podpira zadnje samo, ko ne dopušča sinovom manjših posestnikov, da bi smeli študirati na kmetijskih šolah.

Da se odpravijo zadnji nedostaki, je predvsem potrebno, da se izobrazba vasi prenese na vas samo. Vas mora biti sama ognjišče svojega preporoda in napredka. Vse pozitivne energije vaškega otroka je treba zajeti z višjo osnovno šolo, ki smo jo omenili že v začetku članka. Ta višja šola bi se delila na moško in žensko. Fantje bi se učili praktičnega kmetijstva, dekleta pa gospodinjstva. Zakon nadalje predpisuje, da je občina dolžna, da preskrbi zemljo za praktični kmetijski pouk ter vrta za vrtna dela. Zadeva bi se morala razviti celo tako daleč, da bi občina (ali več občin skupaj) zgradila posebno šolo za kmetijski in gospodinski pouk vaške mladine. Tako bi se višje osnovne šole preobrazile v kmetijske šole. In prav te šole, ki bi bile obvezne za vso podeželsko mladino, bi zajele kvaren odtek mladine, ki odhaja v meščanske šole. Te šole bi morale biti docela prilagojene kraju in domačim prilikam, učitelj ne bi smel imeti nadzorstvo nad mladino samo v šoli, ampak bi moral biti fantu učitelj tudi na njegovi domačiji. Tega pouka, ki bi bil deloma na šoli in deloma na domačem posestvu, bi se morala udeleževati vsa vaška mladina, ne oziroma se na to, koliko zemlje imajo starši in če jo sploh imajo. Te šole bi naj vodili inženirji agronomije, ki bi na ta način dobili najširši teren za svoje udejstvovanje.

VACLAV PROKŮPEK:

Žena in zemlja

(Roman dvojne ljubezni)

Maria vprašuje Martina, zakaj Haken to dela. In Martin pravi: mogoče hoče v pokrajino pod Sv. Ano izkričati in izhukati vso žalostnost, ki mu stiska srce.

Ali on sploh misli na kak udarec, ki je letos zadal Zapotok?

Samo zateglo in nespisno skovikanje visi nad zapotoškimi tokavami kakor čarovna prerokba.

Ne le Podboršek, tudi Petelin in Mavrah in cela polovica gospodarjev z enim konjem, vsi so doplačali Gorniku. Petelinov par se je zgrudil drugi, dan po padcu Martinovih kobil, Mavrahova Lucka, ta dobra mati mnogih žrebet, se je zlomila v križu in njenega starega tovarša je odpeljal konjač, prav za prav meštar in konjač, oboje skupaj. V bližnjem Podgradu je imel svoje dvomilno bivališče, toda letošnje jese si je prizadeval, da bi se preselil v Zapotok, tako pogosto je bil gost tu. Odganjal je samo okostnjake in gospodarje vselej zagotavljal, da že kar dohajata ne more več. Tudi nekaj mrtnih je odpeljal iz Zapotoka, komaj je dohajal, da je umirajoče konje zabadal v srce.

Črne in globoke noči so bile priče vseh nesreč, ki so se v tem času ustavile v Zapotoku.

Zapotok je bil skoraj brez konj. In

vendar je čas setve. Totko huiše, ker je drugje zrno že pognalo in ozelenelo.

Čakanje polji! Kako veličastno hrepenenje, predrežano z resicami babjega leta, hrepenenje, ki ga draži nizko okotbrsko sonce!

Ve nizke gorske kravice, ki ste se druga leta v tem času pasle, ne smete se več ustavljati pred varljivo škričasto modrino podleskov po jesenskih lokah. Vse so vas vpregli, na naših vratovih se vlačijo rdeči žulji. Naučili so vas vleči, toda ve ne morete v teh krajih nadomestiti konjske vprege in večina polj ostaja prav tako zapuščena.

Ve nizke dojne zapotoške krave, ubijate se v težkih brazdah zapotoških polj, tako zamen, kakor se z vami ubijajo gospodarji. Ničesar vam ni več ostalo od vaše kravljaj pokojnosti razen onih kravljaj žuljavih vratov in togotno izbuljene oči. Se niže nosite glave, spustite jih tja med prednja kolena, in vendar se ne bo zgodilo nič razen tega, da boste žalostneje zamukale po svojih teletih.

Niste zamen neme živali, nimate zamen namesto govora le pogled, govorite si tedaj samo z njimi, tožite, nič se ne zgodi in nič se ne izpremeni, zapotoški gospodarji ne morejo pustiti polja neobdelanega!

16

Gospodinj? Niso sitne, ko so iz svojih hiefov začele nositi namesto polnih latvic le na pol prazne posode, preje se jim smilijo in v žlebe jim nosijo najslajšega sena.

Zakaj Zapotočani niso kupovali konj? Gornik imo do danes ni izplačal zadnjačnega denarja. In ga tudi ni hotel izplačati prej, dokler ne zvozi vsega peska in opeke. Tako se je glasila pogodba in od pogodbe se ne odstopa brez kazni, Edini Lachman je verjel, da na koncu dobi svoje: edino on je ostavil vsa svoja polja v pušči. Če bi ne, bilo Lachmanke, bi ne imeli za setev niti dveh korcev žita, ki jih je sama posejala s svojimi kravami.

Gospodar Lachman je vozil pesek in opeko naprej. In ko je videl, da bi svojo stvar in stvar vseh Zapotočanov izgubil z enim parom, je kupil drugi par. Edino on je mogel tako kljubovati za vso vas, edini on, brez otrok in hišo brez dolgov. Pripeljem za vas, saj vam je ostalo prav za prav samo nekaj matrov, ne damo se okrašt, če imamo mezdno na doseg roke, tako je govoril svojeglavi Lachman.

Toda ni bilo videti, da najde soseda, ki bi hotel voziti z novo vprego konj, se krepkejšo, kakor je bil njegov prvi par. Zdelo se je, da ne najde niti hlapca. Vsi so mu odrekli, zamen jih je privabljal z mezdno in sosedsko besedo, nihče se ni hotel vrniti v kamnolet, kjer je pokopal svoje konje. Ko je tako prehodil vas in mu ni nihče več ostal, da bi z njim spregovoril, se je naglo spomnil na nekoga, na čudskega samotarja Hakona.

Haken! Še sedaj plaho pripovedujejo, kako mu je umrla žena in kako jo je pokopal. Takrat je bil že tudi november z megami. Haken je vlačil gori v Pasekah in njegova žena je zbirala kamenje po polju. Noshla ga je k meji in je bila vesela, če mu ni prišla pred oči. Težko se ji je sklanjala glava, že davno gleda samo na zemljo, v zemljo. Haken je nikakor ni hranil, čeprav je bila stara in upognjena. Tega dne je padla na zemljo, kakor pada list z drevesa in se trenutek opeteka, preden se dotakne zemlje: tudi ona se je opotekla, potem pa je padla in ni več vstala. Haken pa, nevernež in brezčutnej, ni hotel verjeti niti smrti in je ženo budil z blicem.

Ni je vzbudil.

Od tega časa pa je ležalo na njem pokletstvo. Njegovo živorjenje je zakletu z globoko skrivnostjo in zdi se, kakor da bi se ničesar več ne hotel od življenja, kakor da bi že niti sam ne hotel biti več na svetu.

Ali misli še na to smrt in na pogreb? Ne boš se sam sebe, svojega vrta in zapuščenega, razpadle kroče, ki se pod njenimi okni ne plazi več niti mačka, niti pes, nič živega.

Toda Lachman se ne odreka. Gre k Hakenu:

»Ali boš vozil v kamnolet z mojimi novim parom?«

»Kaj pravite? Kaj?« se je zdrzil, samotar.

(Nadaljevanje v sobotnedeljski številki)

Pravni svetovalec „Večernika“

R. R. v S št. 23 ob D. Hasnovalka Vašega nepremičnega in premoženja premoženja ne more prisiliti, da odstopi od svojih dosmrtnih hasnovalknih pravic. Mogoče je edinoletni odstop od teh pravic na podlagi sporazuma med hasnovalko ter med Vami in Vašo ženo. Ako pa hasnovalka v jeseni vse poliske pridelke proda in izkupiček zapravi ter sploh dela na to, da bi se celo posestvo uničilo, ne po našem mnenju najbolje, da se zgledate pri pristojnem okrajnem sodišču, ki bo vse potrebno ugotovilo, da hasnovalka ne bo več zapravljala in uničevala posestva. Sicer pa so dosmrtna hasnovalkna pravica gotovo v tožadnih pisemni poškodbi natančno zabeležene. Dokler nimamo vpogleda v to pogodbo, Vam pa tudi ne moremo dati popolnoma zanesljivega nasveta. Prisestite nam torej pogodbo, da jo pregledamo in Vam potem še enkrat končnovalno svetujemo, kaj Vam je storiti.

M. E. L. Po zakonih, ki so pri nas v Sloveniji veljavni, je za ločene katoličane vsak drug zakon neveljaven, naj bi sklenjen v kateri koli si bode vrt. Glede pravoslavni zakonov pa je pričakovati, da bo v kraškem času padla pri najvišjem sodišču v Zagrebu odločba, ali so zakon sklenjen na obred pravoslavne cerkve veljavni ali ne. Ako se na s prvo ženo, ki po Vaših navedbah Vam novemu zakonu ne bo delala zaprek, preselite na območje bivše kraljevine Srbije, in

ako vstopi eden od Vaju v pravoslavno cerkev, potem bo pravoslavni duhovni svet prvi zakon razveljavil in Vas reši prvo ženo, tako da se lahko poročite po obred pravoslavne cerkve in je tak zakon na celotnem ozemlju naše kraljevine Jugoslavije veljaven. Če si pridobite na ozemlju bivše kraljevine Srbije tudi občinsko pristojnost.

F. R. v O. Dodatno k odgovoru v zadnjem „Pravnem svetovalcu Večernika“ Vam na Vaše pismo od 3. aprila 1939 sporočamo, da je za prevzeto celo zadevo odločilnega pomena prisojlna listina, ki je bila izdana v zapuščinskem postopku po Vamem nekdanjem pok. županu. Zapuščinski postopek je teklo gotovo pri Vašem okrajnem sodišču, kjer ležijo tudi dotični zapuščinski spisi. V teh spisih je tudi prisojlna listina, ki jo blagovolite pregledati in nam sporočiti točno njeno vsebino, da bomo na ta način zadevo lahko temeljito pretehtali in Vam dali popolnoma zanesljive nasvete. V ostalem pa Vam bo na Vaša prošnja tudi sodišče rade volje ustreglo s potrebnim podukom.

Pravni svetovalec „Večernika“

Odretek št. 13 15.-16. aprila 1939.

Film

Hočete postati filmska zvezda?

Seveda, Marsikomu bi se kaj takega ne zdelo napako. Vprašanje pa je, ali to sploh lahko postanete. Kadar vidite filmsko zvezdo na platnu, si preprosto mislite, da to, kar do v svojih gozbah navadno previdevate, tudi mnogi od njih so prepričani, da bi lahko došli slavo kakšnega Gary Cooperja ali Clarka Gablea, če bi imeli priložnost, uveljavili se. Resničnost pa je povsem drugačna. Mlada dekleta so na sliki nekaj čisto drugega kakor v resnici, in o kakih izpolnitvah neklih pogovov ne more biti niti govora.

Tisti, ki bi se hoteli posvetiti filmu, morajo izpolniti predvsem naslednje pogoje: Ali ste manjši od 185 cm in imate brezhibno postavo? Ali imate resnično lepotno hibo? Ali tehtate manj kakor 70 kg? Ali imate lahko in ljubko holo? Ali ste prepričani, da imate lep obraz? Imate fotogeničen obraz? Ali imate velike oči? Imate lepo oblikovano čelo? Imate mišna, tesno k glavi prilagojena se ušesa? Imate dovršeno oblikovan nos? Imate lepo rezana usta? Ali so pri smehu

vaše dišni zelo vidne? Imate pravilne zobe? Ali je vaša brada izrazita? Imate lep profil? Imate lepe roke? Kaka je vaša ševilka čevljev? Ali ste zmogni brezhibne držne telesa? Ali si hitro pridobite prijateljsko svoje okolice? Ali so vaše prijateljske vezi trane? Ali ste všeč moškini? Ali ste dobro vzgojeni? Ali imate veliko znanje? Ali ste v življenju mnogo »potovali«? Ali imate neke izrazite lastnosti? Ali vas smatrajo ljudje za inteligentni? Ali razumete hitro, kar vam nekdo razlaga? Ali imate dober spomin? Ali imate jasno izgovorjavo? Ali ima vaš govor prileten prizvok? Ali imate simpatičen glas? Ali naglo podlegate vtisom? Ali ste znate hitro in mirno izražati? Ali imate sposobnost, ponoviti svoje občutke? Ali ste že kdaj doživeli dramatično pustolovščino? Ali imate kakšno izkušnjo z gledališčem? Ali znate peti? Znae plesati? Ali znate igrati na kak instrument in kako sportno igrati? Ali vam je že kdaj kdo rekel, da napravi z vami poizkus za film?

Kako se snimajo ljubezenske scene

Preden začnejo režiserji posnemati ljubezenske scene, se vsaka zvezda in zvezdnik pripravila, kako bi na najlepši način prikazal tisto, kar vsi gledalci na svetu najraje gledajo. Nekatere zvezde čutijo potrebo, da se v duhu prenesejo v razpoloženje in izražajo tega položaja in zato počnejo tisto, kar jim najbolje odgovarja.

Greta Garbo posluša sentimentalne melodije.

Joana Crawford posluša romane iz svoje zbirke gramofonskih plošč.

Clark Gable dela vice in pripoveduje mišne smešne.

Luise Rainer se umakne v svojo garderobo. Jamet Macdonald in Nelson Eddy pojeta.

William Powell bi hotel tedaj skakati skozi okno in streljati iz revolverja.

Samo Spencer Tracyja je težko igrati ljubezenske scene. Tedaj bi veliki igralce najraje odpovedal pogodbo s podjetjem.

ŽELITE ZANIMIV IN NAPET ROMAN? NAROČITE »VEČERNIK«, KI PRIČNE OBJAVLJATI V PONEDELJEK, 17. T. M., ROMAN »NEVARNA LJUBEZEN«.

Tommy Kelly, nov filmski zvezdnik

Ko se je režiser United Artists David O. Selznick odločil, da posname nesmrtno delo Marka Twaina »Pustolovščine Toma Sawyera«, je bila njegova glavna naloga, da najde glavnega junaka, dečka, ki bi odiral vlogo Toma. Veliko število strokovnjakov in operaterjev se je razšlo po vsej Ameriki iskat tega glavnega junaka. Tisoč poizkusnih scen so posneli, in preizkušnje so okoli 20.000 dečkov. Končno je bil izbran Tommy Kelly, sin nekakega brezposelnega delavca v New Yorku. Kelly se je nekaj dni po preizkušnji že znašel v Hollywoodu. In v ameriškem tisku se je pojavilo vprašanje: »Kaj ima Tommy Kelly, in kaj drugi nimajo, da je dobil glavno vlogo?« Na to vprašanje je odgovoril sam režiser: »Tommy Kelly predvsem ni imel napač, ki jih imajo skoro vsi dečki: ni imel pokvarjenih zob, kratke zgornje ustnice, nenaravnega smeha, prenežnega čela, nizkih ramen in prevelikih ušes.«

»Pustolovščine Toma Sawyera« je odličan film, ki ga je režiser posnel s istim namenom kakor je pisal roman Mark Twain, da namreč prikaže v spomini odrasle, »kakšno so bili, ko so bili otroci, kako so se veselili, trpeli in živeli in v kakšne pustolovščine so se spuščali.«

I. Ibsenova »Nora« bodo stilmali. Francosko-italij. filmski igral, Giulio del Torre je dokončal

da je kuhinjska čokolada Mirim sestavljena iz najboljših surovin

rokopis, ki se naslanja na znano Ibsenovo dramo »Nora«. Kakor poroča del Torre, ki se je s tem rokopisom podal v Oslo, hoče ustvariti čisto sodoben film, in ime Ibsen imenuje v tej zvezi samo zato, da bi odstranil nesporazume. Film bo posnet večinoma v Norveški izgradi.

I. Danielle Darieux posnema z režiserjem Henriem Decolom film »Nekoč v življenju« (Une fois dans sa vie).

I. Hollywood se bori proti poudelčenemu ropu. Občutljivi mikrofoni filmskih atelejev imajo posredno zaslugo za izum, namenjen za to, da bi vzbujal pozornost v vseh vseh mestih sveta, kjer leka rastoči poudelčen rop vedno nadležnejše na živce prebivalstva. Da bi si olajšali posnemanje obsežnejših scen v naravi v mejah tesnega okolja ateleja, je dala filmska družba Paramount vse alicve v obsegu dveh milj okoli studia pokrili s posebno vrsto asfalta ki popolnoma zadušil vsak zvok. Po tej novi vrsti asfalta lahko drviljo tudi vozovi z jeklenimi kolesi, ne da bi imeli najobčutljivejše filmske mikrofone.

I. Danaj obnavlja svojo filmsko delavnost. Družba Wien-Film je začela izdelovati filme, ki jih je bila letos napovedala. Od znanih osebnosti nekdanjega avstrijskega filma bo delala družba z režiserji W. Forstom, E. W. Eino in G. Bolvarjem. Med igralci pa so najbolj znani Paula Wessely, obor Hübigerja, h. Moser, M. Andergastova, O. Sima in Rolf Wanka.

× Sprememba podnebja na Nizozemskem. Odkari so Holandi izsušili Zuidero jezero, je nizozemska obala dobila subtropsko podnebje. Menijo, da se je z izpremembo gladine Severnega morja prestavil tudi Zalivski tok. Na izsušenem jezerskem dnu že kose travo, dočim se je pri nas komaj poslovala zima.

Pesem hrepenenja

Vladko Kos

Tiha noč je zemljo skrla,
zvezdica z neba žari,
pravi po sredi svetla, mila
v mir skrivnostni, v noč strmi

Črne koče v snu molčijo,
v molka plašč zavite so,
Zlate sanje zdaj hitijo
v bodna srca nad zemljo.

A od nekod zadonela
sleščava pesem tja je v noč,
v hrepenenju zdahnila
k zvezdi je do črnih koč.

Komu pevec nočni svoje
melodije zvrgo?i
Mar v tolažbo srcem poje,
ki nebroj jih v noč drhti?

Za mlade znanstvenike

16. vprašanje.

Ako odpremo tik po spanju oči in se hitro ozremo na svetel strop, nastane tam črna slika veje z vejicami, ki pa naglo izgine. Ako hitro za tem zapremo oči, lahko ta pojav večkrat ponavljamo. Vsako oko vidi svojo značilno sliko vejic, ki se nikoli ne spremenijo. Pojav lahko opazujete tudi stoji. Zagrmite okna, da bo v sobi tema! Eno oko zaprite, z drugim pa gledajte nepremično na enakomerno pobarvano ploščev sive stene. Potem premikajte rahlo sem in tja pred očesom svetilko. Znenada se bo pojavila značilna črna veja z vejicami. Kako si boste razložili pojav?

Odgovor na 15. vprašanje

Telesa se svetijo, kjer zrcalijo svetlobo dočim so videti nesvetla mesta samo po sebi svetla. Pajčolan meče na obloko globoko črno senco. Radi pronicave zaporedne svetlobe

in sence je naše oko zaslepljeno in občuti kovinski lesk. Razsvetlite rumeno sipo preko katere je mreža! Zdelo se vam bo zlato.

Križanke

Vodoravno: 1. posel; 5. dan v tednu; 6. vaznik (latinski); 7. pomozni glagoli; 8. glasbena oblika; 10. predlog; 11. veter.

Navpično: 1. pritok; 2. zaimek (nemški); 3. lesena vrata; 4. okoli; 5. športnik; 9. zločin.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. tele; 6. struja; 7. ob; 9. po; 10. puran; 12. leto; 13. »madam«.

Navpično: 2. et; 3. topata; 4. okonom; 5. rop; 8. bula; 11. red.

Rešitev enačbe.

A = rad; B = gos; b = s; C = narod; c = sad; x = Radgona.

Rešitev mreže.

Manj strašna noč je v črne zemlje
Manj strašna noč je v črne zemlje
krili,
ko so pod svetlim solncem sužni
dnovi.

Rešitev posnetice.

Fant je kolesar.

Rešitev magičnega kvadrata

»Večernik«

za mladino

Leto 1 Maribor, 16. aprila 1939 Štev. 16

Pripovedka o srebrni fruli

Vida Mlačeva

Ziveli so štirje bratje. Njihov star in bolohen oče ni vedel, kako bi razdelil posestvo med nje. Neko noč se mu je sanjalo, da bi ga lahko ozdravila samo še srebrna frula, ki bi mu jo naj prinesel eden sinov. Oče se je odločil, da bo tistemu sinu izročil posestvo. Povedal je le to sinovom, ti so se pa napravili na pot in odšli.

Bratje so prišli do razpotja. Prva steza je peljala v gozd, druga navkreber, tretja naravnost in četrt ob potoku. Drugi brat je krenil navkreber, ostali pa po ostalih poteh. Tem trem se je dobro godilo, drugemu bratu pa ne.

Drugi brat je hodil do večera in prišel do neke koče. Do smrti utrujen je stopil v njo in se močno prestrašil, ko je zagledal za pečo staro baburo, ki je predla človeške kože. Hotel je zbežati, ali čarovnica je že segla po čarobni palici ter ga hipoma spremenila v pastirčka. Zatem je vzela baburo iz omare srebrno frulo, vzela pastirčka s seboj na travnik ter zapiskala na frulo. Znenada je prišlo v staj krdelo ovac. Babura je prišla pastirja za ramo in mu zapovedala:

»Tri leta boš pasel te ovce na jasi onstran potoka. Ali gorje ti, če katero ovco v tem času izgubiš! Plačal jo boš s svojim življenjem.«

Pastir je žalosten odšel za ovcami in sedel na štor kraj gozda. Komaj je sedel, ko se je že odcepila od črede ovca ter se pričela oddaljevati. Pastir se je pognal za njo, ali ovca je že izginila preko potoka in se izgubila v gozdu. Pastir je še bolj žalosten kakor je bil sedel na štor, začel misliti na smrt. Na ovce pa ni prenehal paziti.

Znenada pa je zaslišal za sabo težke korake. Okrenil se je in zagledal starčka, ki je vodil ob sebi izgubljeno ovco. Pastir je poskočil od veselja ter se jel starčku zahvaljevati.

Starček je smehljaje potegnil iz žepa palico ter dejal:

»Ta palica te lahko reši čarovnice. Ko bo babura preštevila ovce, se ji neslišno približaj, jo udari s palico in reci: Bodi, kakršna si bila! Nato odidi v koč, vzemi iz omare srebrno frulo, a popreje še prav tako udari s palico po ovcah in reci: Bodi, kakršne ste bile! Nazadnje odčaraj se sebe in odidi domov.«

Pastir je storil, kakor mu je naročil starček. In glej! Osudna čarovnica se je izpremenila v prekrasno vilo z obloko, ki je imela tak blesk, da mu je jemalo oči. Vila mu je povedala, da je bila začarana. Pastir je vzel še frulo in izpremenil ovce v ljudi. Nazadnje se je odčaral še sam, vzel vilo s sabo na dom, ozdravil očeta in srečno zagospodaril. Sčasoma so se še vrnili bratje, in vsi skupaj so polteli še dolgo srečno življenje.

Šah

Turnir za prvenstvo Jugoslavije

PIRC V ZELO RAZBURLJIVI IGRI IZGUBIL PROTI TOMOVIČU — KOSTIČ SE TRDNO DRŽI NA ČELU TABELJE

Turnir se bliža koncu ter postaja od kola do kola razburljivši. Naval gledalcev je vsak dan večji, zakaj vsakdo, ki ima priliko, bi rad videl in spoznal bodočega prvaka Jugoslavije. Posebno razburljivo je bilo 11. kolo, ki je prineslo Vasji Pircu poraz, ki ga bo najbrž veljal prvo mesto. Vsi izgledi sicer še niso izgubljeni, vendar pa bo težko dohiti Kostiča, ki se je utrdil s prevladno igro na čelu tabele. Tomovič je igral proti Pircu sprva nekoliko mlačno, vendar pa tudi Pirc ne preveč podjeto. Po prekinitvi pa se je Tomovič z nekaj odličnimi potezami dobro utrdil, tako da je skušal Pirc z riskantnimi potezi razbiti oklep. Manever je bil preslab, ter je Pirc veljal celo točko. Podobna je bila tudi partija Kostič-Lešnik, ki je bila že drugič prekinjena. Lešnik ima zelo lepe izgledne zmago. Če se posreči Lešniku partijo dobiti, potem bo na čelu tabele nastal še

nejasnejši položaj. Šrajber: Vidmar ml. remis.

Stanje po 11. kolu: Kostič 7½ (1), dr. Vidmar, Vuković 7, Prajnfalk 6½ (1), Pirc, Tomovič, Vidmar ml. in Bröder 6½, Lešnik 6 (1), Šrajber 6, Filipčič in Avirovič 5, Petek 3 (1), dr. Kalabar 2, Rožič 1.

Za 12. kolo se je zanimanje še dvignilo, vendar pa ni prišlo do težjega »krvoprelitja«. Šrajber je z lahikoto odpravil Rožiča. Avirovič je imel mnogo sreče proti Bröderju, ki je spregledal celo kraljico in moral predati. Pirc je z izvrstno igro zmagal proti Vidmarju ml. Vuković je do bil proti Furjanju radi kontumacia; »Nesrečnemu« Sadi Kalabarju se je nasmešna sreča, ko je s Kostičem remiziral. Prajnfalk ima dobljeno pozicijo proti Filipčiču. Partija Lešnik-Tomovič pa je bila prekinjena z zelo nejasni poziciji.

Mednarodni turnir v Rigi

KATALONSKA OBRAMBA.

(9. kolo v Rigi.)

Beli: Flohr. Črni: Szabo.

1. d4, S16 2. e4, e5 3. g3. (Na turnirjih Flohr zadnji čas zelo rad uporablja katalonsko otvoritev, s katero si ustvarja zelo lepe pozicije). d5 4. Lg2, Le7, 5. S13, dxc4 6. dxc4, Sbd7 7. 0-0, 0-0. Znano je, da Szabo zelo slabo pozna otvoritve. Tu je bilo pravilno 7... a6 8. Sc3, Tb8 z nadaljevanjem b5) 8. dxc4, c5? (Potrebno je bilo najprej a6, nato b5 in šele potem c5) 9. dxc5, Sxc5 10. Le3, Dd5 (Na to potezo je črni verjetno zgradil svoj napad, ki pa dober, ker dama na tem polju nikakor ne stoji ugodno za tako kombinacijo) 11. Dc2, Dd1 12. Del, Sa4 13. b5, Sg6 14. Sbd2, Dd4 15. Ld4 (Beli je s to potezo izvedel svojo mobilizacijo, dočim črni na damskem krilu še precej šepa). Dd7 16. a3, Dd5 17. Te1, Le3 18. Dd2, Sd7 19. Sc4, Sc5 20. Scd2, Td8 21. a4, Da8 22. Lf1 (Grozil e4), Scd2, Sx4, Lx4 24. Se5 (Beli na zanimiv način obkrojuje črno damo). Ta8 25. Tecl, b6 26. e3, Dd7 27. Txc8, Txc8 28. Te1, Le5 (Boljše je zamenjava na c1) 29. a5!, Lxd4

30. Dxd4! (Z grozno mato pridobi beli vzeten tempo). Te8 31. a6, Dd8 32. Sg4, Sxg4 33. Dxc4, S16 34. Dd7, De5 35. Dxa7, Sg4 (Brezupni poslednji poskus napada) 36. Dc7, Da5 37. Lg2, Dxb3 38. a7, Da2 39. a8D in črni preda.

5. Angleški team za svetovno prvenstvo moštev je izgubil močnega igralca, E. Sergeant ne bo mogel v Buenos Aires, načrt pa bo igral sedaj za Veliko noč v Marzateu.

6. Šahovski klub angleških privatnih uradnikov je na 50 deskah premagal z 29½ proti 20½ točke grofijo Essex.

7. Novi angleški šahovski center, o katerem smo v »Večerniku« že izbrčno poročali, je imel te dni prvi občni zbor, kateremu so prisostvovali najuglednejši angleški šahisti. Izvoljen je bil vodilni podobor in sklenjena izdaja propagandne knjige, ki bo popisovala nalogo novega centra.

»VEČERNIKOV« NOVI ROMAN »NEVARNA LJUBEZEN« VAS BO TESNO PRIKLENIL DO ZADNJEGA POGLAVJA

Filatelija

Kaj bo z znamkami Češko-Slovaške?

Glede znamk na področju sedanjega češkomoravskega protektorata piše »Die Sammler-Woche« (Dunaj) naslednje: »Ni še določeno, kako bo rešeno vprašanje znamk v razpadli Češko-Slovaški. Pričakovati je, da bo postopno uvažanje nemške valute imelo za posledico izdajo znamk s penzi in markami. Pri tem pa je vprašanje, ali bodo še vnaprej ostale v prometu za določen čas

dosedanje češke znamke v relaciji 10 Kč = 1 RM. Verjetno je, da bodo ostale v prometu še nekaj časa brez pretiska. Možno je, da se bodo, ko poidejo, nadomestile z znamkami nemškega rajha, obstajajo pa tudi razlogi za trditve, da bodo mogoče izšle posebne znamke za ta zaščitna področja, da bi tako prišel do izraza avtonomni položaj Češke in Moravske.

FILATELISTIČNA BORBA POLJSKE IN GDANSKA

Znano je, da je Poljska lani izdala v zvezi z jubilejno serijo za proslavo 20-letnice osvoboditve štiri znamke za Gdansk s sliko mesta v 16. stoletju. Proti tem znamkam je vstala nemška javnost in Gdansk sam, ker je po nemškem mnenju hotela poljska pošta na upravo z njimi falzificirati zgodovino in prikazati poljski značaj Gdanskega v srednjem veku. Gdansk je kmalu nato izdal štiri dobrodelne znamke kot odgovor na poljske znamke, in sicer s slikami, ki imajo namen prikazati nemški značaj Gdanskega. Ena teh znamk prikazuje poraz Stefana Bačorja na ustju reke Visle leta 1577, kar pomeni, da so se tega leta blifi odbiti poljski Poljaki, da si osvojijo kraje okoli Gdanskega.

To ni prvi primer, da se z znamkami vodi politična in nacionalna borba, zanimivo pa je, da so nemški katalogi poljsko izdajo znamk zamočali in jih sploh ne prinašajo.

V PONEDELJEK, 17. T. M., NOVI ROMAN »NEVARNA LJUBEZEN« NE ZAMUDITE!

7. Argentina pripravlja za XI. mednarodni poštni kongres tudi mednarodno filatelistično razstavo v Buenos Airesu od 6. do 14. maja t.l. Za to razstavo bo izdala tudi posebne znamke.

8. Belgija pripravlja v korist fonda za zgraditev spomenika kraljici Astrid v Bruslju znamko z doplačilom.

9. Kneževina Lichtenstein je sicer miniaturna država, toda filatelistom je zelo priljubljena. Nedavno je izdala lično znamko s sliko glasnika J. Rheinbergerja z okvirno iz lista in g-ključem. Pod komponistov avtogramom je napis: »Geboren 17. März 1839«.

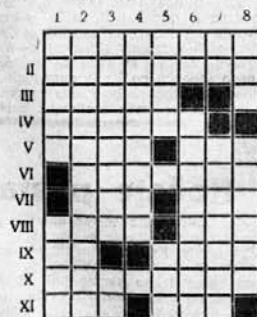
10. Iran (Perzija) je izdal nove znamke s preiskom za zračno pošto v perzijskem jeziku, kar dokazuje, kako se tamonjši poštni promet modernizira. Znamke so izšle v zobčasti in nerobčasti izdaji.

11. Japonska je izdala nove znamke v propagando nacionalnih parkov.

n. Železniška nesreča pri Novem Sadu. Na železniški postaji Stari Futog sta trčila pri premikanju dva vlaka. Lažje je bilo ranjenih 13 oseb.

n. Tovarna za umetno svilo namerava zgraditi upravo tekstilne tovarne »Ukrina« d. d. v Derventi. Tovarna bo ena največjih in najmodernejših v državi.

Križanka št. 27

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. počastitev zmagovalca; 2. mongolska republika pod vplivom SSSR; 3. neprijetno dišeča spojina; 4. predlog, žensko ime; 5. turško ime; tuja okrajšava za »izdajalec«; 6. zaimek; medmet; medmet; 7. prebivalec tuje celine; 8. samo; predlog; 9. žensko ime; sibirski reka; 10. vladar; teža ovojia; 11. gora iz sv. pisma.

Navpično: 1. prebivalec; 2. azijski mehin; evropska reka; 3. izraz iz elektrotehnike; stara jeza; 4. holandski plemiški znak; nestrokovnjak; 5. žensko ime; oče; 6. hrvaško moško ime; zaimek; ploskovna mera; 7. jajeast; glasila dneva; 8. paniga; del

Pomenki z mladino

Vladko Kos, dijak v Mariboru. »Pesem hrepenenja« in »Križanke« so tokrat priobčene. Ostalo bo prišlo počasi na vrsto. Zapoje pesmi, kakor ti leži na srcu! Vodilne povesti ne moremo priobčevati, ker je trenutno mladinska priloga še vse premlajna, vendar jo pa ti kar napiši. Bodi stvarjen in kratek, pa jo bomo začeli priobčevati pod črto. In pošlji še kaj za zadnjo stran! Pozdravljeni! — Vlada Mlačeva, 5. razred dekliške narodne šole v Mariboru. Zadnjič sem vam vsem skupaj želel vesele velikonočne praznike, tokrat pa Ti moram še posebej povedati, da sem skoraj pozabil med prazniki nate. Saj si misliš, kako je, če te človek sit vseh velikonočnih dobrot. Torej ne zameri in se še oglesi! — Kazimir Kan, Maribor. Z »Vojaki« bo težko kaj. Pač pa bo priobčen »Popoldan-ki uk«, po možnosti že v prihodnji številki. Oglesi se! — Srečko Avberšek, Maribor. Tvoja »Velikonočna« je prišla prepozno, da bi jo lahko

spravil še v »Večernik« za mladino. Bo pa zato izšla tokrat, če bo kaj prostora. Upam. Pozdravljeni!

Anekdota

Voltaire in Friderik Veliki

Zavistni dvorjani so neki dan rekli Voltairju, da se je zameril pri svojem kraljevskem prijatelju. »Kralji vas noče več poznati«, so rekli. Voltaire pa se je hotel o stvari prepričati ter se je pri priči odpravil h kralju.

Ko ga je Filip zagledal, mu je obrnil hrbet.

»Vedel sem, da se lažejo,« je rekel Voltaire, »saj ste še vedno moj prijatelj?«

»Po čem sodite?« ga je vprašal kralj mračno.

»Po čem?« mu je odvrnil modrec, »ker vem, da vi nikoli ne pokažete sovražniku hrbta.«

Betnavski Indijanci

Igor Samorod

Na klopi pred hišo je sedel Pavle, dečko svojih let... Na kolenih je držal neko debelo knjigo, nad katero se je globoko sklanjal, a oči so mu živgale iz vrstice na vrstico. Kaj ga je brigala okolica, on se je zanimal samo za knjigo, ki jo je skorajda požiral! Molčal je, le tu pa tam mu je ušlo:

»Uf, uf! kaj takega! Oh, veliki Mamute!

Fantje moji, gotovo ste radovedni, kdo je bil ta Pavle in kaj je tako navdušeno prebiral! Naš Pavle je bil dečko predrznega pogleda in pogumnega obraza. Zadržne čase je strašno

rad bral knjige o Indijancih ter naravnost oboževal Karla Maya, Cooperja, Nataela Bumpa... Može so bili njegovi bogovi in ničesar drugega si ni želel, kakor da bi prišli na svet ter še napisali kaj podobnih knjig. V takem zanosu je Pavle obrnil svojo suknjo narobe ter si jo tako narobe oblekel, sveto prepričan, da imt na sebi indijansko obleko. Ni pa bil Pavle sam, imel je kopico prijateljev, ki so bili vsi z njim vred navdušeni Indijanci.

Naj povem, kako se je to zgodilo. Nekega dne je Pavle prihitel ves zapojen k svojim prijateljem na ulico in jim dejal:

»Fantje, imenitna misel!»

»Kaj?«

Nekaj o stratosferi

Stratosfera se začne v višini 12 km nad zemeljsko površino in sega do višine 300 kilometrov. V teh višinah kaže termometer stalno 50 do 70 stopinj pod ničlo. V stratosferi je tako malo kislika, da se more v njo prodirati edino z kislinimi aparati. Stratosferski balon ima obliko hruške, toda to obliko ohrani samo toliko časa, dokler je v bližini zemeljske površine. Ko pa pride v tanjši zračni sloj, se raztegne in popolnoma zaokroži. Gondola je narejena iz lahke kovine ter ima okna. Najznamenitejši stratosferski raziskovalec je belgijski profesor Piccard, ki je že l. 1932. dosegel višino 16 km. Zadržal leta pa so se Rusi in Amerikanci dvignili do višine 22 km.

Kaj je tundra?

Tundra je ogromna močvirna puštinja. Medtem, ko je puščava Sahara peščena puštinja, na kateri pesek kar žari od sončnih žarkov je tundra

»Pravkar sem bral knjigo o Indijancih, pa me je tako navdušila, da bi še hotel sam postati Indijanec. Ali ne bi postali tudi mi taki čistokrvni rdečkarji s peresi na glavi!«

Prijatelji niso bili spočetka kdo ve kako navdušeni za Indijance — niso še brali povesti o njih —, ali Pavle jih je prekmalu navdušil.

»Gremo!»

»Ali kje bomo dobili peresa?«

Zadeva je bila resna in treba je bilo napeti možgane.

»Kokošim jih popukamo!« je zakričal Pavle.

(Se bo nadaljevalo.)

skozi vse leto pokrita z zamrzlo vodo. Tundra se vleče preko severne Rusije in severne Sibirije do obale Ledenegega morja. Na njej ni drugega življenja kakor nekaj severnih ptic in živali.

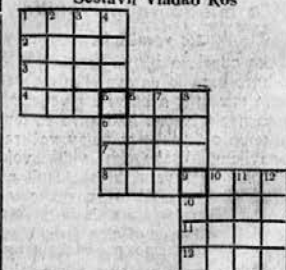
Ali veste za največja evropska jezera?

Evropa ima dosti velkaniških jezer, med njimi so nekatera velika za cela morja. Morja pa niso, kajti morja imajo slano vodo, jezera pa sladko. Zategadelj živijo v jezerih drugačne ribe ter je v jezerih drugačno rastlinstvo, kakor je v morski vodi.

Največji jezeri po površini sta Ladsko jezero (Rusija) 18.130 km² in Oneško jezero (Rusija) 9.750 km².

Kvadrat

Sestavi Vladko Kos

Vodoravno in navpično: 1. evropska prestolnica; 2. vodopad; 3. ameriški veljod ali tibetski duhovnik; 4. dragocen kamen; 5. južno-ameriška prestolnica; 6. treščica; 7. hrana; 8. svetopisemska oseba; 9. upanje ali žensko krstno ime; 10. sveta gora v Grčiji; 11. benečanski vladarji; 12. staroveška država ob Rdečem morju.

Ženski količek

Misliš na svojo garderobo?

MODNE IN PODOBNE SKRBI PO VELIKI

Vse okoli nas opozarja, da se bližajo najljepši dnevi. Kmalu bo čas poletnih oblek in po letnega obujala. Zato mislim, da bi bilo prava pametno, če bi bila prva naša skrb po praznikih, da pregledamo našo poletno garderobo. Saj same več ne vemo, kaj vse in v kakšnem stanju smo shranile jeseni. Nekatore se mogoče niti ne spomnijo, kam so to ali ono stališle.

Najprej zložijo pred se vse poletne obleke. Nato vzamemo modni zvezek za letošnjo pomlad oziroma poletje ter prešturamo skice v zvezku in svoje obleke. Kar se brezhibno strinja z letošnjo modno napovedjo in ne potrebuje nikakoli popravil ali pranja, tega bo seveda malo, ker moda je mahuš'a in se naga-ko izpreminja, to zložijo kar nazaj v omari. Pri drugih oblekah premisli, kako bi se dale prekrojiti, da bi odgovarjale letošnji modi. Morda bo treba kaj dokupiti morda pa lahko iz dveh laniških skrojiš eno okusno obleko za leto. Zopet druga obleka bi bila kakor nova,

NOČI, DA KASNEJE NE BO ZADREGE!

če bi jo razparala, tkanino pobarvala in jo dala znova sešiti po drugem kroju. Če je tako, loti se takoj paranja. Pralne obleke daj v pranje in morebitno popravilo. Če si shujšala ali se zdebela, boš morala dati seveda vse obleke v popravilo. Ne čakaj dneva, ko boš hotela obleko obleči in boš šele takrat ugotovila, da je trenutno neuporabna.

Obleke, ki v nobenem pogledu ne odgo-varjajo več tvojim potrebam in tvojemu okusu, ne vrzi med čumje za prah, tudi jih ne pusti v omari, da ti tam delajo napotje. Če je ne misliš več nositi, a nimaš otrok, da bi jo uporabila zanje, pokloni jo revni sosedici s kupom otrok. Ona jo bo znala prav dobro izkoristiti.

Prav tako preglej obujala, rokavice, nogavice, klobuke in perilo, kopalo garderobo itd. Vse pripravi in uredi že sedaj, da se bo pozneje lahko brezskrbno veselila lepši dni.

Kako postrežem svojemu gostu?

Če imamo najavljen popoldanski obisk, je pač navada, da mu nekaj postrežemo. Navadno se gospodinja zatečejo k kavi. Ali ni prikladnejše, če presenetimo goste s prav okusno pripravljeno obloženimi kruhki? Obloženih kruhkov napravimo z majhnimi stroški veliko število, a tudi časa nam ne vzamejo preveč.

Ali kupimo pri peku ali sami spečemo navadne štručke, črne ali ržene. Narežemo jih na dober centimeter debele rezine in namažemo s surovim maslom. Kaj damo na te namažane rezine, je stvar okusa. Lahko naredimo obložene kruhke z mesnimi dodatki ali brez njih.

Obloženi kruhki brez mesa so tako zvani pomladanski kruhki. Posebno okusni in enostavni so kruhki z drobnjakom. Opran in drobno zrezan drobnjak potresemo na z maslom namažane rezine. Poskusite in videli boste, da je okusno! Ali pa naložimo na namažane kruhke tanke ploščice oprane, a neolupljene rdeče redkvice. Tu in tam lahko položimo listič peteršilja. Lahko jih naredimo tudi iz kislih

kumaric, samo da damo na vsak kumarčni kolobarček malo majoneze. Tudi majhne koščke cvetače ali razpolovljene glavice brstičnega zelja lahko uporabimo. Prekuhamo jih v slani vodi in naložimo na namažane kruhke. Zadnji so mnogo okusnejši, če dodamo malo šunka.

Za obložene kruhke z mesnimi dodatki rabimo poleg z maslom namažanih kruhovih rezin šunko, salamo, sir, sardine, sardale, trdo kuhana jajca, kisle kumarice, majonezo in za okrasitev še peteršilj in rdečo peso. Seveda ni nujno, da bi morali vse to bit. Več ima gospodinja fantazije, lepše bo obložila kruhke. Eno trdo kuhano jajce narežemo na kolobarčke, eno pa sesekljamo na drobne koščke, beljak zase, rumenjaki zase. Vsak kruhek obložimo drugače. Zloženi na taso nudijo res okusno in privlačno sliko.

H katerim koli obloženim kruhkom serviramo čaj s citrono, rumom ali pa brez vsakega dodatka.

LILIAN HARVEY in WILLY FRITSCH v Ufinem filmu »Gospa za volanom«.

in drobtinah ter jih ocvrni na masti ali olju. Snežni žličniki z vanilino kremo. Vzamemo poljubno število jajc. Iz bejakov napravimo trd sneg in dodamo poljubno množino sladkorja v prahu. Žličnike vkuhamo v vrelo mleko, kateremu smo dodali malo vanilije. Kuhane žličnike sproti jemljemo iz mleka in polagamo v skledo. V ohlajeno mleko damo rumenjake in sladkor, postavimo vse v drugo posodo z vrelo vodo in med mešanjem kuhamo tako dolgo, da se krema zgosti. Nato jo postavimo v posodo z mrzlo vodo in mešamo tako dolgo, da se krema ohladi. S to kremo polijemo žličnike.

Rumovi krapčki. Mešaj zelo penasto 15 dkg sladkorja in 5 rumenjakov, dodaj sok in lupino četirne limone, nato trd sneg in 8 dkg muke Razgrni zmes s prst debelo na namažano in z moko poprašeno pekačo ter speel bledorumenno. Zreži takoj z modelom za krape. Vse odpadke zdrobi v skodelici, dodaj rumo in malo malinovega in daj dobro pregreji. Naloži ta nadev med dva in dva hlebčka. Vse krapčke potresi s sladkorjem ter vžgi na sladkor, z vročim ročajem kakšne lopatice v obliki mreže.

Medeni orehi. 1/4 kg zmletih orehov zalij z dvema žlicama razgretga medu, dobro premešaj in poslavi na hladno. Ko je ohlajeno, oblikuj iz te mase kroglice v obliki orehov, pavaljaj jih v zribani čokoladi, postavi na pekač in potni na hladno mesto, da se posušijo. Zavijš lahko te kroglice v stanoli papir različne barve ter jih uporabljaš kakor čokoladne bonbončke.

Praktični nasveti

V razpokah lesenih tal se nabira nesnaga in zaraja mrčes zlasti poleti. Zato treba te spranje zamazati. V ta namen skuhaj navadni mizarški lep (lim). Nalomi ga v lonec, prilij toplo vodo in mešaj na ognju tudi še potem, ko zavre. Ko se popolnoma raztopi, zmešaj zmleto kredo in malo vode, da dobiš

gosto kašo; nato prilij vroč lep in mešaj, da se ti napravi gosta zmes. Naposled pri-mešaj še preseljena žagana in s to zmesjo zamazi špranje. Posodo, v kateri imaš zmes pripravljeno, imej v vroči vodi, da ti pri delu ostane topla in se da mazati. Ko mašiš razpoke, imej pri roki krpo, da sproti obrišeš deske ob špranjah. Kajti pozneje, ko se lepova zmes prisuši, je težko očistiti tla. Ko si vse špranje zamazala, naj se suše čez noč. Naslednjega dne pa tla lahko pomivaš, tudi čistiš kako hočeš.

Star zanemarijen porcelan očistiš z zmesjo iz pol drugega litra vode v kateri smo skuhalo malo klorovega apna, nekoliko osetne kisline in soli. Ko se ta zmes ohladi, pomočimo z njo črna mesta in drgnemo nalahko s ščetko. Potem posodo dobro umijemo v mladi ni vodi ter osušimo s platneno krpo, da se suši.

Zarjavel likalnik najlaže in najbolje očistimo, ako zelo vročega potegnemo z voskom in ga potem nekatkrat potegnemo po papirju, potresenem s soljo.

Zanemarijene kozarce očistimo s krpo, namočeno v olju, potem jih pa s pivnikom brišemo, dokler se ne svetijo.

Zamaški postanejo nepridušni, ako jih položiš za četrt ure v olje; potem zamaši s te klenice.

Ako imaš na glavi presušeno kožo, vteri vanjo mandljevega olja; čez par dni pa umij glavo. Koža postane voljna in prožna ter se ne bo hkusala.

Brez težav

deluje DARMOL. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja, čiščenja, poliranja, krogljic in ne grehiti soli. DARMOL je okusen kakor čokolada. Ne pokušajte z nepreči-kutenimi pripravili, temveč ujedite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

30 LET DARMOL. Deluje brez težav.

MALI LORD DŽEF

»Kaj vse bi vam mogel povedati o preteklosti...«
Kljub temu pa je Geoffrey nesrečen, ker ve, kako nepravilno je postopal proti Terryju. Zato odide h kapitanu Briggsu in mu vse prizna. Kapitan Briggs mu obljubi, da bo Terryju vrnil prednjaške znake in da ga bo prihodnjo sezono vkrca na parnik »Kraljico Marijo«.

»Dovolj mi, da ti stisnem roko...«
Geoffrey se vrne v svojo sobo in pripravlja svoje stvari, ker misli, da ga bo kapitan Briggs odvolil. V sobo stopi instruktor, ki mu sporoči, da je povabljen z ostalimi dečki na neko zabavo v mesto.

»Vri dečko si in rad te imam.«
Ves srečen, da ni izključen iz šole, odide Geoffrey na sprehod. Hipoma zasliši glasen krik s šolske jadrnice. Brez strahu se povzpne na jambor, kjer ga veselo pričakuje Terry. Pomirita se in Geoffrey je srečen.

Zani mivost!

Skenderbeg, junaški borec za svobodo Albanije

Iskender, sultanov miljenec in sovražnik - Skenderbeg-dete, prestolonaslednik in begunec na tretji dan po rojstvu

Albanski prestolonaslednik, ki je moral že tretji dan svojega življenja bežati z materjo od domovine, je dobil pri rojstvu ime slavnega prednika, arnavskega narodnega junaka Skenderbega. S tem naj bi se obnovila slavna preteklost dežele, ki je bila stoletja predmet zunanega pohlepa močnejših sosed, če bi ne bila posegla vmes močna roka Mussolinija.

Skenderbeg je bil srbskega pokolenja, sin Jovana Kastriote, katerega prednik Branilo Kastriote je služil kot srbski kapetan v Janini. Jovan Kastriota se je l. 1935 polastil Kroje, moral je pa l. 1423 znova priznati turško vazalstvo. Sultan Murat II. mu je vzel

tri sinove za talce v Carigradu.

Tretji, najmlajši sin Jurij se je Muratu tako prikupil, da ga je imenovala za bega d'Iskender. Bogate izkušnje, ki si jih je mladi Jurij Kastriotič-Skenderbeg pridobil na sultanovem dvoru, so mu kasneje zelo dobro došle.

Po smrti Jovana Kastriote so Turki plenili po Albaniji. L. 1441 so se združili arnavski vodje od Skadra do Valone, sklenili s Crnojevići in Zigmundom zvezo ter oduševljeni od samega papeža

začeli sveto vojno proti Turkom.

Trikrat so združeni zavezniki porazili dušmane. Osvobodilni boji v domovini so vplivali na mladega Skenderbega. Sklenil je, da pobegne in se mašuje nad Turki. Po porazu Turkov pri Kumovici blizu Niša l. 1443 je Skenderbeg pobegnil iz sultanovega tabora in s 300 Arnavti ter nečakom Hamzo srečno dosegel Albanijo. Tu se je polastil Kroje in zemlje svojega očeta. Za ženo je vzel Androniko, hčer Arianita, Komnena in že prihodnje leto ga je arnavska

skupščina v Lješiu proglasila za vojvodo.

Začeli so se dolgotrajni boji za svobodo albanske zemlje. Skupščina je določila 200.000 dukatov in del dohodkov od solin pri Draču za kritje vojnih stroškov. Benečani so lisajli sem in tja in niso hoteli Skenderbegove akcije odločno podpreti. Arnavski vodja je kmalu spoznal nepošteno namene Benečanov in po prvem turškem porazu se je

zvezal s Srbi proti Benečanom.

Jurij Branković in Skenderbeg sta se složno borila proti benečanski posesti v jadranskem primorju in l. 1447 je Skenderbeg s pomočjo Dubrovničana upustil del Drača.

Medtem je Murat II. vdrl v Albanijo

pomiril vse moške, ostale odgnal v sužnost.

Arnavski vodje so se umaknili s četami v planine, Murat je zamam oblegel Krojo. Kmalu nato so se Turki na poziv Benečanov znova vrnili v Albanijo, po dvomesečnem obleganju. Kroje so se morali umakniti. Skenderbeg je z vojsko pridrl pred Lješ in prisilil Benečane k miru. Ti so mu obljubili 1400 dukatov na leto, dve skratni obleki in pravico zatočišča na benečanskih tleh v primeru nevarnosti. V znamenje spoštovanja in dostojanstva je republika poslala

Skenderbegu dva sokola in lovska psa.

V poletju 1450, je vodil sultan Murat II. novo vojsko v Albanijo. Skenderbeg je zaprosil v Dubrovniku nujne denarne pomoči. Po večmesečnem obleganju je junaški arnavski vodja pregnal Turke. Še isto leto so šli odposlanci v Napoli, na dvor kralja Alfonza V. Aragonskega. Ta je poslal več vojaških odprav v Albanijo in složno pomagal Skenderbegu v bojih s Turki. V Kroji se je nastanil katalonski poveljnik in bodril ljudi k skupnemu odporu zoper dušmane. Ko je 29. maja l. 1453 padel Carigrad, je napočila

za Albance doba težkih prelizkušenj. Iz Italije so prišla čez Otrantski preliv nova ojačenja, Skenderbeg je prejel od Alfonza 1500 dukatov letne rente. L. 1455 je Alfonz poslal v Albanijo 1000 pešev in 500 konjenikov. Združena albanska vojska, okrog 14.000 vojakov je pod vodstvom Skenderbega naskočila Berat. Medtem se je blizala mnogo močnejša turška vojska in Albance strahovito porazila.

6000 mrtvih in ranjenih je obležalo na bojišču.

Benečani so se veselili poraza. Alfonz

je poslal v Albanijo nove čete. V Kroji se je zbrala garnizija 2000 mož, sestavljena iz Arnavtov, Italijanov, Nemcev, Srbov, Francozov in Angležev. Ti so zahajali na avanturistične pohode v okolico in se vračali s turškimi jetniki. Na vsej obali od Neretve do juga Moreje so bili spopadi med napolijskim in beneškim brodom. V poletju 1457. so Turki opustošili Albanijo do Lješja, oblegali Krojo, a je niso mogli zavzeti. Skenderbeg se je zatekel v gore, po turškem umiku se je s papeževu podporo začela

združena akcija vseh albanskih plemen za svobodo.

Dne 27. januarja je Alfonz nenadoma umrl. Skenderbeg se je z družino umaknil v Italijo, kjer je ostal do smrti 18. januarja 1468. Kroja je padla Turkom šele 15. junija 1478 v roke, poslednji del Albanije l. 1479.

400 let kasneje je izgubila Albanija svojega kralja in prestolonaslednik - dete Skenderbeg se je moral umakniti pred gospodari iz dežele, kjer je njegov slavn prednik našel poslednje zatočišče.

Nemci bodo kolonizirali dno Severnega morja

Velikopotezen načrt nemških inženirjev, izsušiti 300.000 km² plitvega morskega dna

V dneh, ko so splovi v morje novo nemško vojno ladjo »Bismarck« in je šolska ladja »Robert Ley« plula po vodah okrog Heigolanda, so nemški inženirji znova poživili zamisel ostvaritve grandioznega načrta izsušitve velikega dela Severnega morja. Nemčija bi tako prišla do plodne zemlje, na kateri bi lahko nastanila 20 milijonov ljudi, z nove obale pridobljene evropske kopnine pa bi bil za normalni zračni polet hitreje dosegljiv komaj še 1300 km oddaljeni Island, kjer bi se hotela bodoča Nemčija usidrala.

Projekt izsušitve Severnega morja je star že nekaj let. Z 800 km dolgim in povprečno 30 m visokim nasipom bi zaprli Nemci južni in vzhodni del Severnega morja v zaokroženo notranje morje. Iz ogromnega zaježenega prostora bi velike črpalke odvajale vodo v Atlantski ocean, s čimer bi se dobila obsežna površina plodne zemlje, ki bi vsebovala gotovo tudi neslutena bogastva rud, premo-

ga in petroleja.

Izliv velikih rek Rena, Selde in Temze bi se morali zaokreniti v Kanal, izliv Labe v Kielski prekop. Anglija bi postala po tem načrtu kopna zemlja, spojena z Evropo, Nizozemska in Belgija bi ležale v notranjosti zemlje, povezane z umetnimi kanali do Atlantika. Naravno, da bi se navedene države upirale takšnemu načrtu in če ne prej, bi se sprle pri delitvi izsušenega kopnega.

Severno morje zavzema površino 547 tisoč kvadratnih kilometrov, od katere odpade 6450 kvadr. km na otoko. Morje je razmeroma zelo plitek bazen. V južnem delu, ki bi prišel za izsušitev najprej v poštev, morje ni globlje od 60 m. Projektirani veliki nasip bi šel po tako zvanem Doggerbanku, široki podmorski visoki planoti, s povprečno globino 15 do 30 m, dočim je dalje na sever morje do 200 m globoko. Iznad morja bi motel nasip najmanj 10 metrov, računajoč na raz-

liko med plimo in oseko, ki znaša tod 3 metre.

Severno morje je v teku tisočletij poziralo velike ploskve evropskega kopnega. Samo poslednjih 900 let je ugrabilo celini na jugu in vzhodu 5055 kvadr. km zemlje, 144 manjših in večjih mest je ob viharih plimah izgubilo pod morjem. Od izgubljene zemlje so ljudje spet rešili 2600 kvadr. km kopnega, po novem načrtu bi dobili Nemci 300.000 kvadr. km rodovitne površine.

Zgled Nizozemcem, ki so nekdanj potopljeno kopno, dno Zaiderskega jezera, spet dvignili iz slanelega elementa, daje Nemcem pobude, da bi tudi oni začeli z največjim tehničnim podvzetjem te vrste v Evropi. Toda za to je treba imeti denarja, pa miru in složnega sodelovanja, brez katerega je takšno spreminjanje evropskega zemljevida na kočljivem poprišču Severnega morja mnogo težje kakor lov za protektorati.

Leteli bomo v višini 30.000 metrov

TEKOČI VODIK BO OMOGOČIL POLET BREZ PRESTANKA

L. 1906 je dosegel Curtis z letalom hitrost 76 km na uro, lani je pilot Angelo postavil rekord na 710 km na uro. Ta fantastična hitrost v praksi sicer še ne pride v poštev. V letalskem potnišnem prometu uporabljajo največjo hitrost 300 km na uro, kar je še zmerom štiri do petkrat več od hitrosti vlaka. Večja hitrost kakor 450 km se v potniškem prometu za enkrat ni obnesla in najbrž je kmalu tudi ne bodo presegli. Stratosferni balon je dosegel višino 22.000 m, letalo M. Peruzzia pa 15.665 m. Glavni pogoj za doseg takšne višine je v tem, kako prenese letalec razred-

čeni zrak. Zato letajo po večini le do višine 4000 m. Zdrav človek lahko prenese zračne izpremembe vse dotle, dokler pritisk in gostota zraka ne padeta pod tretjino normalnih razmer, kar se primeri v višini 3000 m. Višje od tod postaja dihanje vse težje, v višini 5500 m mora človek že uporabljati dihalne naprave.

Verjetno je, da bodo nekoč ljudje dosegli višino 30.000 m, to pa le z novim načinom pridobivanja energije. Obeta se nam novo gonilo, tekoči vodik, ki bo omogočil polet okrog sveta brez prestanka.

Tudi palec ni tako brezpomembna reč

PALEC NA ROKI PREDSTAVLJA TREJTINO NJENE VREDNOSTI

Angleži imajo navado, reči človeku, ki je roden v rokah, da je brez palca. V starem Rimu so se zmagoviti gladiatori ozirali na občinstvo. Če je večina držala palec pokonci, je pomenilo, da naj pusti premaganca pri življenju. Palec povešen navzdol, je veljal smrtni obsodbi nesrečnika, ki ga je zmagovalec brezsrčno pokončil.

Ko še ni bilo pušk, so ujetnikom porazili palec in jih tako onesposobili za nadaljnje bojevanje. Brez palca ni bilo mogoče napeti titive loka in tudi ne uporabljati meča. Rimljani so prisegli s polaganjem palca na rezilo meča, na palcu so nosili tudi velike pečatne

prstane. V znak spoštovanja so poljubili odlični osebi palec. Tudi Skoti so prisegli »pri palcu« tako, da sta pogodbena ostanila prsta in ju pritisnila skupaj. Prej in slej ima palec veliko vlogo pri nepisanih in v kriminalistiki, iz šolskih klopi pa vemo, da je palecva prošnja mairskoga rešila nevšečnih posledic v hlačah.

Vpliv gorskega podnebja na človeka

KAKO ŽIVE LJUDJE V NAJVIŠJIH RUDNIH SVETA

Angleški fiziologi so priredili odpravo med prebivalce Visokih Andov. Prišli so v kraje, kjer žive ljudje z delom po rudnikih 3.300 do 5000 m nad morjem. Ozračje je tam že tako redko, da je delovanje človeških organov precej ovirano in ljudje si pomagajo z žvečenjem kokainovih listov. Prebivalci se mnogo gibljejo in ženske preplešejo včasih po 5 ur ne da bi se čutila utrujene.

Povprečna širina prsnih košev perujskih domačinov je za 15 odst. večja od prebivalcev v nižinah. Pljuča morajo zaradi razredčenega zraka hitreje in globlje dihati. Prsti perujskih delavcev so veliki in debeli. Človek, ki živi dalje časa v Andih, dobi modri-

kasto kožo, ker primanjkuje kisika.

Kri normalnega človeka vsebuje povprečno 5 milijonov rdečih krvnih teles, pri gorjancih se to število pomnoži na 7 milijonov. Kostni mozeg deluje v gorah živahneje in spravlja v krvni obtok več mladih krvnih teles. Tkanine telesa izkoriščajo njihove množine kisika boljše nego pri ljudeh v dolinah. Temu se je zahvaliti, da zmorejo delavci v visokogorskih rudnikih naporno delo. V splošnem se počutijo prebivalci v Andih glede zdravja izvrstno. Dihalni organi se jim včasih vnamejo, vendar se človek takšnemu podnebnju kaj naglo prilagodi.

Darujte za azini sklad P.L.I.

Pomoč je tu!

Vsi, ki trpite
na kamnih v žolču, ledvicah, mehurju,
pili

zdravilni DUBRAVKA - čaj

sestavljen v kem. farm. laboratoriju
Iekarne Mra. Ph. IVA ANDRIJIČA v Mostaru

in prav kmalu boste rešeni teh neznosnih bolečin.
Uspeh je zajamčen po kratkem zdravljenju. Prihaja
veliko zahval in priznanj. — Škatlica 100 gramov z
natančnim navodilom **din 30** —, tri škatlice **din 90** —
v zavoju franko poština. 2989

DUBRAVKA - čaj dobite tudi v vseh lekarnah!
Reg. S. št. 14471 od 21. V. 1938

Razno

KOMPOSTNO ZEMLJO
za vrtove in presajevanje
cvetlic nudi vrtnarstvo Ivan
Jemec. Maribor, Prešernova
ulica. 3104-1

ZLATO IN SREBRO,
briljante, zastavljane listke
išče nujno za nakup
M. ILGERJEV SIN,
Maribor, Gosposka ulica 15.

VSAKI OSEBI
— družini — nudi stalni za-
služek »Mara« Maribor,
Orožnova 6; Celje, Slomškov
trg 1; Ptuj, Ptujčica — Razpisi-
ljavnica. 1803

Postena
STAREJŠA OSEBA
želi namestitve v gospodinj-
stvu pri starejšem gospodu.
Ponudbe na upravo pod
»Pridna gospodinja 88«.
3324-1

AKO VPLAČUJETE
po 50 din tedensko. Vam iz-
plačamo v petih letih 15.000
din. Pojasnila daje Dravino
Alojz, Gregorčičeva 3, Celje,
poverljivik hranilnice. 3335-1

POHIŠTVO
Moderno, kvalitetno zajam-
čeno po konkurenčnih cenah
naročite in tudi dobite vse
na obroke, brez povznanja cen
le pri firmi Mizarstvo pohi-
štva, Zavrč 8. 3336-1

Na večkratno jamstvo iščem
3 TISOC DIN POSOJILA.
Vrnem v dveh mesecih 3700
din. Ponudbe pod »Zidanje
na upravo. 3342-1

NAZNANILO.
Cenj. občinstvu vpludno na-
znanjam, da je otvoritev na
novo urejene gostilne in vrta
(Balkan) (Gauhe) v modelu,
dne 16. aprila, in koncert. —
Točila se bodo prvovrstna
bela in rdeča vina iz znanih
Gauhejevih vinogradov in
Spilčnika, priporoča se prv-
ovrstna kuhinja ter vsak čas
topla in mirna jedila, sprejem
abonentov. Za obilen obisk
se priporoča Fani Setinec.
3246-1

GOSTILNA »PRI LOVCU«
(Lahajner), Frankopanova ul.
V nedeljo koncert, Soritana
vina. Priporoča se Vrabl-Vic-
man. 3311-1

KRUH TURIST.
Črni kruh iz rži je zelo to-
čen, otane 8 do 10 dni v naj-
večji vročini popolnoma svež
in okusen. Parna pekarna
Feiertag, Betnavska cesta 43,
tel. 28-24. Podružnice: Mari-
bor, Ulica 10. oktobra, Melj-
ska cesta 65 in v trgovini
Skaza, Glavni trg. 3260-1

Odda se
LOKAL
v mestu. Naslov v upravi.
3265-1

GOSTILNA
na prometni cesti okolice
Maribora se prodaja ali se da
v najem. Ponudbe pod »Pro-
met« na upravo »Večernika«.
3377-1

REDKA PRILIKA.
Hrastovi stebri za vrtno
ograde kakor več kub. me-
trov suhega hrastovega lesa
se dobe po zmerni ceni.
Vprašati v pisarni, Tržaška
cesta 88a, Maribor. 3281-1

ZIDAJTE POCENI!
Nosilce, betonsko, železo,
ograde, cevi, vsakovrstno
okovje dobite zelo poceni.
rabljeno, ali vendar dobro
ohranjeno pri tvrdki Justin
Gustinič, Maribor, Tatten-
bachova ul. 14 in na podruž-
nici, ogal Ptuiške-Tržaške
ceste. 2409

ERFURTSKA SEMENA
pri A. Pintar, Špacerila, Ljub
ljana, Gosposvolska 14.
2771-1

VRTNICE
visoke, nizke, plezalko, poly-
ante, zgodnje breskve, razne
zelenjadne sadike itd. nudi
VRTNARSTVO IVAN JEMEC
Maribor, Prešernova ulica.
3106-1

UMETNA GNOLJA
kakor Cileki soliter, amoni-
dušik, superfosfat, kalijev
sol itd. nabavilo pri Kmetijs-
ki družbi, Meljska c. 12,
tel. 20-83. 3203-1

KUPUJ DOMACE BLAGO
Sirit »Večernik«

LEPA HIŠA
na prodaj. Težno, Prešernova
5. 3205-2

Prodani novo zidano
HIŠO Z VRTOM
samo 25.000 din. Januš, Do-
brava - 175, p. Maribor,
3239-2

STAVBISCA
poceni, ev. na obroke. Po-
brežje, Sokolska 23. 3323-2

VOGALNA PARCELA
v centru mesta na prodaj.
Samo resni kupci pridejo v
pošte. Dopise pod »Redka
prilika« na upravo. 3340-2

NOVA, ZIDANA HIŠA,
soba, kuhinja, veranda, klet
in lep vrt se poceni prodaj.
Pobrežje, Nova ulica 23.
3348-2

Novo, masivno, zidano, eno-
nadstropno petstanovanjsko
HIŠO
prodaj. Letni donos 16.500
din. Vprašati Stritarjeva uli-
ca 18. 3303-2

SOTRUDNIKA
proti delitvi zasluzka in pri-
stopni 3000 din sprejme
Realiteta pisarna, Maribor,
Aleksandrova 33. 3313-2

NOVOZGRADBA,
soba, kuhinja, vrt, perilerila,
13.000. — Obračunska hiša,
6 stanovanj, en lokal, cen-
trum, 230.000. — Dobrikanos-
no posestvo, 30 orolov, pri
mestu, na dobri cesti, 115 ti-
soč. — Krasno vinogradno po-
sestvo pri Lutomeru, 7 ora-
lov vinograda, z vilo in dr.
250.000. — Posredovalnica
»Rapid«, Gosposka ul. 28,
3314-2

POSESTVA HIŠE,
gostilne, trgovine, mline, go-
zdarstvo prodaja Posredovalni-
ca Maribor, Aleksandrova
cesta 33. 3315-2

Mi ne silimo k nakupu!

Veselite nas bo, ako Vam smemo poka-
zati naše najmodernejše vzorec blaga
za pomladanske oblike
MANUFAKTURA J. ROŽAJ
Maribor, Aleksandrova 16

HIŠA
z lepim sončnim vrtom na
prodaj. Pobrežje, Nasipna
ulica 28. 2955-2

VINOGRADNO POSESTVO
s sadonosnikom na prodaj
blizu Maribora. Naslov v
upravi. 3308-2

Ugodno se prodaj
DVOSTANOVANJSKA
NOVA HIŠA,
gospodarsko poslopje, zraven
velik vrt. D. M. Brezje 81.
3259-2

Poceni prodaj lepe
PARCELE
v bližini mesta, lepa lega
Pobrežje, Nasipna 55. 3298-2

Prodaj
DOBIČKANOSNO 4-STANO-
VANJSKO HIŠO,
Aleksandrova c. 63, Pobrežje.
3291-2

STAVBENA PARCELA
okoli 700 kv. m se prodaj. Ob
bregu 30. 3297-2

DOBRO IDOČA TRGOVINA
v lepem trgu na Sp. Stajer-
skem, že obstoječa nad 60 let,
v sredini trga, na zelo pro-
metni točki, se odda radi
družinskih razmer v najem.
Za mladeža, neoženjenega
trgovca velika bodočnost.
Potreben kapital za pravem
zaloge ca. 60.000 din. Pomu-
bo pod »Sigurna eksistenca«
na oglasni oddelk »Večerni-
ka«. 3289-2

Prodaj

TRAYERZE NA PRODAJ
5 kom. 4 m dolgi, 1 kom.
5 m dolg pri J. Rosenbergu,
Jezdarska ul. 3195-4

STARO POHIŠTVO,
baterijski radio in gramofon
poceni prodaj. Betnavska
ul. 136. 3210-4

Novi in stari
PREPROGA
6 m² se ugodno prodaj. Potoč-
nik, Frančiškanska 21.
3327-4

VEC RABLJENIH OTRO-
SKIH VOZICEKOV
na prodaj. Zidovska ulica 9.
3241-4

STAVBISCA
ob periferiji Maribora. Po-
jasnila v gostilni Krmpel,
Radvanje. 3282-4

2 DOBRO OHRANJENI
POSTELJE
z žimnicami na prodaj, Frass,
Jenkovca ulica 5. 3254-4

2 dobro ohranjeni
KUHINJSKI KREDENCI,
1 **NOVO DAMSKO KOLO**
na prodaj. Vprašati Cankarje-
va 16, desno. Ogleda se
lahko od 8.—10. in od 13.—
15. ure. 3263-4

Ugodno prodaj rabljen, glo-
bok, pleten
OTROŠKI VOZICEK,
Stritarjeva 35. 3271-4

PRODAJ PIANINO,
krasen glas, skoro nov, Spe-
dicija »Jugospedite«, Aleksan-
drova 51. 3273-4

Prodaj
KRATKI GLASOVIR
Mignon, moderen, skoro nov,
Krajinčarjeva 16, Melje.
3274-4

KOMPLETNA SPALNICA
iz hrastovega lesa in kuhinja
se vsled odpotovanja prodaj.
Naslov v upravi. 3276-4

Poceni prodaj dobro ohran-
jen
RADIO-APPARAT
ali zamenjaj za dobro kolo.
Radnavska 47, Studenci.
3279-4

RAZLIČNO POHIŠTVO IN
PERILO
na prodaj, Koroška cesta 34,
1. nadst. 3282-4

ZELEZNE POSTELJE,
OTROŠKI VOZICEK
prodaj poceni. Ob Jarku 6,
1. nadst., 3. vrata. 3284-4

Več met. centov
SLADKEGA SENA
in opreme za srednje konje
na prodaj, Aleksandrova 19,
Pobrežje. 3285-4

KOMPLETNA PISARNIŠKA
OPRAVA,
starinska predalna omara ter
registrirna blagajna poceni
na prodaj, Aleksandrova 12,
Klemsche. 3286-4

Stanovanje

Oddaj s 1. majem
DVOSTANO STANOVANJE
samo državnemu uslužbenca,
4 do 5 oseb. Gajeva 4. 3321-5

Snažna
SOBA IN KUHINJA
se oddaj. Vodnikova 3, Stu-
denci. 3332-5

ENOSTANO STANOVANJE
se oddaj. Vprašati Betnavska
140. 3333-5

LOKAL
za krojača ali čevljarja s so-
bo in kuhinjo se oddaj. Cena
250 din. Pobrežje, Askerče-
va 17. 3240-5

SORO IN KUHINJO
oddaj. Studenci, Jurčičeva
ul. 93. 3243-5

SONČNO, KLETNO
STANOVANJE
(soba in kuhinja) s pritlik-
nami se oddaj s 1. majem
mirni družini, 2-3 osebe.
Dušanova 9. 3287-5

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vzhodom se tako-
oddaj. Rotovski trg 5/1. 3225-7

Presenečenje za kinoobiskovalce!

Cenjenemu občinstvu vpludno sporočamo, da nam je uspelo nabaviti najnovejši
filmski umotvor francoske produkcije, film izredne kvalitete in neizmerno lepote

Zapac brez rešetk

(Prison sans Barreaux)

Film, ki je bil vsled svoje mojstrske režije in nad vse zanimive vsebine v
Franciji nagrajen

s prvo nagrado
(zlatim pokalom)

Film zasluži, da si ga ogleda vsakdo, vsaka žena, vsako dekle in vsak moški

Film se bo predvajal od četrta, 20. aprila,
dalje v

Kinu „Esplanade“

Dalmatinska gostilna Modrič.
Naznanjam, da sem na novo
preuredil gostilniški vrt in
verando. Točim prvovrstno
dalmatinsko vino in dingac.
Cenj. gostom se priporočam.
Nikola. 3268-1

POSTELJINE ODEJE
res močne, prešite, izgotov-
jene posteljno perilo, pernice,
zglavničke, madrace, ohi, per-
le, ineti. Najboljše pri A. Stu-
die, specialna trgovina za iz-
delevanje posteljnih odelj.
Stojna ulica 5. 2274

Spomnite se CMDI

Posesi
LEPE PARCELE
na Težnem blizu kolodvora
naprodaj. Vprašati Ptuiška ce-
sta 87. 2300

HIŠA
enodružinska, zelo okusna,
z vrtom za din 10.000 gotov-
no, ostanek na v obrokli.
Vpraša se Zg. Radvanje, Ho-
stejeva 1, trgovina. 3215-2

HIŠO
enodružinsko, 21x13 m veli-
ko, 2 enodružinsko dvo-
riškim poslopjem 21x8 m,
pripravo tudi za obri ali
malo industrijo, prodaj.
Vprašati: Zwitter, Maribor,
Taborška 7. 2945-2

Ugodno prodaj
HIŠO Z VRTOM
in gospodarskim poslopjem.
Rabl se samo 12.000 din go-
tovno, cena 22.000 din. Zg.
Radvanje, Delavska ulica 26.
3253-2

Kupim

Kupim veliko
VRTNO KUTICO
Feiertag, Betnavska 43.
3186-4

KUPIM ČESKE KRONE.
Ponudbe na upravo pod
»St. 3237«. 3237-3

KUPUJEM STARO POHI-
ŠTVO IN OBLEKE
vsake vrste. Dopisnica zado-
stuje, briden na dom Starl-
narna, Tržaška cesta 5, Po-
brežje. 2676-3

Naivečio izbiro

Ostanke dobite po polovični cenil
Vse krojaške potrebščine!

najboljšega in najcenejšega blaga za moške, damske in otroške
obleke, plašče, kostume, hubertuse, lodne, oficirske in železniške
uniforme dobite vedno po znano najnižjih cenah samo v

Češkem magazinu

Maribor, Ulica 10. oktobra

Sobo odda

SOBO S ŠTEDILNIKOM
v vili oddam onemu, ki mi
posodi 15.000 din. Vsaki me-
sec dobi nato 400 din kot vr-
nitev glavnice. Soba mi ostane
torej brezplačna in obre-
sti. Ponudbe na upravo pod
»Rentabilno«. 3209-7

PRAZNA SOBA
se odda v najem starejši ose-
bi. Dalmatinska ulica 28.
3322-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam na Pobrežju. Vprašati
Lovec, Glavni trg 4. 3325-7

Odda se
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vzhodom. Metel-
kova ul. 53. 3326-7

Sprejem
SOSTANOVALCA
Vabič. Koroska c. 17. 3328-7

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vzhodom se odda.
Meljska c. 43. 3331-7

SOBO S ŠTEDILNIKOM
se odda. Marmontova ul. 11.
3342-7

Gospodično, zaposleno,
VZAMEM NA STANOVANJE
Koparška 11. Lober. 3344-7

GOSPODIČNA
se sprejme v svojo sobo. Krpanova ul. 25.
Studenca. 3304-7

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vzhodom, poleg
sodišča, se takoj odda. Wil-
denraimerjeva ulica 11-III.
3310-7

DVA GOSPODA
se vzameta na stanovanje.
Loška 5-I. vrata 7. 3312-7

Sprejmejo se 3 gospodi
NA HRANO.
s 1. majem. Kosilo in večer-
ja 8 dni dnevno. Naslov v
upravi. 3316-7

KRASNO OPREMLJENA
SOBA
v centru se takoj odda. Vra-
zova ul. 6-III. desno. 3355-7

Takoj se odda
OPREMLJENA SOBA
z dvema posteljami. Vojas-
niški trg 2-I. 3264-7

OPREMLJENO SOBO,
posebni vhod, oddam. Spla-
varska 3-I. 3266-7

SOSTANOVALEC
se sprejme. Vojasniški trg 5.
3375-7

OPREMLJENA. SEP.
SOBA
se odda za 1 ali 2 gospoda
in gospodično. Aleksandrova
c. 55. pritičje. 3378-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
prazna ali opremljena, se od-
da. Lahko tudi s hrano. Pra-
protikova 17. 3280-7

Oddam
OPREMLJEN KABINET.
poseben vhod. Dr. Vergov-
škova 17. Pobrežje. 3390-7

Oddam takoj lepo opremljeno
SONČNO, MALO SOBO.
Prečna 6-I. 3292-7

GOSPODIČNA
se sprejme na stanovanje z
oskrbo ali brez. Koroska
22-I. desno. 3293-7

LOKAL.
svetel, s tokom za moč, pri-
praven za boljšo delavnico
sredi mesta, dam v najem.
Naslov v upravi. 3294-7

VELIKA OPREMLJENA
SOBA
se odda. Klavniška 2-I. Me-
le. 3295-7

LEPO OPREMLJEN KABINET

z vso oskrbo se odda. Strma
ulica 15. 3296-7

Službo išče

Vesten, priden
KARTONAŽNI DELAVEC.
vešč strojnik, išče namešče-
nje takoj. Naslov v upravi.
3334-10

KUHARICA
želi sprejeti službo kot za-
četnica, izučena v hotelski
restavraciji. Naslov v upravi.
3362-10

IŠČEM MESTO SLUGE ALI
SKLADIŠČNIKA.
vojaščin prost. Sem trezen
ter nekadilec. Zmožen kavci-
je. Naslov v upravi. 3272-10

Iščem službo
PORTIRJA ALI SLUGE.
Perfektno govorim slovenski-
no in nemščino. Naslov v
upravi. 3283-10

Službo želi
SOBARICA.
mlada, čista, k boljši družini.
Naslov v upravi. 3300-10

Dopisi

DRŽ. USLUŽBENEK
ločeneč, brez lastne krivde,
star 29 let, želi poročiti go-
spodično ali ločenico z nekaj
gotovine. Ponudbe na upravo
lista pod »Zvestoba«. 3329-12

PREPROST, POROČEN
DELAVEC.
38-letni, želim znanja z go-
spodično ali ločenico. Dopise
upravi »Večernika« pod
»Enaka«. 3347-12

BARICA.
Ti velika duša, ki trpiš tako
tih in veličastno — bom to
oznanjal vsemu svetu. Se Vas
sreča hoče, pa ne marate —
in to radi — čez nevednega
— Vam je otopeno srce —
za vse... Usoda, kako si
kruti! Obož. Ljub. 3349-12

NEVESTO!
Simpatično, dobro gospodino,
bogat, iz 35-letni, seden
fant, z odlično pozicijo, sa-
mošojen obrtnik z lastno
veliko enonadstropno hišo v
mestu. Resne ponudbe s sliko
na upravo »Večernika« pod
»Ljubzen in bogastvo«. 3261-12

SLUŽBO DOBI
STRUGAR IN STROJNI
KLUČAVNICAR
se sprejme v stalno službo.
Ernest Eylert, Kacianerjeva
ulica 9. 3206-9

Sprejem takoj mlado pridno
POSTREŽNICO
tudi začetnico. Polzeve se pri
Bovc, Ruška cesta 4. 3330-9

SPREJME SE TRGOVSKI
POMOČNIK.
vojaščin prost, z dobrimi
spricvali mešane stroke; oni,
ki so doma iz Prikeži ali ki
obviadajo madžarsčino, imajo
prednost. Ponudbe je poslati
z navedbo zahteve plače na
naslov »Združba trgovcev v
Murski Soboti«. 3201-9

Iščemo
VLAGAČA OSNOV
(pomoznega mojstra) za čim-
prejšen nastop, ki je več iz-
delovanju pisanega blaga na
ozkih in po možnosti tudi na
širokih stavb. Plača pri 9
urnem delovnem času din
1600. Samo pismente, z roko
pisane ponudbe z navedbo
dosedanjega življenja in re-
ferenc na Ornik & Mitrovič.
Meža. tekstilna tvornica.
3337-9

KUHARICA ZA VSE

se išče takoj. Predstaviti pri
dr. Holjniku. Krčevina, Tom-
šičeva 14. 3217-9

Iščemo treznega, zanesljive-
ga tvorniškega
VRATARJA

po možnosti bivšega orožni-
ka. Nastop takoj. V poštev
pridejo samo prosilci, ki lah-
ko dokažejo neoporečno pre-
teklost. Samo pismente, z roko
pisane ponudbe na Ornik &
Mitrovič, tekstilna tvornica.
Meža. 3336-9

Pomladanske novosti

za damske plašče in obleke v so-
dobnih tkaninah in barvah - lepo
izbiro za moške obleke in povrhnike
angleškega in češkega izvora nudi:

FRANJO MAJER

Maribor, Glavni trg 9

TRGOVSKA VAJENKA.
pridnega, poštenega, sprejme
trgovino z mešanim blagom
Vilko Rozman, Stanko Vra-
zova ul. 16. Pobrežje. Mari-
bor. 3245-9

IŠČEM STALNO SLUŽBO
SKLADIŠČNIKA ALI SLUGE
tudi kaj sličnega, star 28 let,
poročeni, vešč slov., ne št.,
in srbohrv. Zmožen kavcije
10.000 din. Ponudbe pod
»Kavcija« na upravo. 3250-9

KAVARNISKO
BLAGA JENICARJO
tudi začetnico, sprejememo
tako. Ponudbe na ravnanje-
stvo Velike kavarne v Mari-
boru. 3301-9

GOSPODIČNO
za pisarno z znanjem sloven-
ščine, nemščine, stropilske in
neki knjigovodstva sprejme-
mo takoj. Ponudbe pod »Taj-
nica« na upravo »Večernika«. 3302-9

Iščem pridno, mlado
PLAČILNO NATAKARICO.
Vprašati Meljska 12. 3251-9

VAJENEC
se takoj sprejme pri slikar-
skem mojstru Perdiček. Pol-
ska ulica 14. 3256-9

POMOŽNO NATAKARICO
za nedeljo popoldne in pridno
dekletke za vse išče gostilna
Krempl, Radvanje. 3269-9

Iščem se
POŠTENO DEKLE
za prodajo bombonov. Ale-
ksandrova cesta 19. v veži.
3370-9

IŠČEM POSTREŽNICO
za ves dan. Naslov v upravi.
3287-9

Kateri(-a)

hoče elegantno oble-
čen(-a) biti z najlep-
šimi modeli zadnje no-
vosti, naj se obrne na
salon 3208

„Danga“

Františkanska ul. 21

Trgovski lokal

s skladišči,

v sredini mesta, se odda v najem za takoj
ali pozneje. Jako ugoden odkup novega
inventarja (za trgovino z mešanim blagom
itd.) Telefon. Ponudbe pod »Center mesta“
na upravo. 3299

Krajčevičeva (dr. Spitzarja) NOVO-VUKOVARSKO MAZILO

1864 - 1939
Nenadkrijivo za olepšanje, proti sončnim
in jetnim pegam, zajedalcem in lišajem. Pri
stalni uporabi obdrži tudi starejše dame
mladostni videz in gladek ten. Edino
pravilno s sliko proizvajalca. 1795

LEKARNA KRAJČEVIČ, VUKOVAR

V spalnici
tvrdke Klančnik se bodele odpočili najbolje!

Ivan Klančnik, Maribor, Mejna ul. 6, tel. 23-19

POZOR!
INDUSTRIJE - TRGOVCI

Štedilniške plošče, rešetke, kanalske rešetke, kanalske sifone,
nagrobne litoželezne križe, cestne kape, vstopne pokrove, ko-
merčno lito, kakor tudi vse odlitke iz litega železa in kovin
po modelih ali skicah

Vam lahko dobavi

JUGO-METRO

livarna železa in kovin, družba z o. z. TEZNO 2. pri Mariboru.

LASTNA MODERNA MIZARNA.

Zahtevajte ponudbe! Zahtevajte ponudbe!

Kupujemo staro lito in kovano železo po najvišjih dnev-
nih cenah! 3267

Pomožno natakario

z znanjem nemščine in pomi-
valka, se takoj sprejme. Go-
stila Slavija, Maribor, Ale-
ksandrova c. 47. 3341

Zavarovalna družba

išče za svojo podružnico v
Mariboru mlajšega gospoda
začetnika, ki bi mogel polo-
žiti kavcije ali dati garancijo
do din 15.000. Ponudbe po-
slati pod »Kavcija« na upra-
vo. 3339

Oglašujte!

Preselitveno obvestilo

Tvrda K. A. R. L. FOKTER

za eksport jajc in sadja sporoča, da se je z današnjim dnem preselila
iz Prešernove 19 v svojo lastno hišo pa

Ptujsko cesto št. 116 - Tel. 23-16

Potrudili se bomo, da bomo tudi vnaprej ustregli vsem željam, ter se
priporočamo za nadaljnjo naklonjenost. 3320

Vljudno sporočam, da sem s 1. aprilom t. l. oddala svojo

trgovino s pisarniški potrebščinami v Gosposki ulici 9

gospodu in gospej Koren, ki jo bosta nadalje vodila v mojih dosedanjih prostorih.
Za vso do sedaj meni izkazano naklonjenost se iskreno zahvaljujem in Vas prosim, da blago-
voite isto zaupanje ohraniti tudi mojim naslednikom.

Z odličnim spoštovanjem **MARIJA NOVAK.**

Vljudno sporočam, da sva s 1. aprilom t. l. prevzela trgovino s pisarniški potrebščinami od
gospe Marije Novak, ki jo bova nadalje vodila pod firmo **ANTON KOREN** v dosedanjih prostori-
h v Gosposki ulici 9.

Lepo prosiva, da zaupanje, ki ste ga izkazovali dosedanjim lastnici, naklonite tudi nama, ker
se bova kar najbolj trudila, da Vas zadovoljiva v vsakem oziru.

Priporočava se in beleživa z odličnim spoštovanjem **A. in M. KOREN.**

3319

POSOLJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

• NARODNI DOM • Z. Z. O. J. • TELEFON 21-08

Deležna glavnica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3-5%.

Daje posojila na vknjižbo in na menice pod najugodnejšimi pogoji.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru - Vse hranilne vloge so proste in se izplačujejo neomejeno!

Šport

Nedeljski nogometni spored

Jutri se bo nadaljevalo prvenstvo na celnem teritoriju LNP-a. Razumljivo vlada največ zanimanja za podzvezin. finale, jutrišnje tekme bodo že precej razjasnile položaj. V finalu so na sporedu sledeče tekme:

v Mariboru: ob 15. Zvezničar—Kranj
v Ljubljani: ob 10.30 Hermes—Maribor
v Celju: ob 16. Celje—ČSK
v Jesenicah: ob 13.30 Bratstvo—Atletik
V mariborskem drugem razredu sta na sporedu prvenstveni tekmi Lendava—Gradjanski v Dolnji Lendavi ob 15.30 ter Drava—Ptuj v Ptuj ob istem času. Marib. juniorsko prvenstvo se bo nadaljevalo s tekmo Rapid—Maribor, ki bo ob 10. dopoldne na igrišču Rapida.

Sodniki za nedeljske tekme

Sodniški odbor je določil za sojenje nedeljskih tekem v mariborskem okrožju sledeče sodnike: Zvezničar—Kranj g. Kopic (Vehle) po sporazumu, Lendava—Gradjanski g. Nemec, Drava—Ptuj g. Konč, Rapid—Maribor (jun.) g. Bizjak.
Finalne tekme izven Maribora sodijo: Hermes—Maribor g. Mrdjen, Celje—ČSK g. Macoratti, Bratstvo—Atletik g. Camernik.

Tenis za mladino in odrasle

Krasna teniška igrišča ISSK Maribor so že urejena in pripravljena za obisk naših belih musketirjev. Da omogoči igranje slehernemu, je vodstvo kluba znižalo teni prispevek na minimum (300 din za odrasle, 150 din za dijake in 100 din za mladino), tako da je vsakomur dana možnost za udeleževanje v tem najlepšem sportu. Članom je na razpolago klubov dom z garderobami in prihami za moške in dame ter sončna kopel na terasi. Pa tudi sicer vam nudi tenis priliko dnevnega razvedrila. Prijavi se lahko vsakdo na igrišču v Copovi ulici pri oskrbniku.

Naši strelci se pripravljajo na balkaniado

Letošnja balkaniada bo v Atenah od 21. do 29. V. pod posebnim pokroviteljstvom Nj. Vel. grškega kralja. Spored je tehnično na višini ter obsega streljanje na glinaste in žive golobe, kakor tudi na razne cilje s kroglo.
Od strelcev se zahteva popolna kvalifikacija za zrna in krogle. Zato se razni naši znani strelci v državi pridno vežbajo v streljanju po sporedu za balkaniado, da bi lahko na tej konkurenci častno zastopali naš strelski sport. Kakor vsako leto bodo tudi letos sodelovale ekipe Bolgarije, Grčije, Jugoslavije in Romunije.

s Triptike za motorna kolesa v vse države dobijo vozači pri g. Ivanu Lahu, Glavni trg 10, telefon 25-03.

s V Dublinu na Irskem se bo pričelo prvenstvo boksarjev-amaterjev za naslov prvaka Evrope. Jugoslavija, ki je prvotno tudi nameravala sodelovati, radi pomanjkanja sredstev te namere ni mogla uresničiti.

s Budge—Perry 12:2. V Vancouveru sta Budge in Perry odigrala svojo 14. igro, ki jo je Perry odločil v svojo korist. Iz rezultata je razvidna ostra borba: 6:4, 3:6, 7:5, 4:6, 6:0.

Mislila je, da je njena bluza bela...

Kljub vsej skrbnosti pri pranju perila—ni še nikoli tako bleščeče belo oprala perila. Mogoče je temu vzrok kakšno posebno dejstvo? Seveda, kajti ta bluza je Radion bela, kar pomeni, da je odstranjena iz nje tudi zadnja sled nesnage. Pri kuhanju v raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino in na ta način temeljito odstrani vso nesnago. Perilo postane čisto in belo—Radion belo.

Ni čistejše beline od Radion beline

IX I 6253/38-6

IX.I.2985/35-32

Dražbeni oklic Dražbeni oklic

Dne 27. maja 1939, ob 10. uri, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Pekre vl. št. 282;

Cenilna vrednost: din 37.000.—;

Vrednost pritisklin: jih ni.

Najmanjši ponudek: din 18.500;

Vadij znaša din 3700.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 29. marca 1939.

Dne 27. maja 1939, ob 11. uri, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Koroška vrata vl. št. I. skup. 87, II. skup. 184, 162.

Cenilna vrednost: 1. dia 51.595.—, 2. din 90.395.—, 3. din 83.280.

Vrednost pritisklin: jih ni.

Najmanjši ponudek: 1. din 25.797,50, 2. in 3. din 401.837,50.

Vadij znaša za I. skup. din 5150,50, za II. skup. 98.367,50.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 28. marca 1939.

PARKETE

HRASTOVE, BUKOVE ter JAVORJEVE v vseh merah nudi in polaga
po strokovno izvežbanih polagalcih

REMEC-Co. KAMNIK-DUPICA

Zastopnik: inž. C. R. LUCKMANN
Maribor, Prešernova ulica 4

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 30

Nagrajenci z dežele naj nam sporočijo številko in približno vrsto čevlja, katerega želijo, ostale pa prosimo, da se osebno potrudijo na našo trgovino.

Nagrade so dobili:

1. Spreitzer Marta, uradnica, Maribor, 1 par damskih čevljev.
2. Solar Elizabeta, Poljčane, 1 par otroških čevljev.
3. Večko Alojzija, Maribor, 1 par damskih čevljev.
4. Rodošek Marija, 1 par damskih čevljev.
5. Simčič Josip, Maribor, Aleksandrova 12, 1 par moških čevljev.
6. Brumčič Rudolf, Črmlaj, Sv. Boštjan v Slov. goricah, 1 par moških čevljev.
7. Vranc Danilo, Studenci pri Mariboru, 1 par otroških čevljev.
8. Gaberc Anton, Ormož 57, 1 par otroških čevljev.

Ni bilo lahko ugotoviti pri 976 dospelih odgovorih najboljših. Ogromna večina si je zaslužila nagrado, toda žal, nismo mogli vsem iste dodeliti. Potolajijo naj se, pridejo pa drugič na vrsto!

Zahvaljujoč se za njihovo mišljenje o naših kvalitetnih čevljih beležimo z odlič. spoštovanjem

KING SHOE.

Eden izmed nagrajenih odgovorov.

Že večkrat v »Večerniku« vnešena anonca, zanimanja za čevlje »King« bilo je že brez ko. Pripravljen za odgovor je že material ogromen. Zato kupon »Večernika« je pa preskromen. Tri vrste za tak odgovor, to ne odgovarja. Poslužil sem se svojga formularja. Glej Skor' poletje bo začelo, Bi deca bosa skakala veselo. Al' mamca pravi, da se letos ne bo smelo, Ker čevlji »King« je najfinejšo ročno delo. Saj nehali so se protesti večni, Ker so v cenah tudi konkurenčni. King čevlji nosijo se v večini že pretežni, Radi tega, ker so lahki in trpežni. Govori se vsepovsod, celo pri kosilu: King čevlje se dobavljajo po meri in naročilo. Torej, ne odlašaj! Tako naredi en poskus, King čevlji je tudi za razvajeni okus. Patudi prvo mesto vodi v modi, Ker dama z njim elegantno nodi. Vse je preskrbljeno, celo Vaši malčki Bodo v čevljčkih skakali kot gozdni palčki. Pa bomo rešeni najhujše še nadloge, King Shoe so za naše občutljive noge. Tako, da Lebewohl in še Burgit, Bosta skupaj šla k vragu se solit.

Simčič Josip,

Kolesa

različnih znamk proda poceni in na mesečne obroke

à din 100-

mehanik

DRAKSLER

Vetrinjska ulica 11

POHISTVO

izdelke naših najboljših mojstrov, v veliki izbiri kupite najugodnejše v zalogi pohištva združenih mizarjev 2282 Maribor, Vetrinjska ul. 22

OD

najboljšega nalivnega peresa

DO

najmodernejšega pisalnega in računskega stroja in ves pisarniški pribor, dobite v največji izbiri pri

Ivan Karbeutz - Maribor, Gosposka 3 Telefon 26-42

Umrla nam je naša ljuba mati babica, prababica, tašča itd., gospa

Lina Robič, roj. Lorber

posestnica v Limbušu

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m., ob pol 16. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Limbušu.

Maša zadušnica se bode brala v ponedeljek, dne 17. t. m., ob 7. uri zjutraj v Limbušu.

Limbuš, Sv. Lenart, Maribor dne 14. aprila 1939.

Zalujoče rodbine: Dr. Goriškova, P. Robičeva, A. dr. Robičeva, Stergerjeva, dr. Rosinova in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

RANILNICA

Centrala: MARIBOR v istini novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vlogo pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoča posla točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošti, pri Južnoštajerske hranilnice